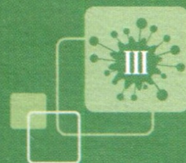
БІБЛІОТЕКА ЖУРНАЛУ
«ВИВЧАЄМО УКРАЇНСЬКУ МОВУ ТА ЛІТЕРАТУРУ»

М. П. СЕМЕНЮК

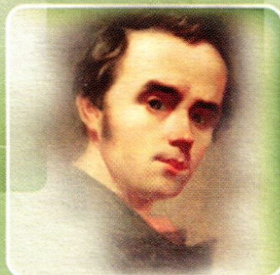
100 ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ КРОСВОРДІВ

ЧАСТИНА 2

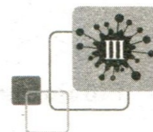

ОСНОВА
ВИДАВНИЧА ГРУПА

БІБЛІОТЕКА ЖУРНАЛУ
«ВИВЧАЄМО УКРАЇНСЬКУ МОВУ ТА ЛІТЕРАТУРУ»

М. П. СЕМЕНЮК

100 ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ КРОСВОРДІВ

ЧАСТИНА 2

Харків 2014

УДК 37.016
ББК 74.268.1 *(4 Укр)*
С30

Бібліотека журналу «Вивчаємо українську мову та літературу». Випуск 3 (124)

Рецензенти:
Я. Ю. Голобородько, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики викладання гуманітарних дисциплін комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;
А. О. Новиков, доктор філілогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та літератури Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Семенюк М. П.

С30 **100 Шевченківських кросвордів.** Випуск 2 / М. П. Семенюк. — Х. : Вид. група «Основа», 2014. — 88 с. (Бібліотека журналу «Вивчаємо українську мову та літературу». Випуск 3 (124))

ISBN 978-617-00-2043-7.

Посібник містить кросворди, які відбивають різні етапи життя, творчості та всі сфери мистецької спадщини Тараса Григоровича Шевченка. Ці інтелектуальні ігри допоможуть учителеві української мови та літератури підняти ефективність уроків із вивчення діяльності Великого Кобзаря та організувати проведення Шевченківських днів, свят української мови, літератури та культури.

Для учнів та вчителів української мови та літератури, організаторів позакласної роботи, керівників методичних об'єднань, студентів вищих навчальних закладів.

УДК 37.016
ББК 74.268.1 (4 Укр)

Навчальне видання

СЕМЕНЮК Микола Петрович

100 ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ КРОСВОРДІВ
Випуск 2

Головний редактор *К. Ю. Голобородько*
Редактор *О. О. Маленко*
Відповідальний за випуск *Ю. М. Афанасенко*
Технічний редактор *О. В. Лєбєдєва*
Коректор *О. М. Журенко*

Підп. до друку 10.03.2014. Формат 60×90/8. Папір офсет. Друк офсет.
Гарнітура «Шкільна». Ум. друк. арк. 11,00. Зам. № 14-03/17-04.

ТОВ «Видавнича група "Основа"»
61001 м. Харків, вул. Плеханівська, 66, тел. (057) 731-96-33
e-mail: office@osnova.com.ua
www.osnova.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2911 від 25.07.2007 р.

Віддруковано з готових плівок
Виробник: ПП «Тріада+». Свідоцтво ДК № 1870 від 16.07.2007 р.
Харків, вул. Киргизька, 19. Тел. (057) 757-98-16, 757-98-15

ISBN 978-617-00-2043-7

ЗМІСТ

Т. Шевченко

ПЕРЕДМОВА

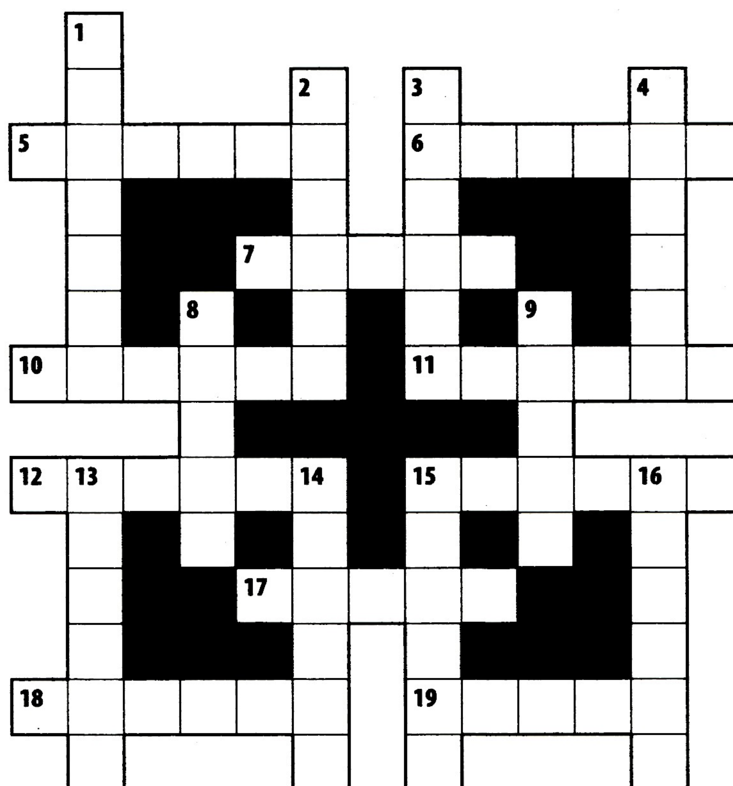
2014 року ми святкуватимемо 200-річчя з дня народження нашого поета й художника, нашого генія, Пророка України, Тараса Григоровича Шевченка. Усі, кому дорога наша Україна, її Свобода і Незалежність, за яку так багато загинуло наших кращих синів і дочок, це свято відзначатимуть із великою радістю. І в тому, що ми здобули незалежність, є найбільший внесок його, Шевченка. Ми відстоюватимемо свободу до кінця, і його «Кобзар» буде бойовою піснею на нашому праведному шляху.

Україна святкує кожний день народження Кобзаря, як справді національне, державне свято. Ця особистість становить для нашого народу його славу, велич і національну гордість. До ювілею Кобзаря буде присвячено багато книжок, досліджень, установлено пам'ятників та меморіальних знаків.

Моїм внеском до ювілею Шевченка буде ця книжка «100 шевченківських кросвордів». У книжці 3665 запитань. Деякі з них повторюються і не один раз, однак відповісти на всі запитання буде складно. А без першоджерел, без знання життєвого і творчого шляху поета буде майже неможливо. Література, якою я користувався під час складання кросвордів, зазначена в кінці книжки. Тож усім, хто хоче ще більше дізнатися про нашого Кобзаря, стане в нагоді ця книжка.

І не поспішайте дивитись відповідь, уміщену в книжці, шукайте її в інших джерелах. Успіху!

КРОСВОРД № 56

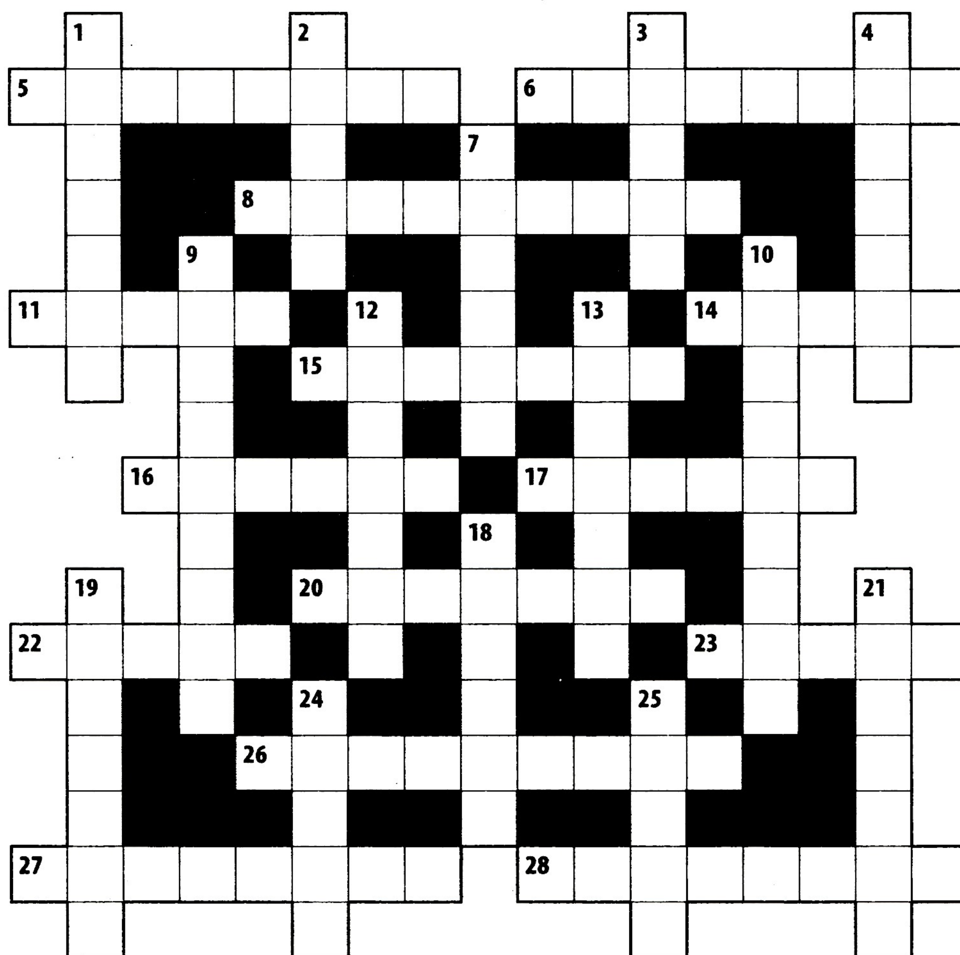

По горизонталі: 5. Нижегородський міський архітектор, Шевченко спілкувався з ним упродовж усього свого перебування в Нижньому Новгороді. **6.** Білоруський літературознавець, шевченківська тема висвітлена в його праці «Максим Богданович про українську літературу» *(1954)*. **7.** Український композитор і музикознавець, авторка вокальних творів на тексти Шевченка «На Великдень, на соломі...», «Маленькій Мар'яні» *(1962)* та ін. **10.** Кримсько-татарський архітектор, лауреат Шевченківської премії *(2005)*. **11.** Перший український літературно-мистецький журнал, що виходив у 1861–1862 роках в Петербурзі, Шевченко брав безпосередню участь у підготовці цього видання. **12.** Містечко Лубенського повіту Полтавської губернії (тепер село Оржицького району полтавської області), Шевченко був тут у 1845–1846 роках. **13.** Російський поет, у 1942–1944 роках створив поему «Невидимка», у якій використав традиції української класичної поезії, зокрема Т. Шевченка. **17.** Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **18.** Румунський літературознавець, Шевченкові присвятив кілька статей «Аспекти поезії Тараса Шевченка» *(1961)*, «Наследие Т. Г. Шевченка

в Румынии» *(1964)*. **19.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1993)*.

По вертикалі: 1. Російський поет, особисто Шевченко познайомився з ним у Петербурзі 6.IV.1858, про що є запис у «Щоденнику». **2.** Болгарський літературознавець, Шевченкові присвятив статтю «Тарас Григорович Шевченко. Біографічні нотатки» *(1898)*. **3.** Видатний майстер декоративно-ужиткового мистецтва, серед творів Шевченківської тематики — декоративні тарелі «Т. Г. Шевченко» (портрет), «Катерина», «Т. Г. Шевченко — солдат» (1961–1964). **4.** Російський поет, декабрист, Шевченко познайомився з його творчістю ще замолоду в Петербурзі, яка була близька Шевченкові, згадує він його і в листі до Рєпніної. **8.** Марійський письменник і літературознавець, Шевченкові присвятив статті: «Велике братерство» *(1954)*, «Добре слово. Шевченко в марійській поезії» *(1961)* та інші. **9.** Вірш Шевченка, уперше надрукований у книжці «Поезії Тараса Шевченка» *(Львів, 1867)*. **13.** Російський поет і перекладач, переклав близько 40 творів Шевченка, лауреат Шевченківської премії *(1973)*. **14.** Польський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **15.** Таджицький поет і перекладач, переклав вірш Шевченка «Маленькій Мар'яні» *(1940)*. **16.** Персонаж повісті Т. Шевченка «Наймичка».

КРОСВОРД **№ 57**

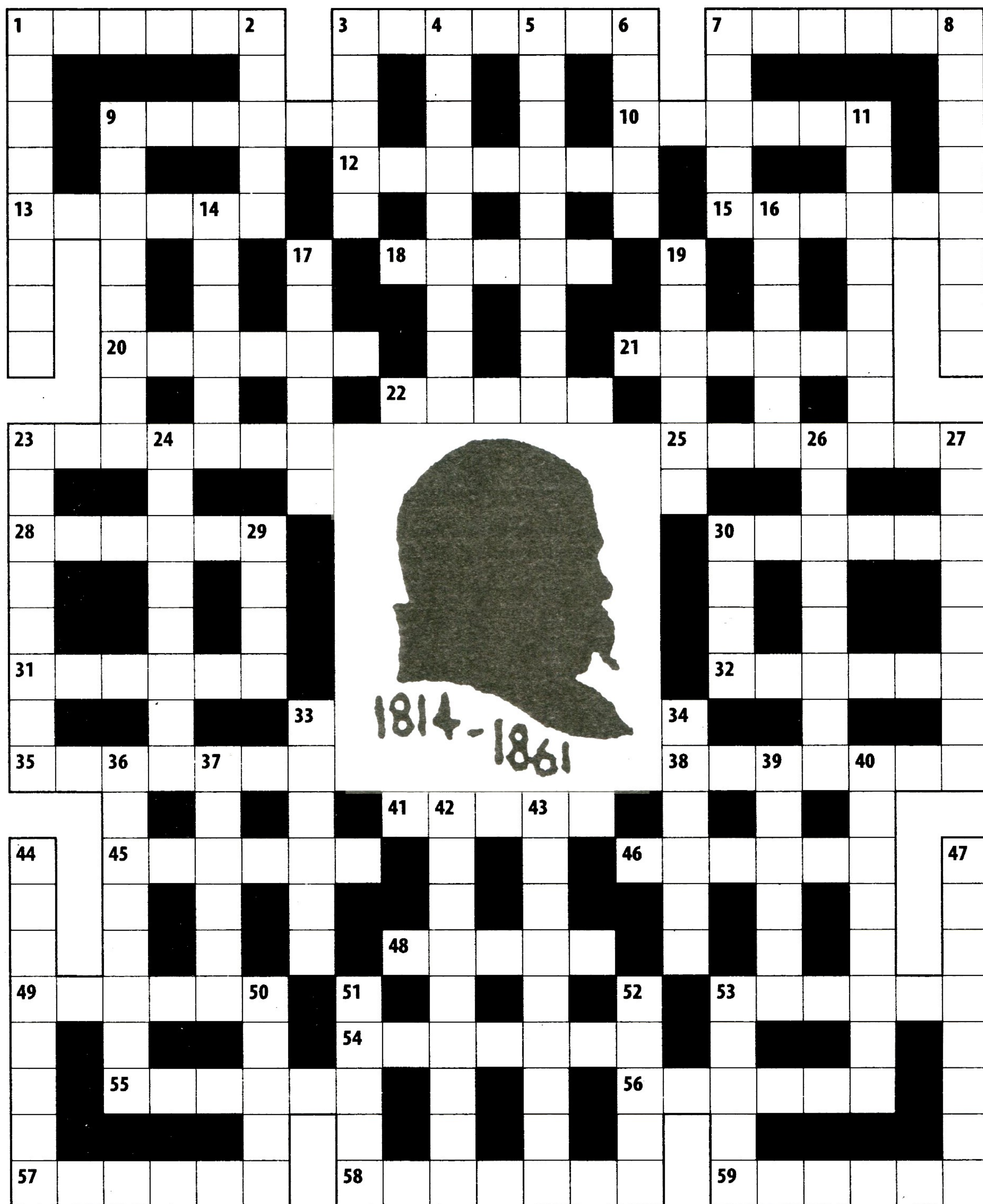
По горизонталі: 5. Запорізький козак, один із керівників народного повстання проти польської шляхти 1768 року (Коліївщина). **6.** Поема Т. Шевченка, написана в Нижньому Новгороді 1857 року. **8.** Російський поет, твори якого любив Шевченко, просив надіслати йому том поезій у Новопетровське укріплення. **11.** Російський художник, Шевченко згадує його в «Щоденнику» *(10.VII.1857)*. **14.** Український літературознавець, поет і перекладач, перекладав вірші про Шевченка з російської та польської мов. **15.** Кріпак, один із натурщиків Петербурзької академії мистецтв, із його допомогою Шевченко в позанавчаль-

ний час і неофіційно відвідував академічні класи. **16.** Український художник, виконав багато ілюстрацій на мотиви поетичних творів Шевченка. **17.** Народна вишивальниця, захоплювалася поетичною творчістю Шевченка, вишила портрет поета. **20.** Балада Т. Шевченка, написана 1846 року в Києві. **22.** Командир 4-го Оренбурзького лінійного батальйону, майор, у Раїмському укріпленні Шевченко служив у його підрозділі. **23.** Російський історик літератури, Шевченкові присвятив статтю «Російські твори Шевченка» *(1888)*. **26.** Поема Т. Шевченка, написана 1848 року на о. Косарал. **27.** Картина Т. Шевченка, яку він намалював улітку 1842 року в Петербурзі. **28.** Італійський живописець, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 02.X.1857.

По вертикалі: 1. Український поет, фольклорист і етнограф, Шевченкові присвятив вірш «26 лютого» та статтю «XXV річниця смерті Т. Г. Шевченка» *(1886)*. **2.** Російська письменниця, перекладала твори Шевченка та присвятила вірш «Тарас Григорович Шевченко» *(1961)*. **3.** Український письменник, літературознавець і критик, лауреат Шевченківської премії *(1982)*. **4.** Український літературознавець та мовознавець, досліджував переклади творів Шевченка німецькою, французькою та мовами всіх скандинавських країн. **7.** Критик, літературознавець, автор статті «Чи шануємо ми Шевченка», лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **9.** Український композитор, автор музики до драми Шевченка «Назар Стодоля» *(1971)* та ін. **10.** Старший науковий редактор, який брав участь у підготовці до видання Шевченківського словника *(1978)*. **12.** Адигейський поет, перекладав твори Шевченка адигейською мовою. **13.** Рядовий 5-го Оренбурзького лінійного батальйону, служив в одній роті з Шевченком в Орській фортеці. **18.** Російський етнограф, художник-аматор, служив при оренбурзькому генерал-губернаторі, з Шевченком познайомився 1847 року в Орській фортеці. **19.** Український скульптор, автор творів «Шевченко та Щепкін» *(1939)*, «Т. Г. Шевченко» *(1964)*. **21.** Англійський письменник, Шевченко був обізнаний із його творами, згадує його в повісті «Близнецы». **24.** Чеський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив статтю «Тарас Шевченко в чеській літературі» *(1947)*. **25.** Шведський учений-славіст, поет, Шевченкові присвятив працю «Тарас Шевченко. Життя українського поета» *(1916)* та перекладав твори поета.

КРОСВОРД № 58

По горизонталі: 1. Поема Тараса Шевченка, написана в Переяславі 1845 р. **3.** Російський полководець, портрет якого намалював Шевченко. **7.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1848 року на о. Косарал. **9.** Український актор і режисер, 1964 року здійснив постановку поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **10.** Балада Т. Шевченка, написана 1839 року в Петербурзі. **12.** Російський поет, перекладав вірші Шевченка. **13.** Американський співак і актор, у його репертуарі були пісні на слова Шевченка, виступав у пресі зі статтями про поета. **15.** Грецька богиня ранкової зорі, Шевченко згадує про неї в повістях «Прогулка с удовольствием и не без морали» та «Художник». **18.** Словацький поет і перекладач, перекладав твори Т. Шевченка. **20.** Балкарський письменник, перекладав балкарською мовою твори Т. Шевченка. **21.** Містечко Уманського повіту Київської губернії (тепер районний центр Черкаської області), Шевченко був тут 1845 р. **22.** Білоруський письменник, перекладав твори Т. Шевченка та згадав поета в повісті «На просторах життя» *(1926)*. **23.** Грузинський поет і перекладач, перекладав твори Т. Шевченка. **25.** Хорватський літературознавець і публіцист, перекладав твори Шевченка та присвятив статтю «Т. Шевченко» *(1886)*. **28.** Міфічний давньогрецький мисливець, Шевченко згадує його в повісті «Художник». **30.** Село Звенигородського повіту Київської губернії (тепер Звенигородського району Черкаської області), Шевченко жив тут коли був козаком у пана Енгельгардта. **31.** Український кобзар-лірник, лауреат Шевченківської премії *(2006)*. **32.** Український скульптор, автор творів «Т. Г. Шевченко» *(мармур, 1962)*, пам'ятник Шевченкові в селищі Нова Одеса Миколаївської області *(1967)*. **35.** Містечко Канівського повіту Київської губернії (тепер місто, районний центр Черкаської обл.), Шевченко був тут у дитинстві та 1845 і 1859 роках. **38.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1985)*. **41.** «І ... доброго ти полюбила Однаковісінько! ... бо заплатили». (пропущене слово). Вірш Т. Шевченка «N.N. О думи мої! О славо злая!».

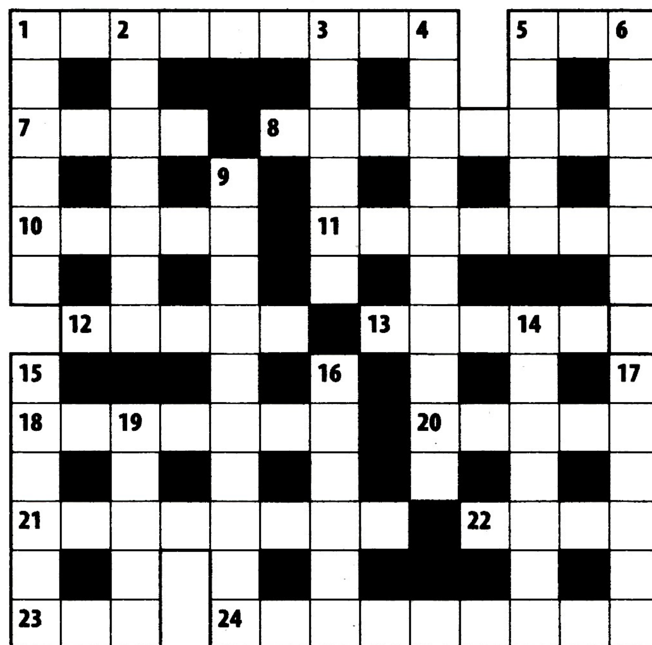
45. Український письменник і літературознавець, опублікував низку шевченківських статей «Поблагословлений Шевченком», «Однодумець поета» та ін. **46.** Вірменський і азербайджанський композитор, написав для симфонічного оркестру ескізи «Пам'яті Шевченка» *(1939)*. **48.** Італійський поет, Шевченко згадав його в повісті «Варнак». **49.** Архієпископ Полтавський і Переяславський *(1834–1849)*, Шевченко згадує його в повісті «Близнецы». **53.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1962)*. **54.** Український педагог, шевченкознавець, авторка книжки «Т. Г. Шевченко і Київ» *(1962)* та низки статей про поета. **55.** Журналіст, фейлетоніст і театральний критик, Шевченко зустрічався з ним у Петербурзі 1858 року, згадує його в «Щоденнику» та в повісті «Художник». **56.** Український поет, Шевченкові присвятив вірш «Стояв Шевченко над Невою» *(1939)* «В Орську» *(1949)* та ін. **57.** Азербайджанський письменник, Шевченкові присвятив статтю «Серця, сповнені любові» *(1938)*

та перекладав твори поета. **58.** Румунський літературознавець і письменник, автор праці «Творчість Т. Г. Шевченка в народній Румунії» *(1964)* та ін. **59.** Український поет, автор віршів про Т. Шевченка «Не забудьте пом'янути», «Визволення Шевченка» *(1960)* та ін.

По вертикалі: 1. Картина, яку намалював Шевченко влітку 1842 року в Петербурзі. **2.** Вірменський письменник, автор статей про Шевченка «Володар у царстві духу» і «Український Прометей» *(1964)*. **3.** Латиський літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Шевченко і латиська література» *(1956)* та ін. **4.** Український поет і журналіст, Шевченкові присвятив статті «Кременчук у творчості Т. Г. Шевченка» *(1964)* та вірш «Любіть Україну» *(1969)*. **5.** Районний центр Одеської області, у якому 2008 року відкрито пам'ятник Т. Шевченку. **6.** Студентське товариство, яке існувало 1892–1896 роках у Львові, влаштувало літературно-мистецькі вечори, присвячені Т. Шевченкові. **7.** Український співак, виконував пісні і вірші Т. Шевченка, лауреат Шевченківської премії *(1995)*. **8.** Болгарський літературознавець і перекладач, автор статей «Шевченко і Георгій Бакалов» *(1961)*, «Шевченко і болгари» *(1964)* та ін. **9.** Українська оперна співачка, створила образи Катерини в одноменній опері М. Аркаса *(1957)* і Рєпніної в опері Г. Майбороди «Тарас Шевченко» *(1964)* та ін. **11.** Прізвище (по чоловікові) колишньої нареченої Шевченка, Ликери. **14.** Голландський художник, Шевченко згадував його в повісті «Художник». **16.** Поема Т. Шевченка, написана в Седневі 1847 р. **17.** Італійський славіст, рецензії на видання творів Шевченка друкував у славістичних журналах та в бібліографічному дослідженні «Слов'янознавство в Італії» *(1959)*. **19.** Учасник декабристського руху, 1843 року познайомився з Шевченком у Яготині в Рєпніних. **23.** Український письменник і журналіст, Шевченкові присвятив п'єсу «А я заплакав» *(1910)*. **24.** Чиновник для особливих доручень при нижегородському генерал-губернаторі, Шевченко познайомився із ним 1857 року в Нижньому Новгороді. **26.** Село Звенигородського повіту Київської губернії (тепер Звенигородського району Черкаської обл.), Шевченко був тут 1845 р. **27.** Український актор, виконавець ролей Назара, Гната і Хоми Кичатого в драмі Шевченка «Назар Стодоля» *(1920)*. **29.** Річка, на якій розташоване місто, у якому Т. Шевченко провів майже 17 років. **30.** Німецька письменниця і перекладачка, переклала низку творів Шевченка німецькою мовою. **33.** Російський історик, вивчав революційні зв'язки Шевченка з учасниками польського визвольного руху. **34.** Словацький літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив статті «Тарас Григорович Шевченко» *(1951)*, «З життя Т. Г. Шевченка» *(1954)*. **36.** Композитор, який на слова Шевченка написав музику («На городі пастернак, пастернак» — з поеми «Гайдамаки»). **37.** Український поет, Шевченкові присвятив вірші «Живи, живи, Кобзарю, серед нас» *(1939)*, «В Тарасів день» *(1942)*. **39.** Село Полтавського повіту, Полтавської губернії (тепер Кобеляцького району), Шевченко відвідав його у травні 1845 року. **40.** Невідомий твір Шевченка, згадка про який є в «Щоденнику» 18.IV.1858. **42.** Російський скульптор, із Шевченком познайомився в Петербурзькій академії мистецтв, є згадка про нього в повісті «Художник». **43.** Український артист, лауреат Шевченківської премії *(1977)*. **44.** Російський письменник, Шевченко познайомився з ним у лютому 1859 року в Петербурзькій академії мистецтв. **47.** Російський письменник, публіцист, історик, Шевченко згадує його в повістях «Близнецы» та «Художник». **50.** Російський церковно-політичний діяч, патріарх руської церкви *(1652–1667)*, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 28.X.1857. **51.** Російський поміщик, 1838 року в Петербурзі Шевченко намалював його портрет (акварель). **52.** Повітове місто Київської губернії (тепер районний центр Черкаської обл.), Шевченко був тут у 1845 та 1859 роках. **53.** Денщик О. Бутакова в експедиціях на Аральське море, Шевченко спілкувався з ним постійно під час перебування в Аральській експедиції.

КРОСВОРД № 59

По горизонталі: 1. Хакаський письменник, перший перекладач поезій Шевченка хакаською мовою. **5.** Український маляр-аматор із Полтавщини, автор малюнка «На оновленій землі» та кількох портретів Т. Шевченка. **7.** Український художник, його твори на Шевченківську тематику: «Арешт» *(1961)*, «Думи мої, думи...», «Дитинство Тараса» *(1964)* та ін. **8.** Українська письменниця, автор роману про Шевченка «Тарасові шляхи» *(1961)*. **10.** Молдавський літературознавець, в одній зі своїх праць

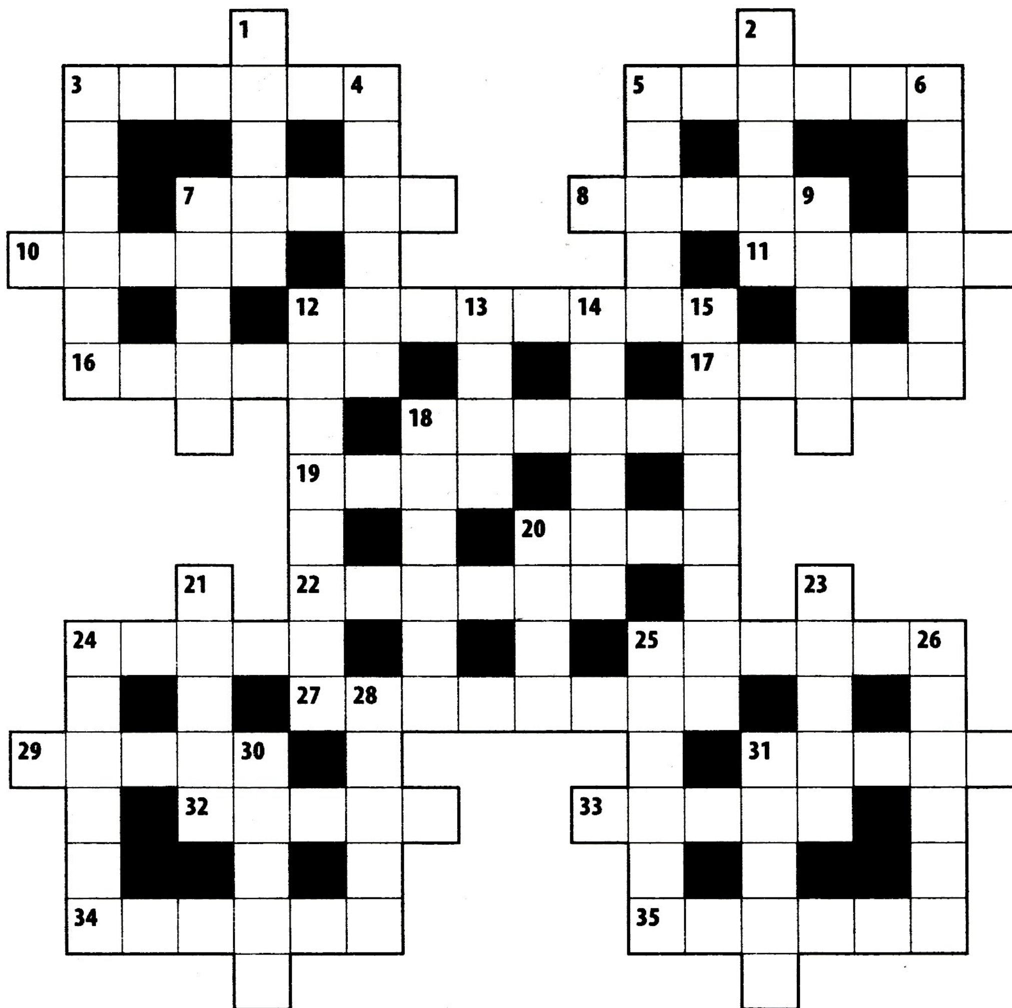

розглядає вплив творчості Т. Шевченка на молдавську літературу. **11.** Український маляр і педагог, виконав низку портретів Шевченка для шкільних бібліотек, автор статті «Шевченко — художник» *(1961)*. **12.** Англійський письменник-сатирик, Шевченко був обізнаний із його творчістю, у повісті «Несчастный» поет наводить одне з порівнянь з його роману. **13.** Латиська поетеса і перекладачка, переклала латиською мовою близько 20 творів Шевченка. **18.** Мешканець с. В'юнища Переяславського повіту Полтавської губернії, був знайомий із Шевченком, розповідав йому про сумну долю своєї сестри Олютки, що, за переказами, послужило написанню вірша «Маленькій Мар'яні». **20.** «...Іван Гус думав розірвать ... адови!» (пропущене слово). Поема Т. Шевченка «Єретик». **21.** Український поет-романтик, Шевченко познайомився з ним у червні 1859 року в Лихвині й гостював у нього під час своєї останньої подорожі Україною. **22.** Український композитор, автор музики до радіопостановок «Відьма» за Шевченком *(1949)* і «Тарасові шляхи» *(1964)*. **23.** «Скачи, враже, як пан каже: На те ... багатий» (пропущене слово). Вірш Т. Шевченка «Перебендя». **24.** Поема Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі.

По вертикалі: 1. «...Здається, я впала. І заснула. Якби була ... проспала!» **(пропущене слово).** Поема Т. Шевченка «Відьма». **2.** Російський художник, зустрічався з Шевченком в останні роки життя поета; 1860 року виконав його портрет. **3.** Повітове місто Волинської губернії (тепер районний центр Волинської області), Шевченко був тут восени 1864 року. **4.** Російський художник, особисто клопотався про звільнення поета з кріпацтва. **5.** Російський письменник, переклав деякі твори Шевченка, і присвятив йому статтю «Пам'яті Т. Г. Шевченка» *(1891)*. **6.** Російський композитор, написав музику на слова Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий». **9.** Німецький поет і драматург, його драма «Смерть Людовіка XI» йшла в Петербурзі у 1836 році, Шевченко бачив її, про що згадував у повісті «Художник». **14.** Маловідомий полтавський художник, автор портрета Т. Г. Шевченка (1920-ті pp.). **15.** Каракалпацький поет і перекладач, присвятив Шевченкові вірші «Пісня про могутню чинару» *(1959)*, «На Канівській горі» *(1961)* та ін. **16.** Український співак, народний артист України з 1948 року, е його репертуарі були пісні на слова Шевченка. **17.** Село Кременчуцького повіту Полтавської області (тепер Глобинського району Полтавської області), 1843 року відвідав Т. Шевченко. **19.** Бельгійський скрипаль і композитор, Шевченко із захопленням згадував про його майстерність у повісті «Музикант».

КРОСВОРД № 60

По горизонталі: 3. Ногайський письменник, перекладав твори Шевченка. **5.** Грузинський живописець, автор картини «Зустріч Т. Г. Шевченка з грузинським поетом Акакієм Церетелі» *(1964)*. **7.** Персонаж повісті Т. Шевченка «Наймичка». **8.** Словенський поет і перекладач,

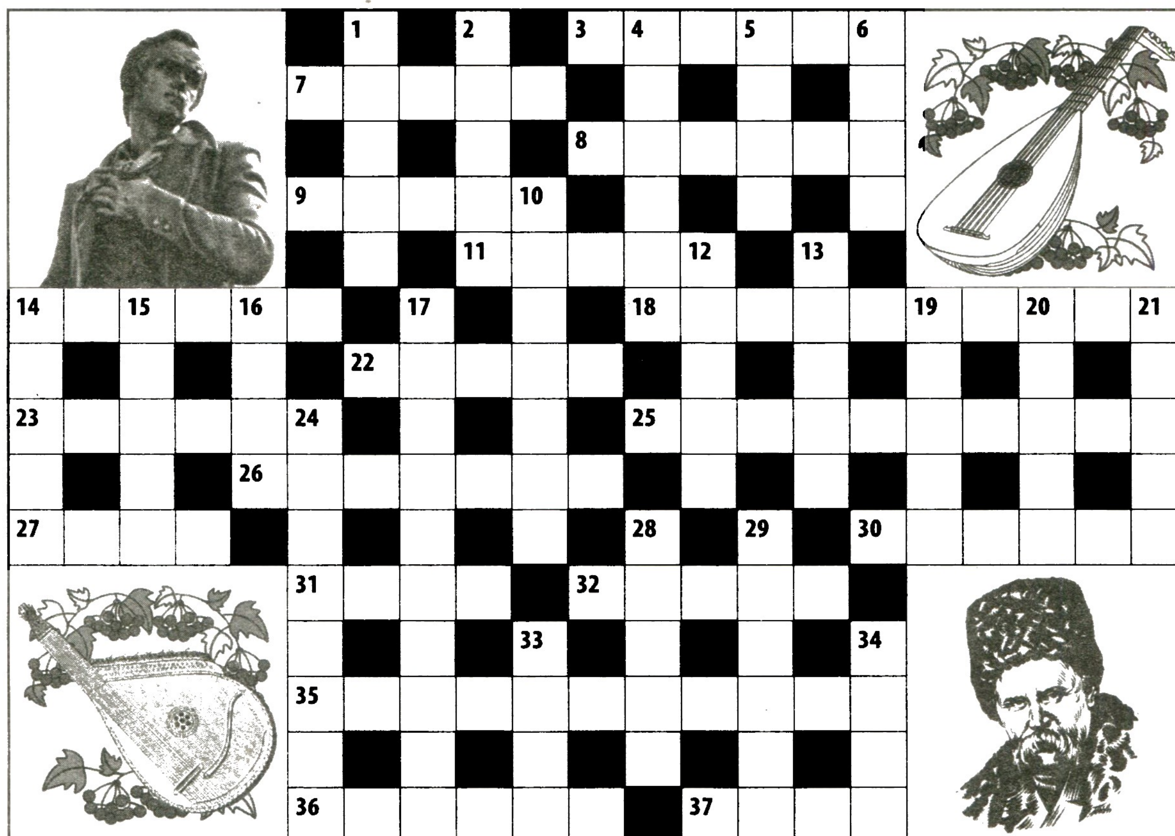
переклав 43 твори Шевченка та присвятив йому декілька статей. **10.** Англійський мандрівник, мандруючи країнами Європи, відвідав Україну, про що написав у своїх мемуарах, в одному зі своїх листів Шевченко згадав його. **11.** Польський поет і перекладач, у 1964 в журналі «Народний театр», надрукував статтю «Шевченко очима поляка». **12.** Російський архітектор, автор архітектурної частини пам'ятника Шевченкові в Харкові. **16.** Гончар, майстер малих скульптур, втілював образ Т.Шевченка в глиняних статуетках, які продавалися на ярмарках Полтавщини. **17.** Англійський славіст, автор праці, у якій дав короткий виклад історії українського народу, про Шевченка писав як про «найвизначніше явище в українській літературі» *(1885)*. **18.** Український художник, автор серії ліногравюр «Життя Т. Г. Шевченка» *(1964)*. **19.** «Дівчата Трохи не голії стоять перед Кіпрідою і ... Співають гімн» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Неофіти». **20.** «Чого він там не бачив? ... , чорноморці з коша прямують на столицю через Курське, через Орел та на Смоленське, а не на Москву». *(пропущене слово)*. Лист Т. Шевченка до Я. Г. Кухаренка 16.04.1854. **22.** Український письменник, літературознавець і критик, Шевченкові присвятив низку статей «Творчість Шевченка і фольклор» *(1941)* «Заповіт Т.Шевченка» *(1962)* та інші. **24.** Білоруський поет, автор поезії «Пам'яті Шевченка» *(1924)*. **25.** Український композитор, на вірші Шевченка написав романси «Якби мені черевики», «Зацвіла в долині» *(1962)* та інші. **27.** Український поет, Шевченкові присвятив вірші «З будинку Шевченка» , «Кобзар» *(1961)* та ін. **29.** Російський художник, 1838 року виконав для М. Вієльгорського копію з портрета В. Жуковського, написаного К. Брюлловим. **31.** Персонаж повісті Т. Шевченка «Капитанша». **32.** Польський письменник і перекладач, перекладав польською мовою поезії українських письменників, у тому числі й Шевченка. **33.** Український письменник і журналіст, у 1960-х роках був членом Комітету з присудженням Державної премії ім. Т. Шевченка. **34.** Японський літературознавець і перекладач, перекладав

твори Шевченка. **35.** Адигейський письменник, перекладач творів Шевченка.

По вертикалі: 1. Український художник, автор картин на шевченківську тему: «Творчі роздуми» *(1961)*, «Найкращі друзі» *(1963)*. **2.** Художній керівник Державного оркестру народних інструментів України, лауреат Шевченківської премії *(1992)*. **3.** Чеський і словацький поет, Шевченко згадує його в посланні «І мертвим, і живим...». **4.** Український письменник і публіцист, автор віршів «Вечір в пам'ять Т. Г. Шевченка» *(1890)*, «Таємний співець. Посвята Шевченковій пам'яті» *(1897)* та ін. **5.** Культова споруда, згадана в повісті Т. Г. Шевченка «Близнецы». **6.** Французький письменник і публіцист, присвятив Шевченкові окремі розділи у своїх книжках «Сентиментальна мандрівка по слов'янських країнах» *(1876)* та ін. **7.** Російський публіцист, Шевченко познайомився з ним у Москві на обіді в М. Щепкіна. **9.** Учасниця любительських театральних спектаклів і концертів у Нижньому Новгороді. Шевченко познайомився з нею на пароплаві «Князь Пожарський». **12.** Петербурзький чиновник, Шевченко познайомився з ним у лютому 1844 року, деякий час вони жили на одній квартирі. **13.** «...поїхав собі гарненько в престольний ... Москву» *(пропущене слово)*. Лист Т. Шевченка до Я. Кухаренка.16.04.1854. **14.** «А ти весела вийшла з хати На шлях із гаю виглядати Свого ...» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Неофіти». **15.** Український художник, автор ілюстрацій до поем Шевченка «Гайдамаки», «Катерина» *(1961)* та ін. **18.** Російський письменник, у перші дні Вітчизняної війни брав участь у боях в Україні, загинув і похований у Каневі. **20.** Російський художник, водночас з Шевченком вчився в Петербурзькій академії мистецтв. **21.** Шеф жандармів і начальник «Третього відділу», особисто допитував Шевченка у справі Кирило-Мефодіївського товариства. **23.** Латиський письменник, Шевченкові присвятив вірші «Біля Київського університету» *(1948)*, «Вічно великий» *(1964)*. **24.** Білоруський письменник і публіцист, до 100-річчя з дня народження Шевченка опублікував у газеті статтю «Тарас Шевченко» *(1914)*. **25.** Повітове місто Київської губернії (тепер районний центр Київської обл.), Шевченко приїжджав сюди 1846 року. **26.** Російський філософ, будучи членом духовно-цензурного комітету, дав схвальний відгук про Шевченкові «Псалми Давидові»; 1860 року схвалив до видання «Букварь южнорусский». **28.** Поема Т. Шевченка, написана в Седневі 1847 року. **30.** Губернський секретар у Нижньому Новгороді, був учасником зустрічі з Т. Шевченком на квартирі відставного поручика Огурцова. **31.** Російський художник-пейзажист, у травні 1846 року оселився в Києві разом із Шевченком, спільно працювали над альбомом «Види Києва».

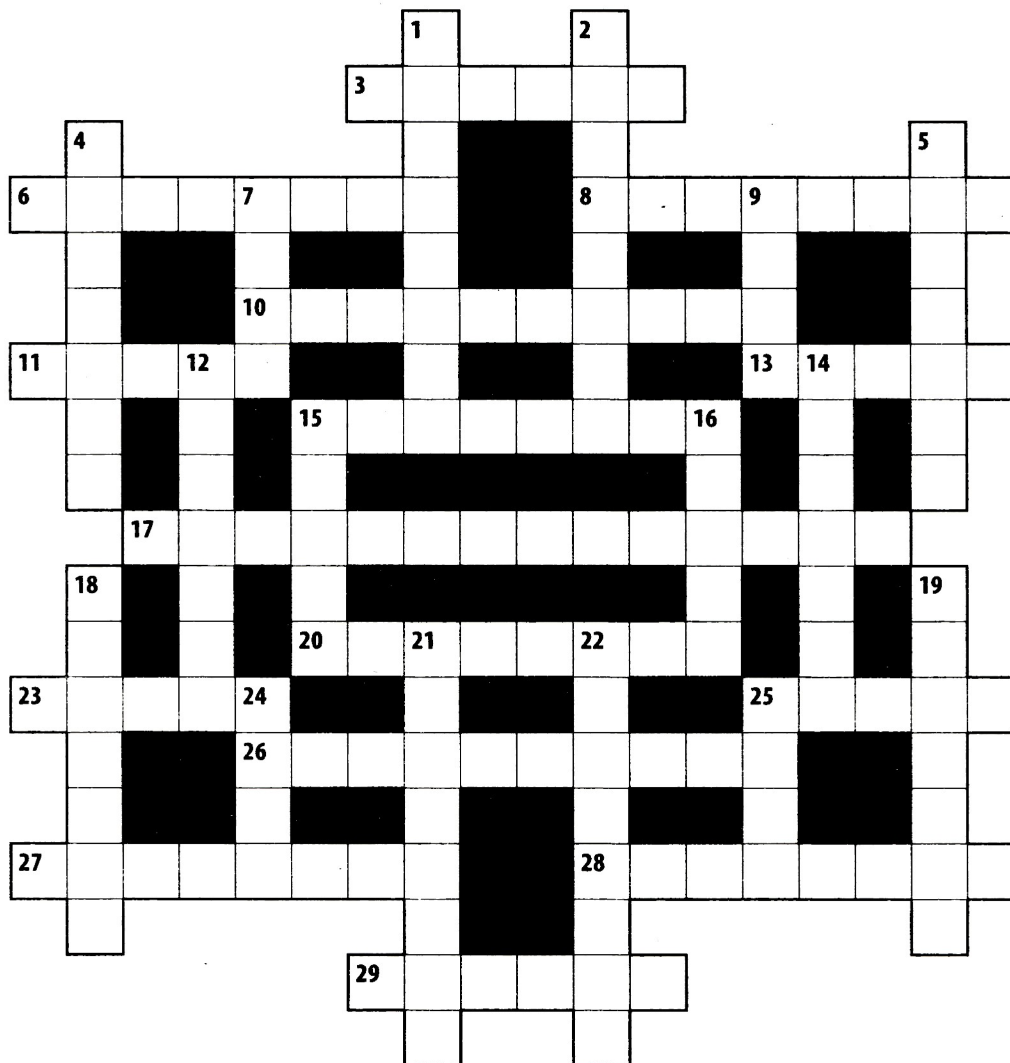
КРОСВОРД № 61

По горизонталі: 3. Російська письменниця, родичка О. Герцена, у книжці «Из дальних лет» згадувала Шевченка. **7.** Латиський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив статтю «Два ювілеї» *(1946)*. **8.** Унтер-офіцер, товариш по службі Шевченка в Раїмському укріпленні *(1848–1849)*, був звільнений зі служби одночасно з поетом. **9.** Азербайджанський поет, Шевченкові присвятив поему «Тарас» *(1939)*. **11.** Римський імператор, якого Шевченко згадує в поемі «Неофіти» та в поезії «Холодний Яр». **14.** Українська співачка, виконувала твори М. Лисенка на слова Т. Шевченка. **18.** Український письменник і композитор, широко популяризував поезію Шевченка і як письменник, і як композитор. **22.** Український і польський психолог, автор праці «З психології творчості Шевченка» *(1916)*. **23.** Азербайджанський письменник, перекладав твори Шевченка, автор статей про Шевченка «Братство навіки» *(1954)* «Глашатай свободи» *(1961)* та ін. **25.** Російський військовий і політичний діяч, князь, Шевченко згадує його в «Щоденнику». **26.** Російський поет і перекладач, Шевченкові присвятив вірші «Тарас Шевченко» *(1936)*, «Бульвар Шевченка» *(1939)* та ін. **27.** Український поет, Шевченкові присвятив поезії «Безсмертя», «Над Дніпром» *(1938)* та ін. **30.** Місто в Прикарпатті (Івано-Франківська обл.), у якому було встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **31.** Білоруський письменник, Шевченкові присвятив вірші «Віснику свободи», «Кобзареві» *(1964)* та ін. **32.** Чернігівський, з 1855 року — Київський цивільний губернатор, 1844 року Шевченко звернувся до нього з проханням допомогти поширити на Чернігівщині перший випуск офортів «Живописной Украины».

35. Український співак, народний артист СРСР, виконував романси на тексти Шевченка. 36. Український художник, шевченківській темі присвятив картини: «Пророк Т. Шевченко» *(1939)*, «Шевченко на Україні. 1859 рік» *(1939)* та ін. 37. Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля».

По вертикалі: 1. Український поет, лауреат Шевченківської премії *(1965)*. 2. Керівник селянської війни *(1670–1671)* в Росії, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 12.VII.1857. 4. Український літературознавець і мистецтвознавець, автор книжок «Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка» *(1959)*, «Від підмайстра до академіка» *(1967)* та низки статей. 5. Річка в Полтавській області, ліва притока Дніпра, яку Т. Шевченко згадує в містерії «Великий льох». 6. Король Швеції *(1697–1718)*, полководець, Шевченко згадує про нього в повісті «Наймичка». 10. Російський художник-пейзажист, син кріпака, з його картини «Вечір в Альбано поблизу Рима» *(1836)*, Шевченко 1859 року виконав одноіменний малюнок та офорт. 12. Російський письменник, сходознавець, Шевченко згадував про нього в «Щоденнику» 20.VII.1857. 13. Український літературознавець і педагог, автор дослідження «Огляд поеми Т. Г. Шевченка», «Сон» *(1844)*, присвятив низку статей поету. 14. Український різьбяр, автор творів «Т. Г. Шевченко» *(1930)*, «Молодий Т. Шевченко у К. Г. Брюллова» *(1963)*. 15. Український поет, педагог і краєзнавець, автор збірника «Ми з Кобзарем» *(2002)*. 16. «...А в мене ще, ... їх знає, Кого вони виглядають?» *(пропущене слово)*. Містерія Т. Шевченка «Великий льох». 17. Канадський поет, вивчав творчість Шевченка і популяризував її серед канадців. 19. Вірш Т. Шевченка з циклу «В казематі», написаний 1847 року. 20. «Повести за ..., За німцями, недоріку, Сліпую каліку» *(пропущене слово)*. «І мертвим, і живим, і ненародженим...». 21. Український скульптор, автор багатьох творів, присвячених Шевченкові та пам'ятника поету в с. Бродки Львівської обл. 24. Районний центр Львівської області, у якому 1994 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. 28. Французький живописець-баталіст, Шевченко згадує його в листі до Б. Залеського, *(листопад, 1853 р.)*. 29. Український поет, Шевченкові присвятив вірші «Живи, живи, Кобзарю, серед нас» *(1939)*, «В Тарасів день» *(1942)*. 33. «У двох собі на хуторі жили, Як діточок ..., — Усюди обоє» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Наймичка». 34. Соціально-побутова поема Т. Шевченка, написана 1844 року в Петербурзі.

По горизонталі: **3.** Дійсний статський радник, у 1853–1866 роках Полтавський цивільний губернатор, забороняв заходи щодо вшанування пам'яті Т. Шевченка, у тому числі й посадку пам'ятного дерева в саду Гуссона. **6.** Білоруський поет, Шевченкові присвятив поезії, «Спогади» *(1954)* і «Країна поетів» *(1966)* та автор статті «Наш Кобзар» *(1964)*. **8.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. **10.** Український художник декоративного мистецтва, один із авторів тематичних килимів «Т. Г. Шевченко» *(1960)* та ін. **11.** Управитель Нижегородського соляного управління, знайомий Шевченка, про якого поет згадує в «Щоденнику» 2.X.1857. **13.** «...Чуло серце недоленьку, Сказати не ...» *(пропущене слово)*. Балада Т. Шевченка «Тополя». **15.** Український козацький літописець, автор про боротьбу Б. Хмельницького з поляками, літопис цей був у бібліотеці Т. Шевченка. **17.** Український живописець, автор портрета Шевченка (поч. 20 ст.), був членом журі конкурсу на проект пам'ятника поету для Києва. *(1911)* **20.** Прізвище Ликери по чоловікові, колишньої нареченої Т. Шевченка. **23.** Сестра Т. Шевченка. **25.** Господарка притулку для подорожніх у Багачці Полтавської губернії, де зупинявся Т. Шевченко. **26.** Українська балерина, виконувала партії Венери й Маріули в балеті «Лілея» К. Данькевича за мотивами поезії Шевченка *(1940, 1945)*. **27.** Село на річці Гнила Оржиця Оржицького району, через село проходив шлях із Полтави на Київ, Шевченко не раз проїжджав ним. **28.** Український маляр і графік, малював Шевченківські місця Седнева й Миргорода, «Вулиця у Седневі» *(1981)*, «Миргород старий» *(1983)* та ін. **29.** Українська актриса, лектор-музикознавець,

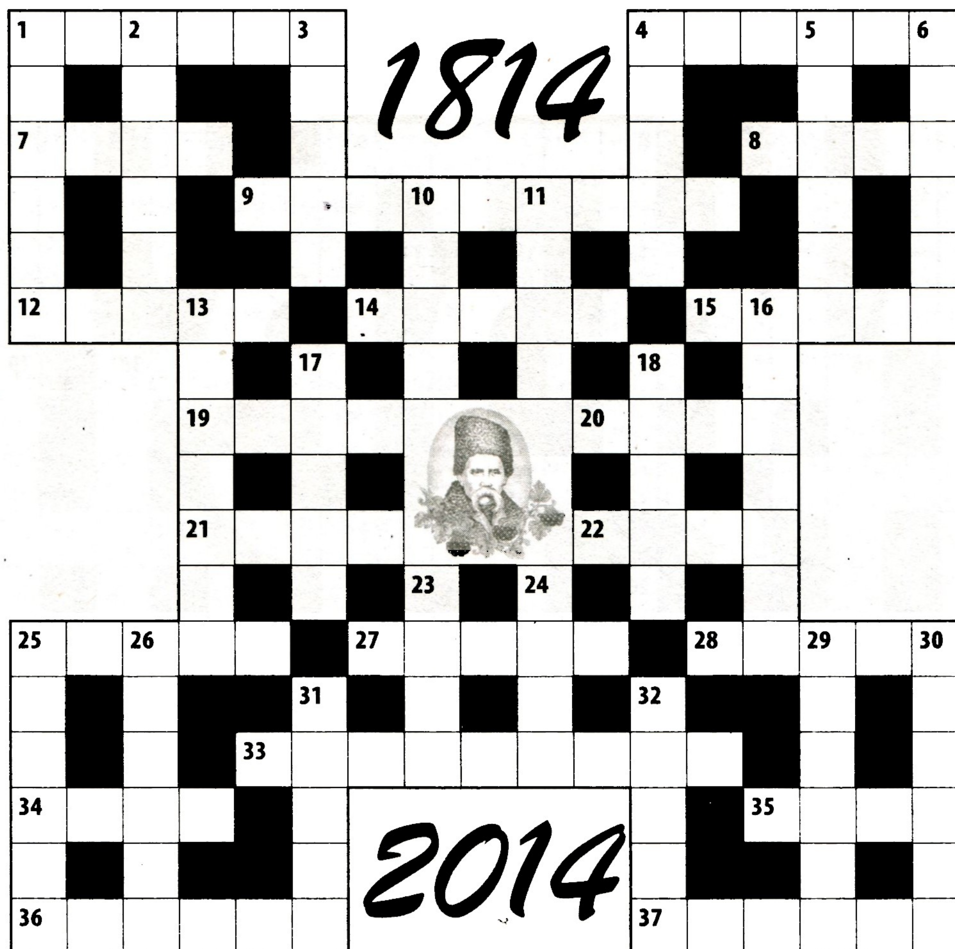
популяризувала творчість Т. Шевченка, покладену на музику та присвятила статтю «Т. Г. Шевченко в піснях і думах».

По вертикалі: 1. Удова генерал-лейтенанта, який відзначився у Вітчизняній війні 1812 року, Шевченко познайомився з нею в Чернігові 1846 року і згадує її в «Щоденнику» 2.VII.1857. **2.** Єврейський поет і перекладач, перекладав твори Т. Шевченка та присвятив йому цикл віршів. **4.** Український художник-баталіст, автор картини «Т. Г. Шевченка везуть на заслання» *(1939)* та ілюстрацій до творів Шевченка *(1925)*. **5.** Український живописець, автор портрета «Т. Шевченка» *(1889)* і картин на теми Шевченкових творів «Думи мої» та ін. **7.** Грузинський поет, Шевченкові присвятив поему «Тарас Шевченко» *(1939)* та низку поезій. **9.** Назва фортеці, яку Т. Шевченко згадує в листі до Я. Г. Кухаренка 10.04.1854. **12.** Український режисер, інсценізував поему Шевченка «Сотник» *(1924)*, брав участь у постановці Шевченкового «Назара Стодолі» *(1951)* та ін. **14.** Містечко Черкаського повіту Київської губернії (тепер село Канівського району Черкаської обл.), Шевченко був тут у липні 1859 року. **15.** Український співак, створив образ Трохима у фільмі «Наймичка» за творами Шевченка *(1964)* та ін. **16.** Річка в басейні Дніпра, права притока Трубежа, на злитті їх стоїть м. Переяслав, Шевченко побував тут у 1845 та 1859 роках. **18.** Український композитор, на слова Шевченка склав близько 30 солоспівів. **19.** Російський актор, народний артист України, створив образ Шевченка в телевізійному фільмі «Сторінка життя» *(1964)*. **21.** Краєзнавець, учитель із села Бербениці Лохвицького р-ну Полтавської обл., Шевченкові присвятив статтю «Кобзар на Лохвиччині» *(1980)*. **22.** Швейцарський теолог і історик, у 1846–1847 роках перебував в Яготині, де з ним і познайомився Шевченко. **24.** Російський художник, водночас із Шевченком вчився в Петербурзькій академії мистецтв, товаришували. **25.** Ім'я діда Т. Шевченка по матері.

КРОСВОРД № 63

По горизонталі: 1. Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **4.** Узбецький письменник і художник, перший перекладач творів Шевченка узбецькою мовою. **7.** Литовський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив поетові статті «Тарас Шевченко — співець України» *(1909)*, «Тарас Шевченко» *(1914)* та ін. **8.** Сербський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив йому кілька поезій. **9.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1998)*. **10.** Співак, виконавець вокального квартету «Явір», лауреат Шевченківської премії *(1985)*. **11.** Польський славіст, автор розвідки польською мовою «Походження слова сингич — агач в поезії Т.Шевченка» *(1958)*. **12.** Комендант Оренбурга, генерал-майор, причетний до оренбурзького арешту Шевченка. **14.** Український театрознавець, автор праць «Драматичні спроби Т. Шевченка» *(1921)*, «Шевченко і театр» *(1925)*. **15.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **19.** Біблійний персонаж, якого Шевченко згадує в поемі «Марія». **20.** Український художник і педагог, виконав кілька портретів: «Портрет Т. Г. Шевченка» *(1900)*, «Т. Г. Шевченко» *(1929)*. **21.** Німецький культурний діяч, опублікував у журналі «Атанка» статтю про Шевченка «Життя російського поета» *(1862)*. **22.** Чеський поет, поезія якого була співзвучною з творчістю Шевченка. **25.** Бельгійський віолончеліст і композитор, Шевченко слухав його гру в Петербурзі, поет згадує його в повісті «Музикант». **27.** Осетинський поет і публіцист, переклав твори Шевченка та присвятив поезії «Тарасу Шевченку» і «Кобзарю» *(1953)*. **28.** Угорський письменник, літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка. **33.** Польський піаніст і композитор. Шевченко зустрівся з ним у Петербурзі, слухав його гру, про що є запис у «Щоденнику» 6.IV.1858. **34.** Угорська письменниця і перекладачка, перекладала твори Шевченка та присвятила статтю «До 125-річчя з дня народження Тараса Шевченка» *(1939)*. **35.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1978)*. **36.** Село Канівського повіту Київської губернії (тепер Миронівського району Київської обл.), Шевченко був тут улітку 1845 року. **37.** Польський поет і перекладач, перекладав твори Т. Шевченка.

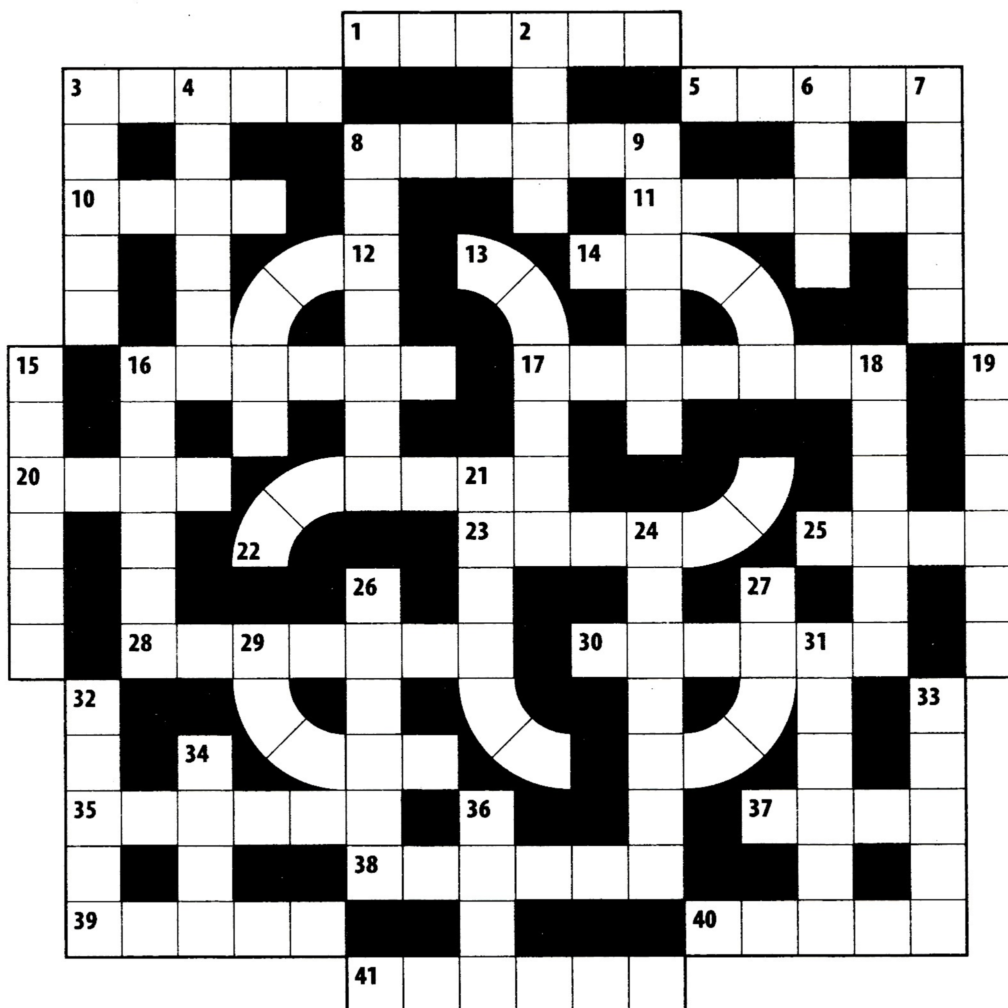
По вертикалі: 1. Англійський художник, Шевченко добре знав його твори, згадував про них у «Щоденнику» 2.02.1858. **2.** Український художник, автор плаката «Літературно-художня виставка пам'яті Тараса Шевченка» 2.02.1858. **3.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Сліпий».

4. Землемір, Шевченко познайомився з ним 1847 року в маєтку князя М. Кейкуатова в с. Бігачі. **5.** Австрійський поет, Шевченкові присвятив вірш «Смерть поета» *(1900)*. **6.** Кобзар-лірник, лауреат Шевченківської премії *(2006)*. **13.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. **16.** Балада Т. Шевченка, написана 1846 року в Києві. **17.** Повітове місто Полтавської губернії (тепер районний центр Полтавської обл.), Шевченко був тут восени 1843, 1845 і 1846 роках. **18.** Російський художник, Шевченко разом з ним навчався в петербурзькій Академії мистецтв і деякий час жив з ним у К. Брюллова. **23.** Німецький письменник, критик і перекладач, у двотомній «Історії всесвітньої літератури і театру всіх часів і народів» *(1896)*, називав Шевченка народним поетом. **24.** Український художник декоративно-ужиткового мистецтва, до ювілею Т. Шевченка *(1964)* створив кілька ваз. **25.** Український художник, автор ілюстрацій до «Кобзаря» Шевченка 1931 і 1933 років. **26.** Латиський поет і драматург, цікавився творчістю Шевченка, переклав кілька поезій Кобзаря. **29.** Український художник-портретист, створив один із кращих портретів Т. Шевченка. **30.** Поміщик із Полтавщини, Шевченко познайомився з ним у липні 1843 року в Яготині. **31.** Румунський письменник і публіцист, у статті, надрукованій у журналі «Сучасник» *(1952)*, високо оцінив творчість Шевченка й назвав його національною гордістю українського народу. **32.** Український письменник, сатирик і гуморист, Шевченкові присвятив статті «Чий Шевченко?» *(1925)* «Імені Шевченка» *(1923)* та ін.

КРОСВОРД № 64

По горизонталі: 1. Персонаж поеми Т.Шевченка «Гайдамаки». **3.** Угорський письменник, літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка. **5.** Румунський письменник і публіцист, у статті «Український блокнот» високо оцінив творчість Шевченка.

8. Рядовий 5-го Оренбурзького лінійного батальйону, служив в одній роті з Шевченком в Орській фортеці. **10.** Другий вірш ліричного циклу Шевченка, написаний у 1858 році в Нижньому Новгороді. **11.** Ім'я мачухи Т.Шевченка. **16.** Румунський літературознавець, Шевченкові присвятив статтю «Наследие Т.Г. Шевченко Румынии» *(1964)*. **17.** Рядовий товариш по службі Шевченка в Раїмському укріпленні *(1848–1849)*, був звільнений зі служби одночасно з поетом. **20.** Французький письменник, Шевченко згадував його в повісті «Близнецы» та в «Щоденнику» 6.XI.1857. **25.** Російський письменник, редагував «Литературную газету», у якій друкували твори Шевченка, зустрічався з поетом на літературних вечорах у Є. Гребінки. **28.** Український художник, автор картини про поета «В казематі», лауреат Шевченківської премії *(1994)*. **30.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1971)*. **35.** Український композитор і фольклорист, на вірші Т. Шевченка написав романси «Було колись — в Україні», «Огни горят» *(1913)* на низку інших. **37.** Матрос, учасник експедиції з вивчення Аральського моря, разом яз Шевченком плавав на шхуні «Константин» *(1848)*. **38.** Російський художник, автор картини «Катерина» за однойменною поемою Шевченка *(1886)*. **39.** Чеський літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив поету декілька статей. **40.** Польський письменник, із творчістю якого був обізнаний Шевченко. **41.** Український живописець, автор картин «Музей Т. Г. Шевченка в Каневі» *(1939)*, «Могила Т. Г. Шевченка» *(1949)* та низка інших.

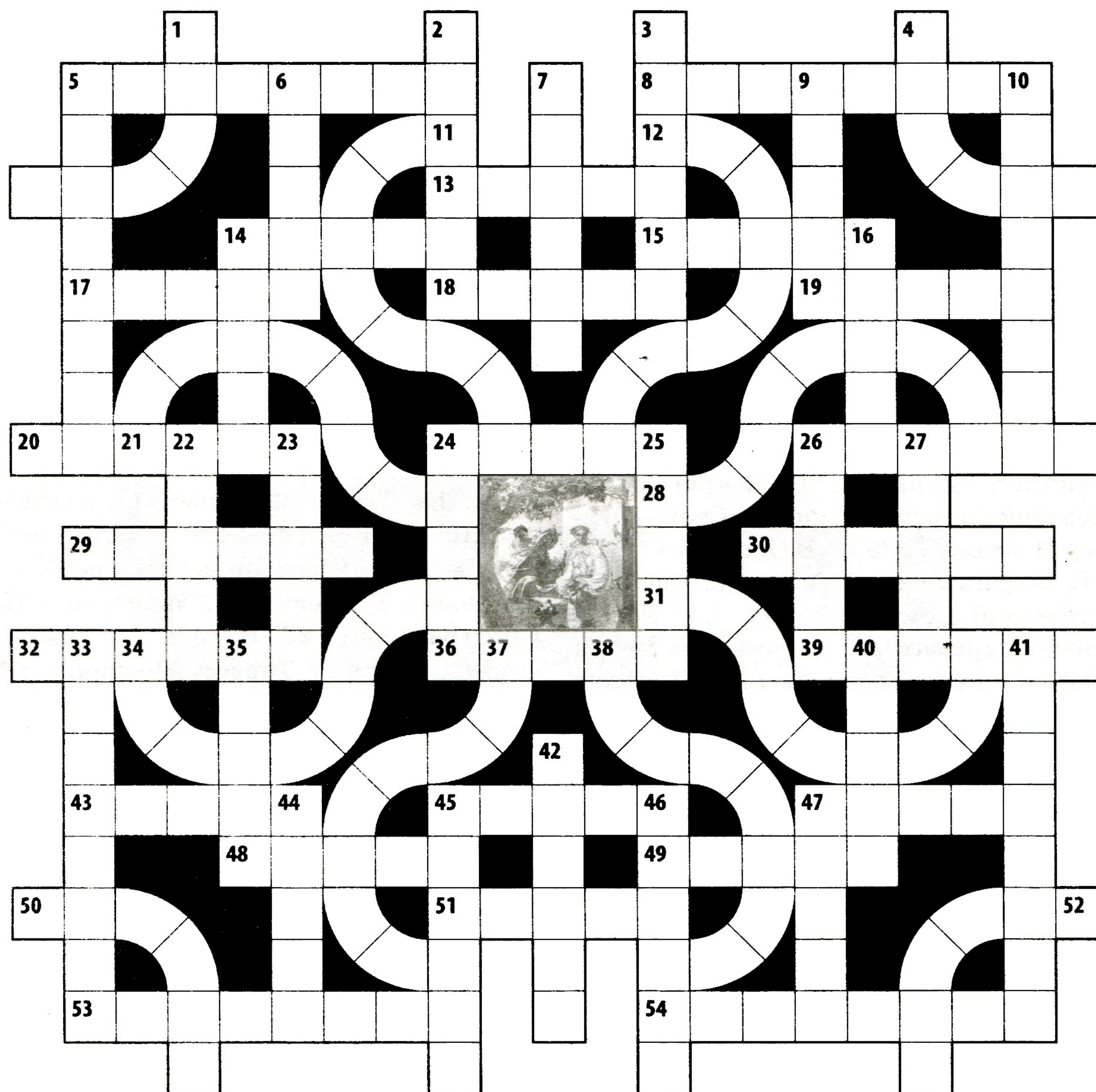
По вертикалі: **2.** Перший вірш ліричного циклу Шевченка, написаного 1858 року в Нижньому Новгороді. **3.** Легендарний давньогрецький поет, персонажів його творів Шевченко згадує в повістях «Художник», «Капитанша» тощо. **4.** Український письменник, написав сценарій кінофільму «Маленький Тарас» *(1925)*. **6.** Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **7.** Вірменський письменник, автор статей про Шевченка «Великий поет українського народу» *(1939)*, «Народ шанує великого Коб-

заря» *(1939)* та ін. **8.** Український літературознавець та мовознавець, автор розвідок: «Е. Вайнерт — перекладач Шевченка в оцінці радянської і зарубіжної критики 50-х років» *(1969)*, «Поезія Шевченка «Садок вишневий коло хати...» в німецьких перекладах» *(1971)* та ін. **9.** Український поет-романтик, знайомий Шевченка, автор вірша «До Шевченка» *(1845)* тощо. **15.** Містечко Чернігівського повіту Чернігівської губернії (тепер селище Чернігівського району, Чернігівської обл.) Шевченко був тут 1846 року. **16.** Український літературознавець, авторка розвідок про віршування Шевченка, опублікованих у періодичних виданнях. **18.** Український поет, Шевченку присвятив поезії «Стояв Шевченко над Невою» *(1939)*, «В Орську» *(1949)* та ін. **19.** Українська письменниця, лауреат Шевченківської премії *(2005)*. **24.** Російський поет і драматург, перекладав твори Шевченка, у вірші «Гренада» *(1926)* згадав ім'я Шевченка. **26.** Вірменський письменник, перекладач творів Шевченка та присвятив поету статтю «Незабутній Тарас» *(1914)*. **31.** Малюнок Т. Шевченка, виконаний 1846 року. **32.** Український земський статистик, етнограф і фольклорист, підготував до друку «Кобзар» Шевченка (Прага, 1876) та присвятив поету статтю «Коллекция рисунков Т. Г. Шевченко» *(1894)*. **33.** Український майстер декоративно-ужиткового мистецтва, на шевченківську тему виконав «Хата батьків Т. Г. Шевченка» *(1948)*, «Т. Г. Шевченко» *(1964)*. **34.** Польський славіст, досліджував польсько-українські мовні й культурні взаємозв'язки, у тому числі й поезії Т. Шевченка» *(1958)*. **36.** Український літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Образ Т. Г. Шевченка в російській поезії» *(1954)*, «Естетика праці в творчості Т. Г. Шевченка» *(1957)* та ін.

По дугах: **12.** Український скульптор, автор творів та шевченківські теми «На Тарасовій горі» *(1942)*, «Катерина» *(1956)* та ін. **13.** Татарський поет, перекладач творів Шевченка. **14.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1992)*. **21.** Поема Т. Шевченка, написана в Переяславі 1845 року. **22.** Народна вишивальниця, вишила портрет Тараса Шевченка *(1987)*, захоплювалась поетичними творами поета. **23.** Український літературознавець і мистецтвознавець, автор книжки «Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка» *(1959)* та ін. **27.** Азербайджанський поет, Шевченкові присвятив поему «Тарас» *(1939)*. **29.** Денщик О. Бутакова в експедиціях на Аральське море, Шевченко спілкувався з ним упродовж часу, скільки тривала експедиція.

КРОСВОРД № 65

По горизонталі: **5.** Картина, яку намалював Т. Шевченко влітку 1842 року в Петербурзі. **8.** Урядник Уральського козачого війська, з Шевченком познайомився в Новопетровському украпленні, поет подарував йому декілька своїх малюнків. **13.** «...Схаменись, ..., брате мій лукавий!» *(пропущене слово)*. Вірш Шевченка «Старенька сестро Аполлона». **14.** Один з організаторів і керівників боротьби російського народу за своє визволення, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 20.IX.1857. **15.** Український письменник і журналіст, у 1960-х був членом Комітету з присудження Державної премії ім. Т. Шевченка. **17.** Малюнок Т.Шевченка, виконаний у 1851 році під час Каратауської експедиції. **18.** «...Другий день Реве ...» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Неофіти». **19.** «Та на трубах вигравало І горі разом ...» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «У неділеньку святую». **20.** Український письменник, перший біограф Шевченка, влітку 1859 року познайомився з поетом у с. Мошнах. **24.** Російський художник, Шевченко подарував йому три свої офорти *(1860)*. **26.** Запорізький гетьман у 90-х роках XVI ст., Шевченко згадує його у вірші «У неділеньку святую». **29.** Австрійський композитор, у повісті «Музикант» Шевченко згадує його. **30.** Районний центр Тернопільської області, у якому 1994 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **32.** Український маляр-аматор і різьбяр, автор малюнків «Шевченко-пастух», «Шевченко на засланні» та низки інших. **36.** Українська актриса, виконала роль Оксани в «Гайдамаках» за Шевченком, 1922 рік — інсценізація Г. Юри. **39.** Український художник, автор творів «На панщині пшеницю жала» *(1928)*, «Могила Т. Г. Шевченка» *(1966)* та ін. **43.** Хутір біля села Наталівки Пирятинського повіту, тепер Гребінківського району, Шевченко був тут улітку 1843 року. **45.** Військовий інженер, генерал-майор, із Шевченком познайомився 1856 року в Новопетровському укріплені, зустрічались вони і в Петербурзі.

47. «Поплакала ... мати Та й стала ридати» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Сова». **48.** Український художник, автор картин «Т. Г. Шевченко в казематі» *(1927)*, «Тарас-пастух» *(1948)* та ін. **49.** Малюнки Шевченка, виконані 1851 року під час Каратауської експедиції. **51.** Український поет і літературознавець, лауреат Шевченківської премії *(1995)*. **53.** Російський і український письменник і літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Український Прометей» *(1906)*, «Шевченко і месіанізм» *(1914)* та ін. **54.** Французький живописець і графік, Шевченко згадує його в листі до Б. Залеського *(листопад, 1853)*.

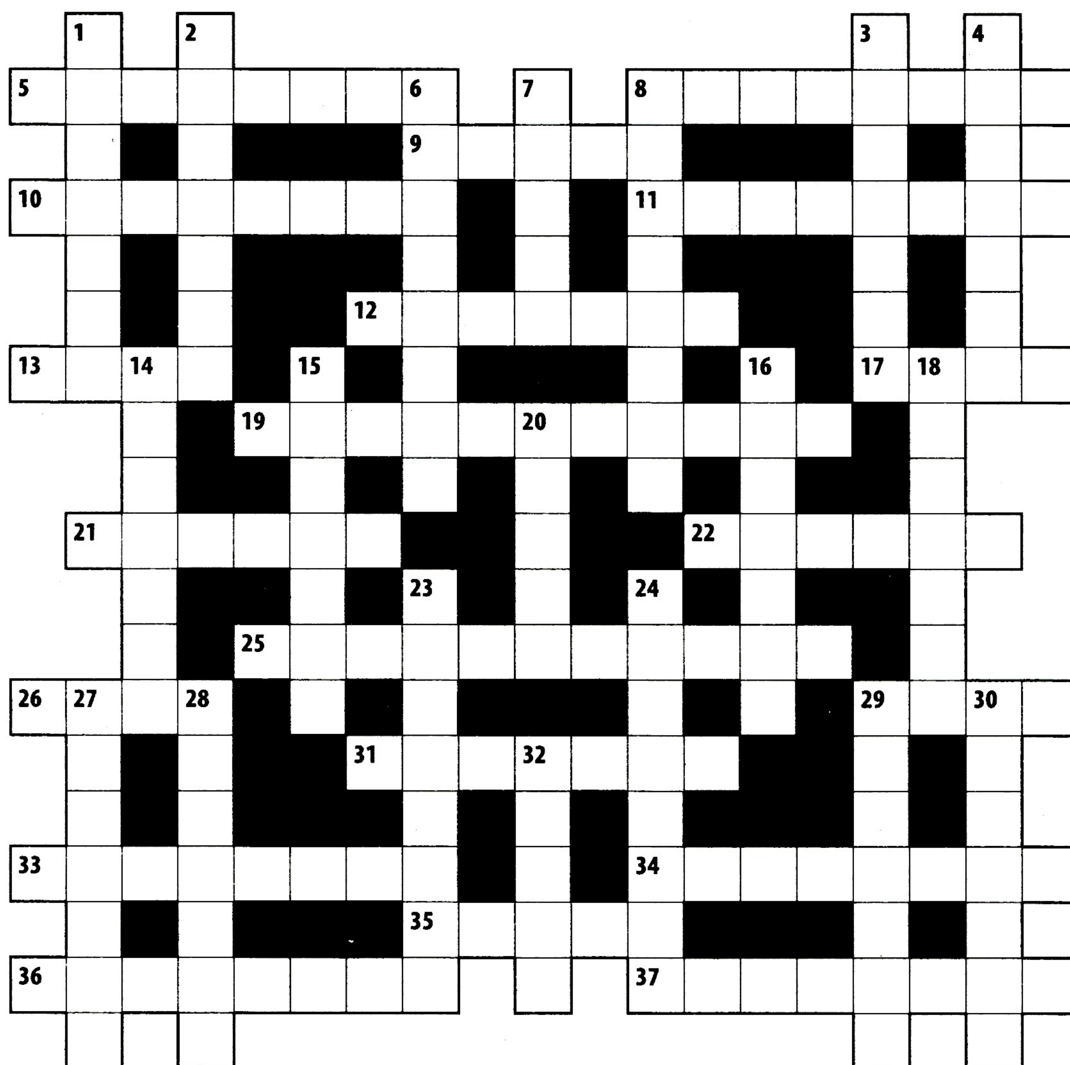
По вертикалі: 2. Столиця Латиноамериканської держави, у якій 1998 року було встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **3.** Український оперний співак, лауреат Шевченківської премії *(2011)*. **5.** Знайома Т. Шевченка, із якою він зустрічався в Яготині в жовтні 1843 року, сестра Василя Рєпніна. **6.** Російський художник, автор одного з найкращих портретів Т. Шевченка *(1888)*. **7.** Малюнок Шевченка, виконаний 1856 року в Новопетровському укріпленні. **9.** Білоруський письменник, перекладав твори Шевченка та згадував про поета в повісті «На просторах життя» *(1926)*. **10.** Село Київського повіту Київської губернії (тепер районний центр Київської області) Шевченко побував тут 1843 року. **14.** Персонаж повісті Т. Шевченка «Наймичка». **16.** «... ! Чому ж ти не йдеш? Біжи ж скоріш» *(пропущене слово)*. Драма Т. Шевченка «Назар Стодоля». **22.** Студент, згодом чиновник, Шевченко познайомився з ним улітку 1860 року в Петербурзі, зберігся його лист до поета 7.X.1860. **23.** Угорський письменник, літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка. **24.** Французька перекладачка, переклала французькою

мовою повість Шевченка «Художник» *(1964)*. **25.** Собака десь помандрувала, І в хаті вибито ...» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Не кидай матері! — казали». **26.** Український літературознавець і театрознавець, значну кількість досліджень і статей присвятив Т. Шевченкові, «Тарас Шевченко і сучасність» *(1996)* та ін. **27.** Французький поет, вірш якого Шевченко переписав до «Щоденника» 17.IX.1857. **33.** Іспанський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка. **35.** Російський художник і етнограф, виконав 27 ілюстрацій до «Кобзаря» Шевченка *(1911)*. **40.** Річка в басейні Дніпра, притока Трубежа, Шевченко згадує її в поемі «Тарасова ніч» та інших творах. **41.** Завідуюча наукової редакції культури і мистецтва, брала участь у підготовці до видання шевченківського словника *(1978)*. **42.** Російський композитор, основним жанром у музичному осмисленні поезії Шевченка обрав вокальний, на слова поета створив декілька солоспівів. **44.** Річка, по якій плив Шевченко, повертаючись із заслання і яку не раз згадував у своїх творах. **45.** Український художник-графік і мистецтвознавець, виконав два портрета Т. Шевченка (1960, 1964) та серію робіт «Шевченківські місця на Полтавщині». **46.** Хутір генерал-майора Д. П. Селецького, що знаходився біля с. Малютинці, на Пирятинщині, де був Шевченко 1843 р. **47.** Третій вірш ліричного триптиха Шевченка, написаного 1858 року в Нижньому Новгороді.

По дугах: **1.** Український художник, лауреат Шевченківської премії *(1981)*. **4.** Село Козелецького повіту Чернігівської губернії (тепер Козелецького р-ну Чернігівської обл.), Шевченко був у цьому селі 1846 року. **11.** Містечко Кременецького повіту Волинської Губернії (тепер селище Збаразького р-ну Тернопільської обл.), Шевченко був тут восени 1846 року. **12.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1983)*. **21.** Українська актриса й режисер, неодноразово брала участь у вечорах пам'яті, присвячених творчості Т. Шевченка. **28.** Український музикознавець і педагог, брала участь в ювілейних вечорах, присвячених Т. Шевченкові, за що дістала подяку Шевченківського ювілейного комітету *(1964)*. **34.** Кошовий отаман Запорізької Січі, виступив на боці І. Мазепи, Шевченко згадує його у вірші «Іржавець». **31.** Російський історик, географ і літератор, багато мандрував, зокрема по Оренбурзькій губернії, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 12.VII.1857. **37.** Мешканка Астрахані, знайома Шевченка, в «Щоденнику» поет назвав її «милейшей бабушкой», 18.IX.1857. **38.** Пісня, про яку Н. Королюк пише в однойменній книжці, виданій 1994 року в Києві. **50.** Поема Т. Шевченка, написана 1848 року в Орській фортеці. **52.** Український поет, Шевченкові присвятив поезії «Шевченко в Донбасі» *(1942)*, «Шевченко з нами» *(1943)*, лауреат Шевченківської премії *(1963)*

КРОСВОРД № 66

По горизонталі: **5.** Балада Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **8.** Теоретик і пропагандист марксизму, написав рецензію на збірку «Поезії Т.Г Шевченка, заборонені в Росії» *(1890)*. **9.** Вірш Т. Шевченка написаний в 1838 року в Петербурзі. **10.** Японський літературознавець, доклав зусиль для підготовки й видання першої збірки творів Шевченка японською мовою «Як умру...» *(1964)*. **11.** Дружина чиновника провіантської комісії в Саратові, привітала Шевченка «с вожделенной свободной», про що є запис у «Щоденнику» 1.IX.1857. **12.** Острів у східній частині Аральського моря, вперше Шевченко побував тут у липні 1848 року. **13.** Польський славіст, досліджував польсько-українські мовні й культурні взаємозв'язки, у тому числі і в поезії Т. Шевченка» *(1958)*. **17.** Український живописець і художній критик, автор картини «Могила Т. Шевченка у Каневі» *(1900)*, присвятив поету низку статей. **19.** Український журналіст Шевченкові присвятив статті: «Тарас Шевченко», «Тарас Шевченко на Арагонському фронті» *(1938)* та ін. **21.** Голландський художник, Шевченко згадує його в повісті «Художник». **22.** Російський письменник і перекладач; Шевченко познайомився з ним 1858 року в Москві у М. Щепкіна, про це є запис у «Щоденнику» 21.III.1858. **25.** Український поет і драматург, Шевченкові присвятив поезії: «На могилі поета» *(1938)*, «З фронтового блокнота» *(1941)* **26.** Біблійний персонаж, якого Т. Шевченко згадує в поемі «Марія». **29.** «Розмовляють сумуючи, Отака їх ...» *(пропущене слово)*. Вірш Шевченка, «Бандуристе орле сизий!». **31.** Українська поетеса, Шевченкові присвятила поему «Тернова доля» *(1961)* та низку поезій. **33.** Грузинський поет, перекладач і літературознавець

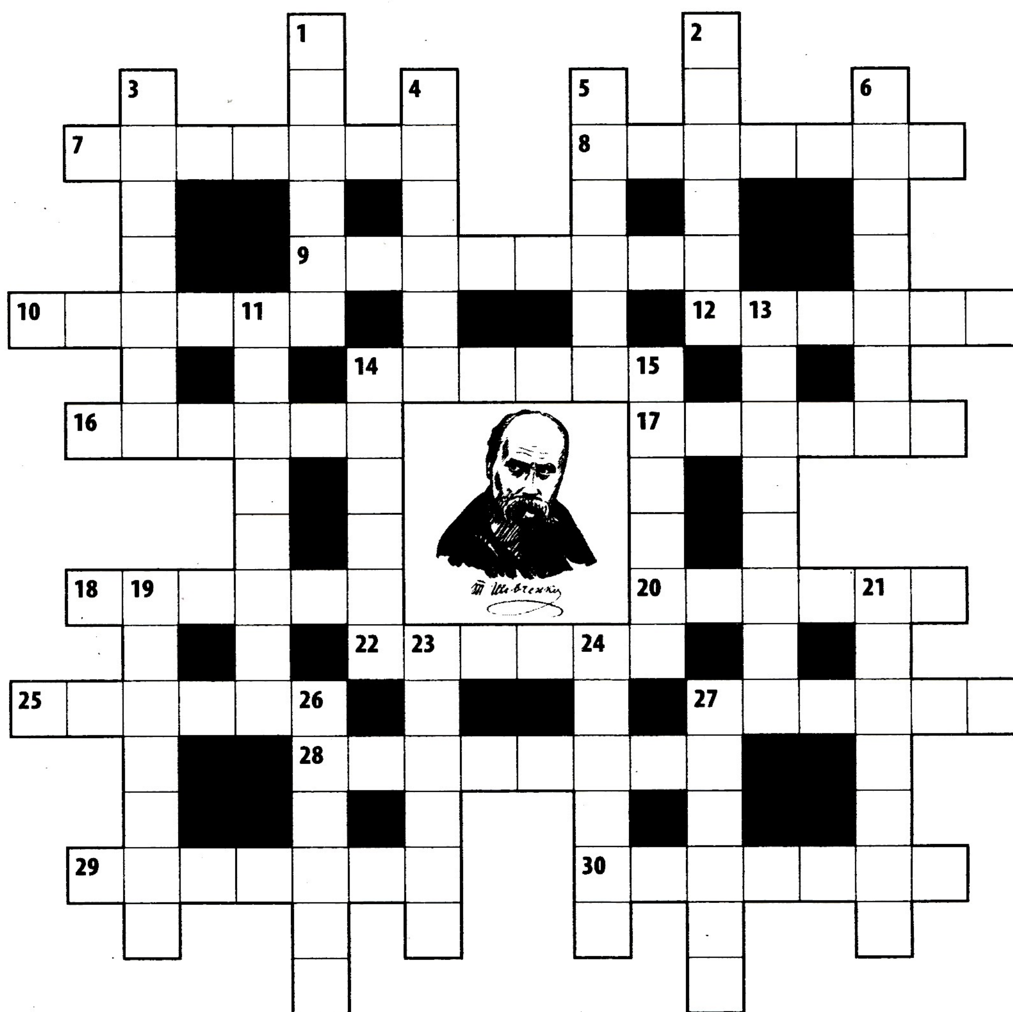

перекладав твори Шевченка, 1943 року захистив кандидатську дисертацію «Великий Кобзар Тарас Шевченко». **34.** Український письменник і композитор, видав три випуски збірника «Ландыш Киевской Украины» *(1848)*, один із них Шевченко одержав у Новопетровському укріпленні від Б. Залеського. **35.** Українська актриса, виконувала роль Оксани в «Гайдамаках» за Шевченком *(1922)* та ін. **36.** Грузинський поет і перекладач, автор статей про Шевченка «Великий поет України» *(1936)* «Мовою Руставелі» *(1938)*, перекладав твори Шевченка. **37.** Український мистецтвознавець, Шевченкові присвятила статті «„Живописна Україна“ Тараса Шевченка», «На малюнку казахські діти» *(1959)* та ін.

По вертикалі: 1. Український історик, педагог і публіцист, організатор недільних шкіл, склав програму навчання, до якої залучив твори Т. Шевченка. **2.** Ротмістр кавалергардського полку, Шевченко намалював його портрет, згадує його в «Щоденнику» 2.VII.1857. **3.** Російський письменник, автор антикріпосницької «Оди на рабство», Шевченко згадав його в «Щоденнику» 30.VI.1857. **4.** Молдавський письменник, один із перших перекладачів творів Шевченка молдавською мовою. **6.** Український і латиський художник, автор ілюстрацій до поеми Шевченка «Сова» *(1954)*, «Наймичка» *(1955)* та ін. **7.** Районний центр Черкаської області, у якому в 1954 році встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **8.** Російський композитор, піаніст і педагог; на вірші Шевченка написав кілька романсів «Проторила я доріжку» *(1874)* та ін. **14.** Український режисер театру й кіно, поставив драму Шевченка «Назар Стодоля» *(1942)*, лауреат Шевченківської премії *(1967)*. **15.** Річка, на якій розташовано місто Житомир, де зупинявся Шевченко восени 1846 року. **16.** Українська письменниця, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **18.** Українська співачка, виконувала партію дівчини-кріпачки в опері Г. Майбороди «Тарас Шевченко» *(1964)*. **20.** Хутір, який

знаходився за 18 км від Полтави; Шевченко відвідав його влітку 1845 року, і який згадує в повісті «Близнецы». **23.** Італійський скрипаль і композитор, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 27.VIII.1857. **24.** Туркменський письменник, перекладав твори Шевченка. **27.** Районний центр Івано-Франківської області, у якому 1948 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **28.** Французький живописець, Шевченко високо цінував його творчість, згадує його в листі до Б. Залеського *(1853)*. **29.** Український бібліограф і літературознавець, йому належить низка статей про Шевченка та рецензій на шевченківські видання. **30.** Українська художниця, створила картини на шевченківську тематику: «Т. Шевченко серед казахів *(1954)*, «Панщина» *(1961)*. **32.** Річка на Переяславщині, притока Трубежу, Шевченко бував тут улітку й восени 1845 року, живучи в лікаря А. Козачковського.

КРОСВОРД № 67

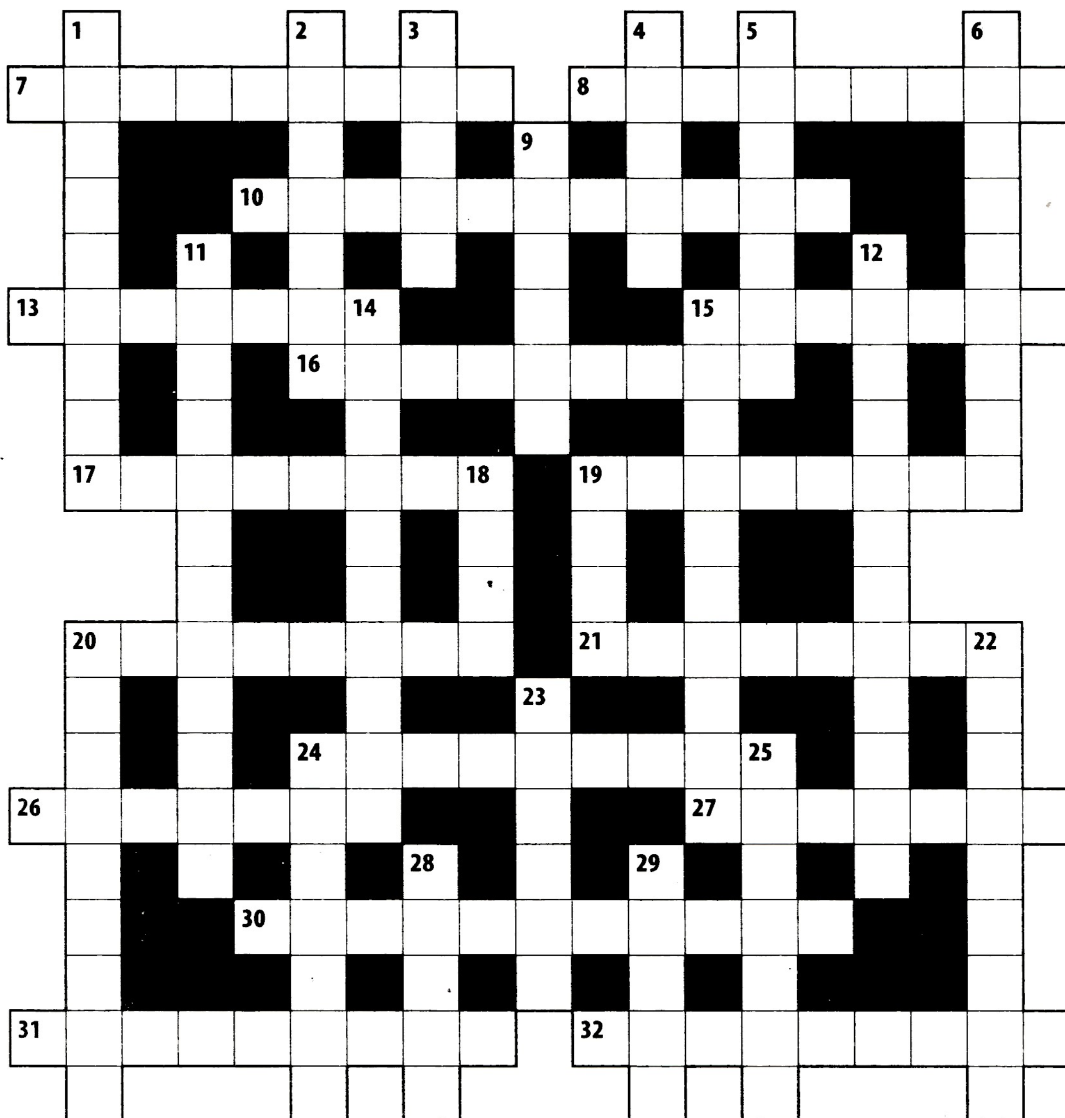
По горизонталі: **7.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **8.** Драма Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **9.** Швейцарський історик, Шевченко зустрічався з ним у Яготині. **10.** Російський поет-сатирик, у поезії «Раут» дав високу оцінку творчості Шевченка *(1876)*. **12.** Каракалпацький актор, перший на каракалпацькій сцені створив образ Шевченка у виставі «Бердах» *(1952)*. **14.** Праотець єврейського народу, Шевченко згадує його в поемі «Марія» та в повісті «Близнецы». **16.** Український композитор, на вірші Шевченка написав романси «Якби мені черевики», «Зацвіла в долині» *(1962)* та ін. **17.** Дружина коменданта Новопетровського укріплення, Шевченко виконав три її портрети. **18.** Таджицький письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка, присвятив йому декілька статей *(1961)*. **20.** Український літературознавець, письменник і критик, Шевченкові присвятив низку статей:

«Творчість Шевченка і фольклор» *(1941)*, «Шевченко і музика» та ін. **22.** Музикант із кріпацького оркестру в маєтку П. Галагана, прототип Тараса — героя повісті Шевченка «Музыкант». **25.** Азербайджанський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив поетові вірші «Співець народу» *(1939)*, «Син України» *(1964)* та ін. **27.** Районний центр Івано-Франківської області, у якому встановлено пам'ятник Т. Шевченку *(1914 і 1992 рр.)*. **28.** Малюнок Шевченка, виконаний під час Аральської експедиції *(1849)*. **29.** Два однойменні малюнки Шевченка, виконані 1845 року. **30.** Українська письменниця й актриса, керувала літературними і драматичними гуртками, які проводили ювілейні вечори, присвячені Кобзареві *(1941, Казахстан)*.

По вертикалі: **1.** Російський і український художник-портретист, автор картини «Шевченко в науці у майстра В. Ширяєва». **2.** Український скульптор, автор кількох портретів Шевченка та творів на шевченківські теми «Шевченко в молодості» *(1945)* та ін. **3.** Адигейський поет, перекладав адигейською мовою твори Шевченка. **4.** Російський художник, автор картини «Катерина» за однойменною поемою Шевченка *(1886)*. **5.** Поема Т. Шевченка, створена на засланні *(1847)*. **6.** Містечко Канівського повіту, Київської губернії (тепер селище Корсунь-Шевченківського р-ну, Черкаської області), до цього села Шевченко ходив у дитинстві. **11.** Майстриня-килимарниця, лауреат Шевченківської премії *(1986)*. **13.** Дівчина-француженка, знайома Т. Шевченка під час його перебування в Яготині, гувернантка дітей В. Рєпніна. **14.** Урядник Уральського козачого загону в Новопетровському укріпленні, де з ним і познайомився Шевченко. **15.** Російський скульптор, у 1930–1939 рр. брав участь у конкурсах на проекти пам'ятників Шевченкові для Харкова. **19.** Ад'ютант 4-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, прапорщик, був одним із близьких приятелів Шевченка в Раїмі *(1848)*. **21.** Місто Царськосільського повіту Петербурзької губернії (тепер районний центр Ленінградської області), Шевченко був тут у 1831 та 1837 роках. **23.** Український актор, створив образи Гната Карого («Назар Стодоля», 1948) і Гонти («Гайдамаки», 1963) та героїв інших творів Шевченка. **24.** Полтавський садівник, знайомий Т. Шевченка і прихильник його творчості. **26.** Таджицький поет і літературознавець, Шевченкові присвятив статтю «Великий син українського народу» *(1961)*. **27.** Дочка В. В. Капніста. У її полтавському салоні 1846 року О. Афанасьєв-Чужбинський читав ще недруковану поему «Кавказ» Т. Шевченка.

КРОСВОРД № 68

По горизонталі: **7.** Казахський ватажок родом із Косаралу, служив на шхунах Уральської експедиції, де з ним і познайомився Шевченко. **8.** Чернігівський полковник, наказний гетьман Лівобережної України (1722–1723); Шевченко згадує його в поезії «Великий льох» та інших творах. **10.** Український літературознавець, творчості Шевченка присвятив низку праць, досліджував окремі твори поета *(«Перебендя», 1896)*. **13.** Російський письменник, Шевченкові присвятив поезії «Слово на Тарасовій горі в Каневі», «Україна», перекладав твори поета. **15.** Український письменник, Шевченку присвятив лірично-публіцистичний роздум про творчість «Небо цвіте» *(1964)*, «Шевченкові соняшники» *(1989)* та ін. **16.** Український письменник, до образу Шевченка звертався в поезіях «Окресни, Бояне!» *(1861)*, «Здоров, Тарас» *(1902)* та ін. **17.** Українська художниця, авторка творів на шевченківські теми: «Сестри! Сестри Горе вам ... » *(1961)*, «Тарасова наука» *(1964)* та ін. **19.** Болгарський літературознавець і перекладач, автор статей і розвідок «Шевченко і Георгій Бакалов» *(1961)*, «Шевченко і болгари» *(1964)* та ін. **20.** Грузинський поет, літературознавець і перекладач, переклав грузинською мовою 49 творів Шевченка, 1943 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Великий Кобзар Тарас Шевченко». **21.** Село Борзнянського повіту Чернігівської губернії (тепер Борзнянського р-ну, Чернігівської області) Шевченко приїжджав у це село 1847 року. **24.** Дружина петербурзького приятеля Шевченка, познайомились 1858 року після повернення поета із заслання, про неї є запис у «Щоденнику» 6.IV.1858. **26.** Російський художник, знайомий Шевченка, ілюстрував твори Шевченка та написав картину «Наймичка» *(1857)* та ін. **27.** Ім'я чоловіка, яке згадує Т. Шевченко в поезії «Стоїть в селі Суботові». **30.** Українська оперна співачка, виконувала головну партію в опері М. Аркаса «Катерина» (за однойменною поемою Шевченка),

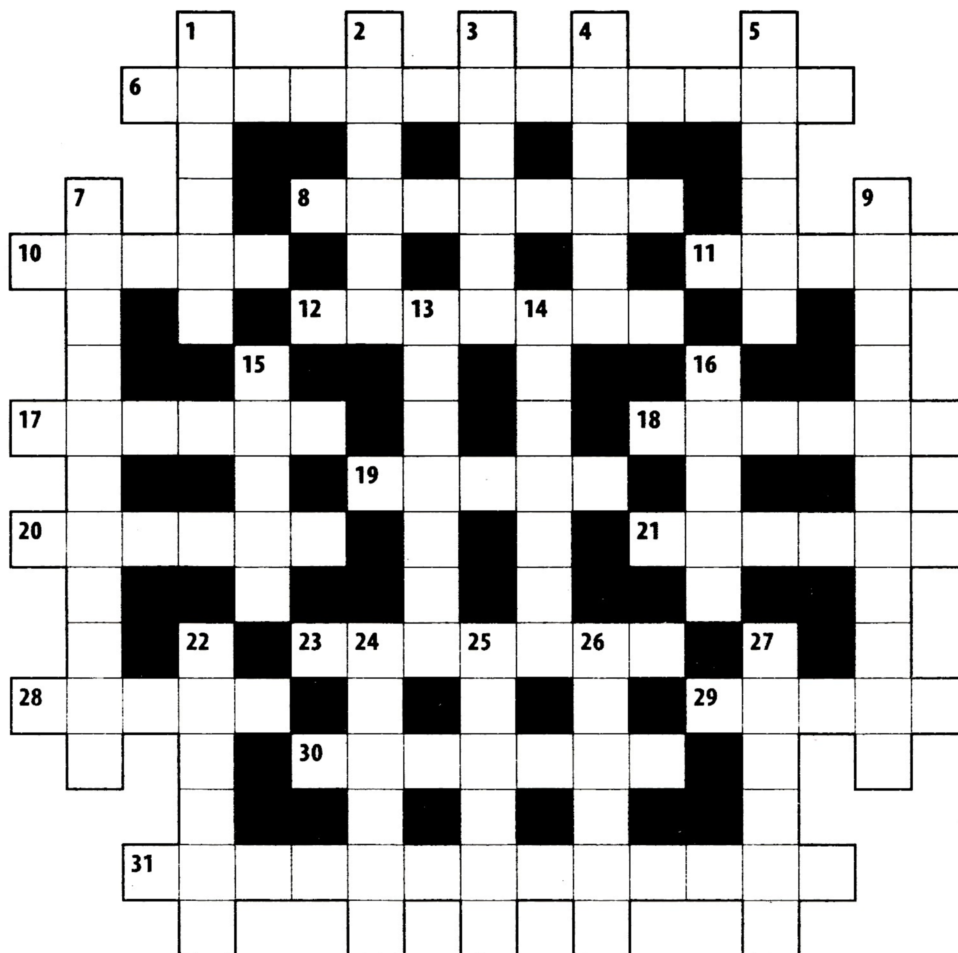

Львів 1902–1909 рр. **31.** Український скульптор, автор пам'ятника Т. Шевченку в Шалет-сюр-Луені у Франції *(1974)*. **32.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1971)*.

По горизонталі: **1.** Оренбурзький художник-самоук, Шевченко познайомився з ним у травні 1850 року в Оренбурзі. **2.** Актриса Нижегородського театру, Шевченко не один раз бачив її на сцені театру Нижнього Новгороду. **3.** Італійський композитор, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 20.V.1858. **4.** Французький письменник, у книжці «Нотатки про Росію» *(1901)* присвятив Шевченкові кілька сторінок. **5.** Український історик, автор книжки «Поет і трагік». Історико-літературний нарис дружби великих митців — Тараса Шевченка і Айра Олдріджа *(1964)*. **6.** Український актор, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **9.** Український актор, створив образ Тараса Шевченка в п'єсі «Кайдани порвіте» М. Левченка *(1966)* та ін. **11.** Російський письменник і мандрівник, Шевченко познайомився з ним у Петербурзі в 1860 року, був у нього вдома. **12.** Українська співачка, на концерті пам'яті Т. Шевченка 17 березня 1909 року в Полтаві виконувала пісні та вірші поета. **14.** Російський художник, клопотався про звільнення поета з кріпацтва, Шевченко змалював його образ у повісті «Художник». **15.** Краєзнавець, носій переказів про перебування Шевченка в Решетилівці влітку 1845 року, ці перекази дійшли до нього від батька. **18.** Таджицький письменник, учений і громадський діяч, про Шевченка згадав в статті присвяченій 125-річчю з дня народження Кобзаря. **19.** Французька письменниця, автор нарису «Російські селянські поети», більшу частину нарису авторка присвятила аналізові життя й творчості Шевченка *(1882)*. **20.** Український актор, виконував ролі Гната в Шевченківському «Назарі Стодолі» *(1945)*, батька в опері М. Аркаса «Катерина» *(1960)*. **22.** Автор книжки про М. Лисенка,

композитора, який написав музику до 74 творів Шевченкового «Кобзаря». **23.** Український письменник, пам'яті Шевченка присвятив поезії «На 32-ті роковини Т. Г. Шевченка», «37-і роковини Т. Г. Шевченка» *(1971)* та ін. **24.** Український літературно-художній альманах, у якому були опубліковані Шевченкові твори «Утоплена», «Думка» *(1843)* та ін. **25.** Грецька письменниця та перекладачка, перекладала твори Шевченка та присвятила велику статтю «Т. Шевченко» *(1961)*. **28.** Французький славіст, у журналі «Європа» *(1962)* опублікував статтю «Про Шевченка». **29.** «Бач, який широкий, Та високий та веселий, ... та глибокий...» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Чи не покинуть нам, небого».

КРОСВОРД **№ 69**

По горизонталі: 6. Чернігівський поміщик-кріпосник, Шевченко знайомився з ним 1843 року та присвятив сатиричний вірш «П.С». **8.** Болгарський письменник і літературний критик, перекладав твори Шевченка та присвятив статтю «Тарас Шевченко» *(1939)*. **10.** Українська співачка і бандуристка, мешкає в Австралії, уся виконавська діяльність її пронизана тематикою Шевченкових творів, покладених на музику М. Лисенка. **11.** Сестра Т. Шевченка. **12.** Український режисер, інсценізував поему Шевченка «Сотник» *(1924)* та поставив драму О. Ільченка «Петербурзька осінь» *(1954)*. **17.** Російський поет і публіцист, про один із його нарисів Шевченко згадав у повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **18.** Англійська журналістка, авторка розвідки «Тарас Шевченко — український поет свободи» *(1961)*. **19.** Український поет і журналіст, опублікував низку статей і розвідок про Т. Шевченка: «На землі Тарасовій» *(1980)*, «На Чернечій Горі» *(1989)* та ін. **20.** Каракалпацький поет та перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив декілька поезій «На Канівській горі» *(1961)* та ін. **21.** Український співак і педагог, учасник шевченківських юві-

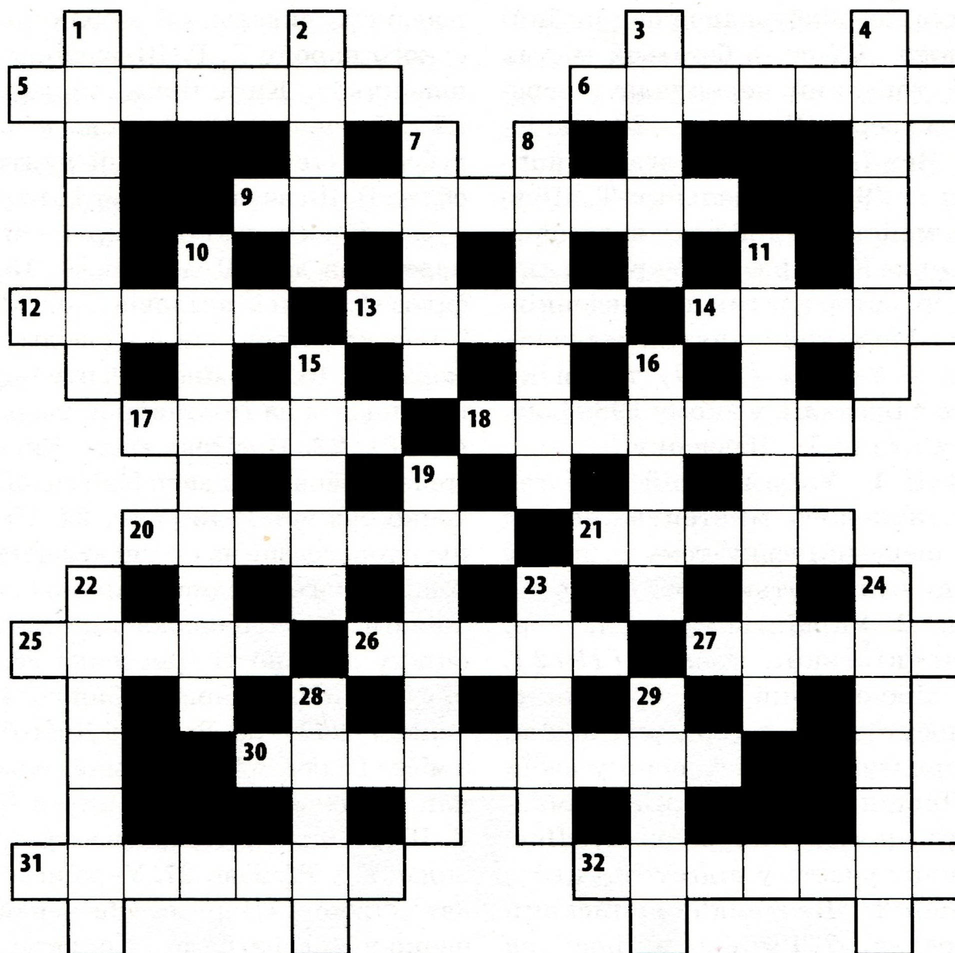
лейних концертів, що відбувалися наприкінці XIX — на початку XX ст. в багатьох містах України. **23.** Естонський перекладач, переклав близько ста творів Шевченка. **28.** Національний герой Чехії, Шевченко згадав його в поемі «Єретик». **29.** Шанувальник Т. Шевченка, учитель, майстер, 1926 року виготовив бандуру з портретом Кобзаря. **30.** Український художник-аматор, автор картин на шевченківську тематику: «Мені тринадцятий минало» *(1980)*, «Гонта в Умані» *(1980)* та низки інших. **31.** Місто в Бразилії, у якому 1989 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку.

По вертикалі: **1.** Український майстер декоративно-ужиткового мистецтва, серед його творів на шевченківську тему є панно: «Хрущі над вишнями гудуть» *(1964)*, «Ярема і Оксана» та ін. **2.** Український скульптор, лауреат Шевченківської премії *(1972)*. **3.** Віршований ліро-епічний твір про виняткову родинно-побутову чи легендарну подію, цим жанром користувався Шевченко у своїй творчості. **4.** Перший український громадсько-політичний щомісячний журнал, Шевченко брав активну участь у підготовці цього видання. **5.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1860 року в Стрельні. **7.** Російський поет, на запитання, кого з українських поетів він читав і любить, сказав: «Я люблю кобзаря українського народу Т. Г. Шевченка». **9.** Поміщик, власник с. Кирилівки, кріпаком якого був і Т. Шевченко. **13.** Повітове місто Полтавської губернії (тепер районний центр Полтавської області), Шевченко був тут 1845 року. **14.** Французький поет, декілька віршів якого Шевченко переписав до «Щоденника». **15.** Англійський філософ, один із висловів якого Шевченко навів у повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **16.** Український публіцист і етнограф, поширював на Полтавщині твори Т. Шевченка *(1861)*. **22.** Повітове місто Київської губернії (тепер районний центр Київської області), Шевченко був тут 1846 року. **24.** Прапорщик корпусу топографів на шхуні «Константин», під час Аральської експедиції жив в одній каюті з Шевченком. **25.** Іспанська письменниця, високу оцінку діяльності Шевченка дала у великому біографічному нарисі «Заповіт» Тараса Шевченка *(1967)*. **26.** Ветеран Другої світової війни з міста Гадяча в Полтавської області. Подарував національному заповіднику в Каневі «Музей Т. Шевченка» кишенькового розміру «Кобзар», виданий у Женеві. **27.** Український художник, автор творів: «Портрет Шевченка», «Т. Г. Шевченко в Новопетровському укріпленні» *(1939)* та ін.

КРОСВОРД № 70

По горизонталі: **5.** Російський письменник, переклав декілька творів Шевченка. **6.** Російський скульптор, Шевченко згадав його в повісті «Художник». **9.** Історико-героїчна поема Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **12.** Повітове місто Полтавської губернії (тепер районний центр Полтавської області), Шевченко побував тут 1845 року. **13.** Молдавський поет, переклав молдавською мовою Шевченковий «Кавказ» і «Заповіт». **14.** Азербайджанський поет, Шевченкові присвятив поему «Тарас». **17.** Латиський письменник, Шевченкові присвятив поезії «Біля Київського університету» *(1948)*, «Вічно великий» *(1964)*. **18.** Український живописець, автор картин на шевченківські теми «Громадою обух сталить» *(1961)*, «Над Дніпром» *(1964)*. **20.** Російський видавець і книготорговець, власник бібліотеки й друкарні в Петербурзі Шевченко користувався бібліотекою під час навчання в Петербурзькій академії мистецтв. **21.** Французький письменник і публіцист. У книжці «Росія і росіяни» *(1882)* відзначав велику популярність Шевченка серед простого народу. **25.** Хормейстер, лауреат Шевченківської премії *(1978)*. **26.** Український художник, автор картини «Малий Тарас слухає розповідь свого діда» *(1939)*. **27.** Російський письменник, високо цінував поезію Шевченка, у вересні 1894 року у Львові придбав два перші томи чотиритомного видання творів Шевченка. **30.** Грузинський поет, переклав грузинською мовою поему Шевченка «Гайдамаки» *(1938)*. **31.** Англійський письменник-реаліст, Шевченко згадує його творчість у повісті «Близнецы». **32.** Лікар флотського екіпажу, Шевченко познайомився з ним в Астрахані, про це є згадка в «Щоденнику» *(серпень, 1857 рік)*.

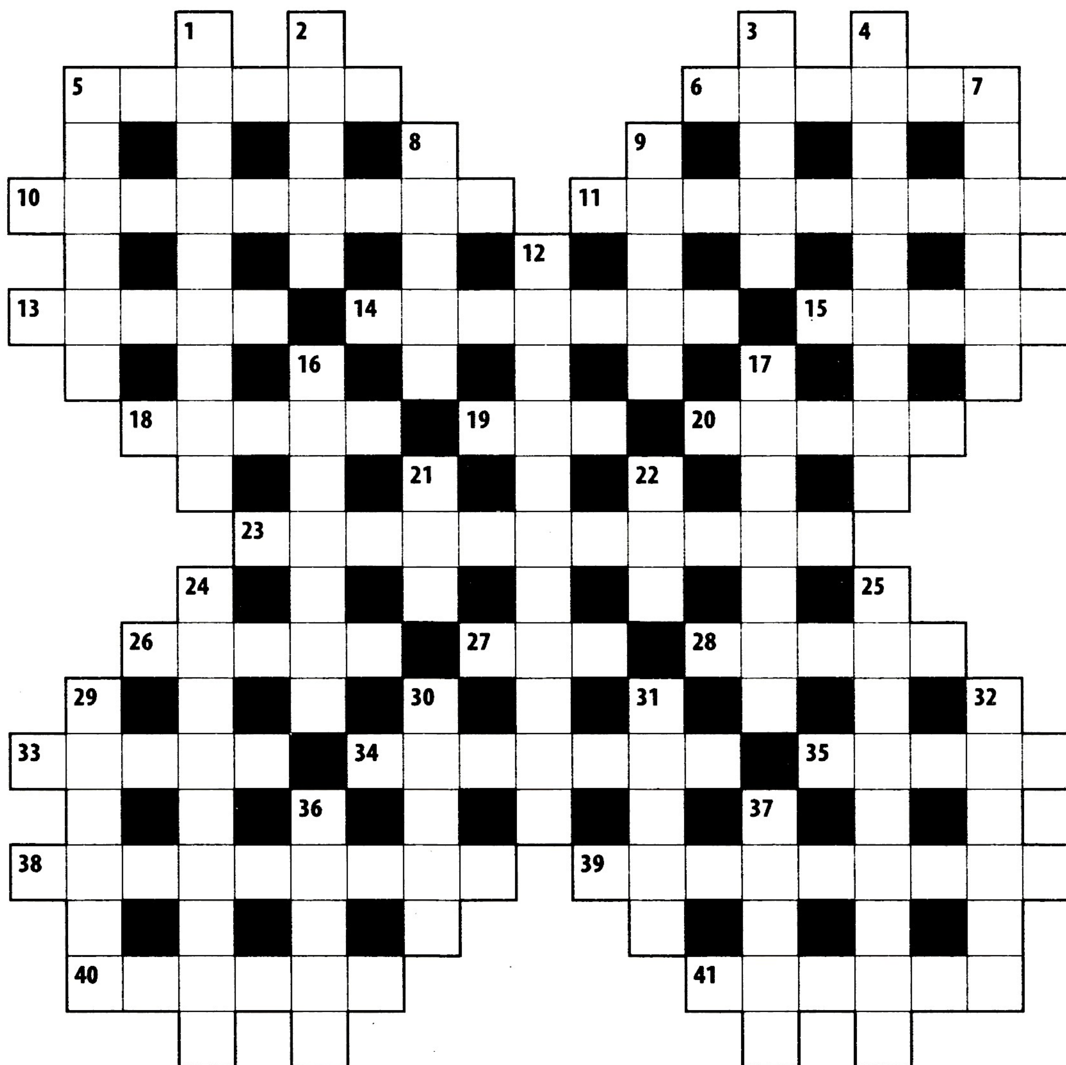
По вертикалі: **1.** Російський художник, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 30.IV.1858. **2.** Молдавський літературознавець, автор розвідки «Український поет Шевченко» *(1935)* та декілька статей про поета. **3.** Український композитор і оперний співак,

на слова Шевченкових творів написав романси «Ой маю, маю я оченята», «Думи мої» *(1916)* та низку інших. **4.** Інспектор міського училища в Орське, збирав відомості про Шевченка і друкував у журналі «Киевская старина» *(1893)*. **7.** Обласний центр України, який Т. Шевченко згадав у поемі «Наймичка». **8.** Український художник, ілюстрував твори Шевченка та присвятив картини «Похорон Т. Шевченка на Чернечій горі біля Канева» *(1944)*, «Останній шлях Т. Шевченка» *(1947)* та ін. **10.** Літературно-краєзнавчий журнал Полтавської спілки літераторів, у якому друкують багато матеріалів про Т. Шевченка. **11.** Англійський педагог, якого Шевченко згадав у повісті «Капитанша». **15.** Персонаж повісті Т. Шевченка «Капитанша». **16.** Римський імператор *(249–251)*, Шевченко згадав його в поемі «Неофіти». **19.** Український мовознавець, автор узагальнювальної праці «Т. Г. Шевченко в історії української літературної мови» *(1964)*. **22.** Місто, розташоване на давньому поштовому шляху Полтава—Гадяч, Шевченко проїжджав через місто 1859 року. **23.** Український письменник, автор статті «Вічна Шевченкова слава» *(1938)*. **24.** Поручик 5-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, у червні 1847 року очолював етапну команду з Оренбурга до Орської фортеці, у складі якої був і Шевченко. **28.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Наймичка». **29.** Український письменник, автор книги «Тарас Шевченко, життя і творчість», лауреат Шевченківської премії *(1991)*.

КРОСВОРД № 71

По горизонталі: 5. Російський композитор, писав музику до поезії Т. Шевченка. **6.** Фламандський живописець, автор композицій на релігійні та алегоричні теми, Шевченко згадує його в повісті «Художник». **10.** Чиновник «Третього відділу», брав участь у допитах заарештованих учасників Кирило-Мефодіївського товариства, Шевченко згадав його в «Щоденнику» 15.IX.1857. **11.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1839 року в Петербурзі.

13. Український режисер-постановник, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **14.** Мешканець Раїмського укріплення. Плавав на рибальській шхуні «Михаил», Шевченко познайомився з ним у Раїмі. **15.** За біблійними легендами, іудейський пророк, Шевченко згадує про нього в поемах «Марія» і «Гайдамаки». **18.** Сучасна назва міста Шевченко на Мангишлаці. **19.** Австрійський письменник, перекладав твори Шевченка, автор збірника «Тарас Шевченко — найбільший поет України» *(1914)*. **20.** Український композитор, автор опери «Катерина» *(1891)*. **23.** Український актор, лауреат Шевченківської премії *(1971)*. **26.** Російський художник і педагог, під час навчання в Петербурзькій академії мистецтв, жив в одному будинку з Шевченком. **27.** Декабрист, служив рядовим в Окремому Оренбурзькому корпусі, знайомий Шевченка. **28.** Російський композитор, на Шевченкові слова написав мішаний хор «Три шляхи» *(1939)*. **33.** Київський цивільний губернатор, Шевченко звертався до нього з проханням допомогти поширити на Чернігівщині випуск офортів «Живописної України». **34.** Російський художник, знайомий Шевченка, ілюстрував рукописний «Кобзар» поета *(1844)*. **35.** Український письменник, літературознавець і критик, лауреат Шевченківської премії *(1982)*. **38.** Український мовознавець, автор праць: «Роль Т. Г. Шевченка в розвитку української літературної мови» *(1961)*, «Мова листів Т. Г. Шевченка» *(1962)* та ін. **39.** Гірничий експедиції Антипова, упродовж трьох місяців — з 21 травня і по вересень 1851 р. — Шевченко постійно спілкувався з ним і його товарищем.

По вертикалі: **1.** Історико-героїчна поема Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **2.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Сліпий». **3.** Російський поет і перекладач, Шевченко познайомився з ним у 2-й половині 30-х рр. XIX ст. в Петербурзі, згадує його в повісті «Художник». **4.** Повітове місто Полтавської губернії (тепер

районний центр Київської області) Шевченко бував тут 1845 і 1859 рр. **5.** Український письменник в роки Вітчизняної війни — співробітник радіостанції ім. Т. Г. Шевченка. **7.** Містечко Чернігівського повіту Чернігівської губернії (тепер селище Чернігівського району Чернігівської області), Шевченко був тут навесні 1846 р. **8.** Український культурно-освітній діяч, публіцист і етнограф, у березні 1861 року відкрив недільну школу в Лубнах, поширював твори Т. Шевченка. **9.** Німецький і польський літературознавець і перекладач, автор статті «Тарас Шевченко» *(1910)* та перекладав твори Шевченка. **12.** Українська громадсько-культурна діячка, брала участь у посадці дуба Шевченка в саду Гуссона в Полтаві *(1861)*, коли тіло поета перевезли в Україну. **16.** Казахський поет, перекладав твори Шевченка. **17.** Польський філолог та історик, в книжці «Історія слов'янських літератур» *(1929)* дав високу оцінку творчості Шевченка і його значення для України. **21.** Вірш Т. Шевченка, написаний улітку 1847 року в Оренбурзькій фортеці. **22.** Угорський літературознавець, Шевченкові присвятив низку статей: «Шевченко» *(1961)*, «Шевченко в Угорщині» *(1968)* та ін. **24.** Український артист ансамблю України струнного квартету ім. М. Лисенка, лауреат Шевченківської премії *(1977)*. **25.** Український літературознавець, Шевченкові присвятив праці «Ритміка Шевченка» *(1961)*, «Про „вільний вірш“ у поезії Шевченка» *(1970)* та інші. **29.** Український композитор, на вірші Шевченка написав романси: «Було колись — в Україні», «Нащо мені врода» *(1913)* та низку інших. **30.** Офорт Т. Шевченка з серії «Живописная Украина». **31.** Український різьбяр, автор творів «Т. Г. Шевченко» *(1930)* та «Молодий Т. Г. Шевченко у К. П. Брюллова» *(1963)*. **32.** Український хоровий диригент, на тексти Шевченка під його керуванням капели «Трембіта» та «Думка» виконували твори українських композиторів. **36.** Землемір, Шевченко познайомився з ним 1847 року в маєтку князя М. Кейкуатова в с. Бігачі на Чернігівщині. **37.** Російський письменник і математик, Шевченко зустрічався з ним 1840 року на вечорах у М. Маркевича.

КРОСВОРД № 72 «ЮВІЛЕЙНИЙ»

По горизонталі: 1. Український оперний співак, виконував романси українських композиторів на тексти Шевченка. **4.** Повітове місто Полтавської губернії (тепер районний центр Полтавської області), Шевченко був тут у 1845–1846 роках. **8.** Український скульптор, кінорежисер і драматург, автор пам'ятників Т. Шевченку в Ромнах *(1918)* і Полтаві *(1925)*. **10.** Давньогрецький історик, Шевченко згадав його в повісті «Близнецы». **12.** Казахський поет, перекладач і літературознавець, перекладав твори Шевченка та присвятив статтю «Тарас Шевченко» *(1946)*. **14.** Вірменська поетеса Шевченкові присвятила вірш «Тарасові Шевченку» *(1961)*. **17.** Український співак, виконував романси українських композиторів на тексти Шевченка. **20.** Український актор і драматург поставив п'єси «Невольник» та «Назар Стодоля» Шевченка. **21.** Український поет, присвятив Шевченкові збірку поезій «Віщий голос», лауреат Шевченківської премії *(1964)*. **22.** «Лютуй! Лютуй, мерзенний...» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Неофіти». **23.** Місто в Аргентині, у якому встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **25.** Грузинський літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Поет-демократ» *(1961)*, «Спадщина поета-художника» *(1964)* та ін. **26.** Українська художниця декоративного мистецтва, її твори на шевченківські теми — статуетки «Така її доля» *(1963)*, «Катерина» *(1964)* та ін. **30.** Районний центр Чернівецької області, у якому 1964 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **31.** Італійський живописець і гравер, Шевченко згадує його в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **32.** «Тільки у його, паскудного, і мови, що про ... та про вареники» *(пропущене слово)*. Драма Т. Шевченка «Назар Стодоля». **35.** Український диригент і педагог, диригував операми «Наймичка» М. Вериківського та «Катерина» М. Аркаса *(1943)*. **36.** Керівник антифеодального селянсько-козацького повстання 1594–1596 в Україні, Шевченко згадує його в поемах «Тарасова ніч» і «Гайдамаки». **39.** Власниця будинку в Петербурзі на 7-й лінії Василівського острова, у якому 1839 року мешкав Шевченко. **40.** Український мистецтвознавець, авторка праці із питань образотворчої спадщини Шевченка «Образ жінки в живопису Т. Г. Шевченка» *(1951)* та низки інших. **44.** Канадський англомовний перекладач, перекладав твори Шевченка. **45.** Український художник, лауреат Шевченківської премії *(1979)*.

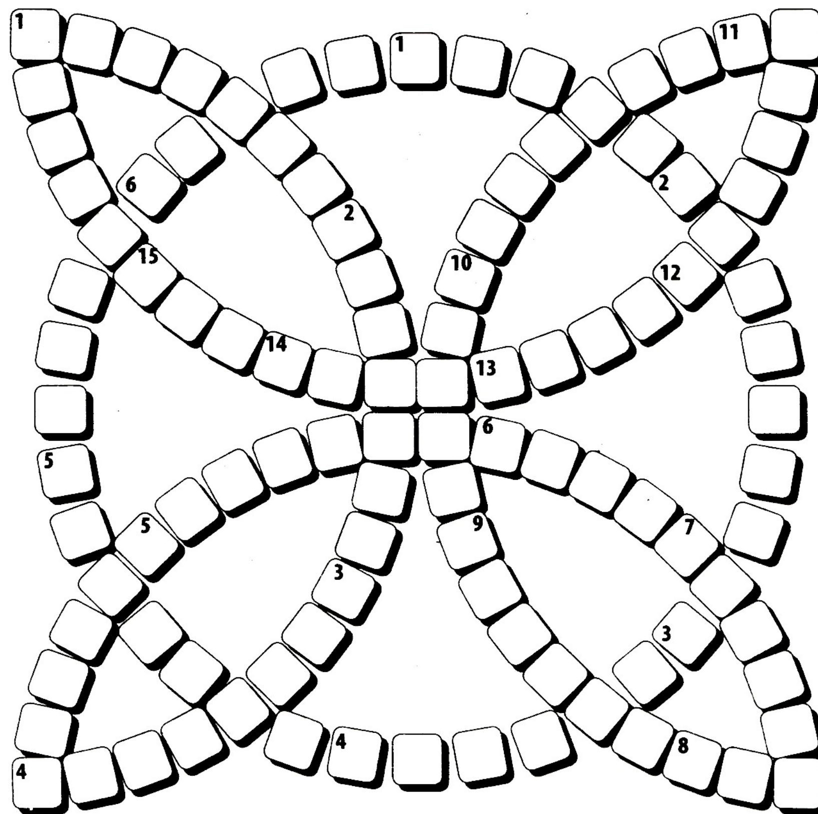

1814 — 2014

46. Село Прилуцького повіту Полтавської губернії (тепер село Яготинського району Київської області), Шевченко їздив сюди 1843 року. **48.** «А що ми будемо робить з отим м'ясом? — З яким? — А що на ... другий день валяється» *(пропущене слово)*. «Щоденник» Шевченка. 29.VII.1857. **49.** Легендарна українська піснетворка-імпровізаторка, Шевченко згадує її в повісті «Близнецы». **51.** Канал зрошувальної системи в Середній Азії. **53.** Український композитор, обробив народні пісні про Шевченка для мішаного хору, автор струнного квартету «Пам'яті Т. Шевченка» *(1964)*. **55.** Районний центр Херсонської області, у якому 2004 року

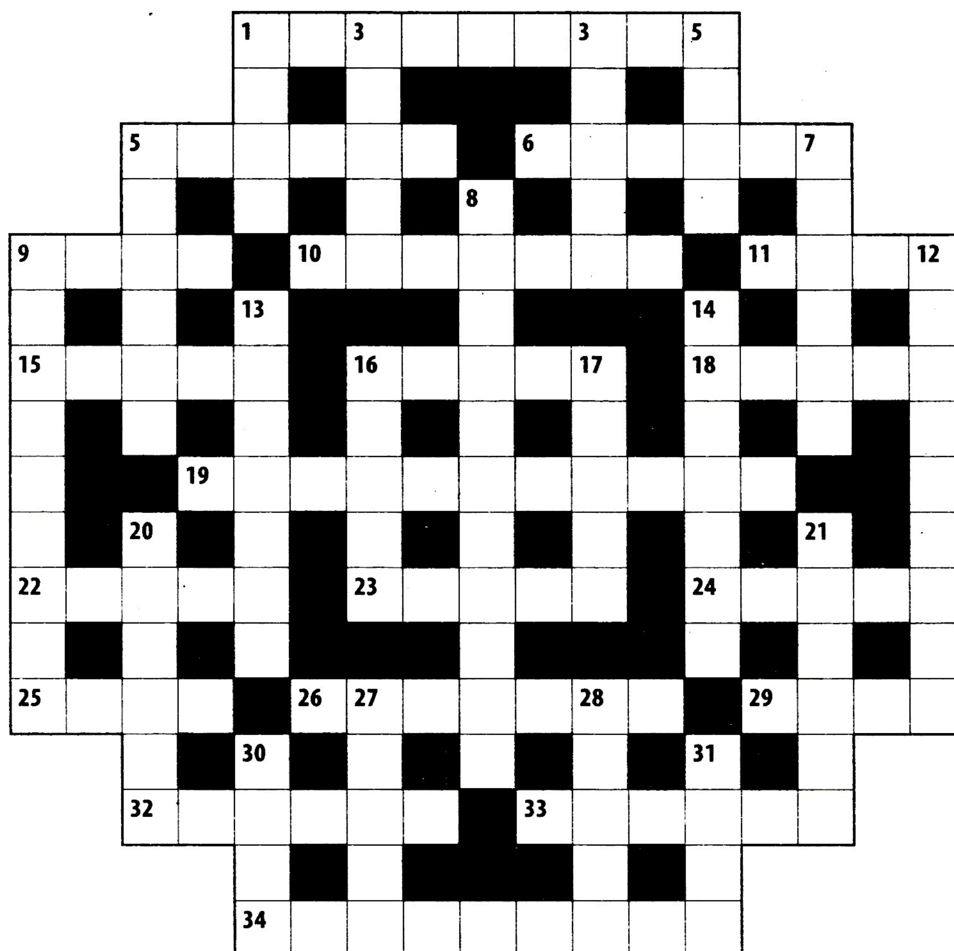
встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **56.** «Не сотні вас, а мілліони Полян, дулебів і древлян Гаврилич гнув во ... оно». *(пропущене слово).* Вірш Т. Шевченка «Юродивий». **57.** Півострів на узбережжі Аральського моря, на цьому півострові Шевченко був тричі під час Аральської експедиції 1848 року. **58.** Американська англомовна письменниця, літературознавець, перекладачка творів Шевченка, присвятила статтю про життя поета. **59.** Український графік, автор ілюстрацій до поеми Шевченка «Сон» та інших творів. **60.** « ... тихий, краю милий, Моя Україно!» *(пропущене слово).* Вірш Т. Шевченка, «Розрита могила».

По вертикалі: **1.** Український актор створив образи — Назара Стодолі в драмі Шевченка *(1951)* та Деніса Варту в «Марині» *(1964).* **2.** Український композитор, автор музики та радіопостановок «Відьма» за Шевченком *(1949)* і «Тарасові шляхи» *(1964)*; написав 10 романсів на слова поета. **3.** Господарський і культурний діяч, Полтавська область, разом з Оленою Пчілкою влаштував Шевченківські вечори з доповідями і співом пісень на вірші Великого Кобзаря. **5.** Обласний центр України, Шевченко згадує його в поемі «Наймичка». **6.** «Чуло серце недоленьку, сказати не ... » (пропущене слово). Балада Т. Шевченка «Тополя». **7.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **8.** Український письменник і літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Проза Т. Шевченка» *(1936)*, «Безсмертний Кобзар» *(1961)* та ін. **9.** Перша долганська поетеса, переклала вірш Т. Шевченка «Заповіт». **11.** Литовський художник, Шевченко відвідував його лекції у Віленському університеті. **13.** Науковий редактор, яка брала участь у підготовці Шевченківського словника в 2-х томах *(1978).* **14.** Український скульптор, автор пам'ятників Шевченкові в Сумах *(1957)*, Конотопі *(1959)* та інших містах. **15.** Рядовий 3-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу 1851 року під час Каратауської експедиції він жив в одному наметі з Шевченком. **16.** Повітове місто Чернігівської губернії (тепер районний центр Сумської області), Шевченко був тут улітку 1859 р. **18.** Український художник театру, виконував оформлення до опери К. Дакевича «Назар Стодоля» (Львів, 1941) та опери Г. Майбороди «Тарас Шевченко» (Київ, 1964). **19.** Рядовий, городник Новопетровського військового госпіталю, приятель Шевченка, про якого поет згадує в «Щоденнику» 29.VII.1857. **23.** Литовський літературознавець, Шевченкові присвятив працю «Т. Шевченко і Литва». **24.** Село Глухівського повіту Чернігівської губернії (тепер селище Глухівського району Сумської області), Шевченко був тут кілька разів проїздом. **25.** Предводитель дворянства Нижегородської губернії, знайомий Шевченка, поет згадує його в «Щоденнику» 28.I.1858. **27.** Російський історик гравюри, у своїй праці «Подробный словарь русских граверов 16–19 ст.» *(1895)* вперше описав усі офорти Шевченка. **28.** Грузинський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив поету статті «Великий поет України» *(1936)*, «Тарас Шевченко» *(1939).* **29.** Засідатель нижнього земського суду в Золотоноші, Шевченко познайомився з ним 1859 року в О. Максимовича і подарував свій «Кобзар». **33.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. **34.** Український літературознавець, підготував перше повне видання Шевченкового «Щоденника» *(1925)*, здійснив низку інших видань творів поета. **37.** Грузинський поет, автор низки статей про творчість Шевченка: «Поет народу», «Славетне ім'я» та ін. **38.** Український літературознавець, авторка статей «Т. Г. Шевченко в українській критиці до 1945 року» *(1964)*, «Шевченко угорською мовою» *(1968)* та ін. **41.** «У князя свято, виглядає Із ... князя-жиниха» (пропущене слово). Вірш Т. Шевченка «Старенька сестро Аполлона». **42.** Назва річки, яку Т. Шевченко згадує у вірші «У Бога за дверима лежала сокира». **43.** Збирач українських і російських народних пісень, автор солоспівів з супроводом фортепіано на тексти Шевченка. **47.** Актор нижегородського театру, Шевченко познайомився з ним у листопаді 1857 року в Нижньому Новгороді. **50.** Український кінооператор, зняв 1958 року кінобалет «Лілея» за поемою Шевченка. **51.** Грузинський поет, перекладав твори Шевченка та присвятив йому кілька статей, «Тарас Шевченко» *(1936)*, «Великий Кобзар» *(1961).* **52.** Український художник, автор картин на шевченківську тематику: «Т. Шевченко та К. Брюллов. В Ермітажі», «Гомоніла Україна, довго гомоніла...» *(1961).* **54.** Грузинська композиторка, у її доробку — симфонічна поема «Кавказ» *(1955)*, написана за однойменною поемою Шевченка. **57.** Король Швеції, Шевченко згадує його у вірші «Іржавець» та ін.

По дугах: 1. Іспанський письменник і перекладач, перекладав твори Т. Шевченка іспанською мовою. **2.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(2010)*. **3.** Російський письменник і перекладач, цензор Петербурзького цензурного комітету, підписав дозвіл на видання «Кобзаря» *(1840)* та інших творів поета. **4.** Український письменник, публіцист, Шевченкові присвятив вірші «Вечір в пам'ять Т. Г. Шевченка» *(1890)*, «Таємний співець. Посвята Шевченковій пам'яті» *(1897)*. **5.** Казахський та український графік, автор творів: «Землянка Шевченка» *(1959)*, «Катерина» *(1960)* та ін. **6.** Французький письменник і мандрівник, про якого згадав Шевченко в повісті «Художник». **7.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1986)*. **8.** Російський літературознавець і фольклорист, автор праць «Творчість Шевченка та закономірності розвитку слов'янських літератур» *(1963)*, «Шевченко в літературі й критиці Югославії» *(1962)*. **9.** Італійський художник, архітектор та історик мистецтва, Шевченко згадав його в «Щоденнику» 23.VII.1857 року. **10.** Грузинський літературознавець і театрознавець, Шевченкові присвятив статті «Тарас Шевченко і Акакій Церетелі» *(1938)*, «Т. Шевченко і грузинська література» *(1964)*. **11.** Ад'ютант 4-го лінійного батальйону Окремого Оренбурзького корпусу, прапорщик, близький приятель Шевченка в Раїмі в 1848–1849 роках. **12.** Українська письменниця автор роману про Шевченка «В степу безкраїм за Уралом» *(1964)*. **13.** Латиська поетеса і перекладачка, переклала твори Т. Шевченка. **14.** Назва фортеці, про яку Т. Шевченко згадує в листі до Я. Г. Кухаренко. 16.04.1854. **15.** «А ... в юпку одяглась У Катрину і ніби йшла До діда в гості» *(пропущене слово)*. Поема Шевченка «Наймичка».

По колу: 1. Село Канівського повіту Київської губернії (тепер Миронівського району Київської області), Шевченко був тут улітку 1845 року. **2.** Село Гадяцького повіту Полтавської губернії (тепер Роменського району Сумської області), Шевченко був тут восени 1843 року. **3.** Грузинський поет і перекладач, перекладав твори Т. Шевченка. **4.** Грузинський поет, перекладач, літературознавець і педагог, переклав 49 творів Шевченка, 1943 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Великий Кобзар Тарас Шевченко». **5.** Американський письменник-романтик, про його твір «Історії життя й мандрівок Христофора Колумба» Шевченко згадує в повісті «Художник». **6.** Український письменник, Шевченкові присвятив статтю «Він належить вічності» *(1961)*, лауреат Шевченківської премії *(1962)*.

По горизонталі: 1. Обласний центр України, який Т. Шевченко згадує в поемі «Сліпий». **5.** Білоруський поет, автор статей про Шевченка: «Шевченко і білоруська література» *(1939)*, «Пам'ятні розмови» *(1952)*. **6.** Американський письменник-романіст, твір якого Шевченко згадує в повісті «Художник». **9.** Український художник декоративно-ужиткового мистецтва, до ювілею Т. Шевченка *(1964)* створив кілька ваз. **10.** Гірничий інженер, поручик, очолював Каратауську експедицію, у якій брав участь Шевченко *(1851)*. **11.** Ріка, права притока Сули. Шевченко згадує її в повісті «Музикант». **15.** Італійський письменник і перекладач, підготував до друку збірку з 38 творів Шевченка *(1926)*. **16.** Український співак; створив образ Трохима у фільмі «Наймичка» за однойменними творами Шевченка. **18.** Грецький поет і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив йому декілька статтей. **19.** Український хоровий диригент і педагог, майже вся музична шевченкіана, створена М. Лисенком, була в репертуарі хорових колективів, якими він керував. **22.** Український художник, автор картин «Т. Г. Шевченко в казематі» *(1927)*, «Тарас-пастух» *(1948)* та ін. **23.** Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **24.** Марійський письменник і літературознавець, Шевченкові присвятив статті: «Велике братерство» *(1954)*, «Шевченко в марійській поезії» *(1961)* та ін. **25.** Ім'я біблійного пророка, якого Шевченко згадує в назві твору. **26.** Ватажок повстанських загонів у 70–80 роках XVIII століття, Шевченко згадує його в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **29.** Французька письменниця, автор нарису «Російські, селянські поети», більшу частину якого присвятила аналізові життя і творчості Шевченка. **32.** Новонавернений до християнської релігії, про що й пише Шевченко в однойменному творі. **33.** Режисер, художній керівник, лауреат Шевченківської премії *(2003)*. **34.** Художник-постановник, лауреат Шевченківської премії *(1982)*.

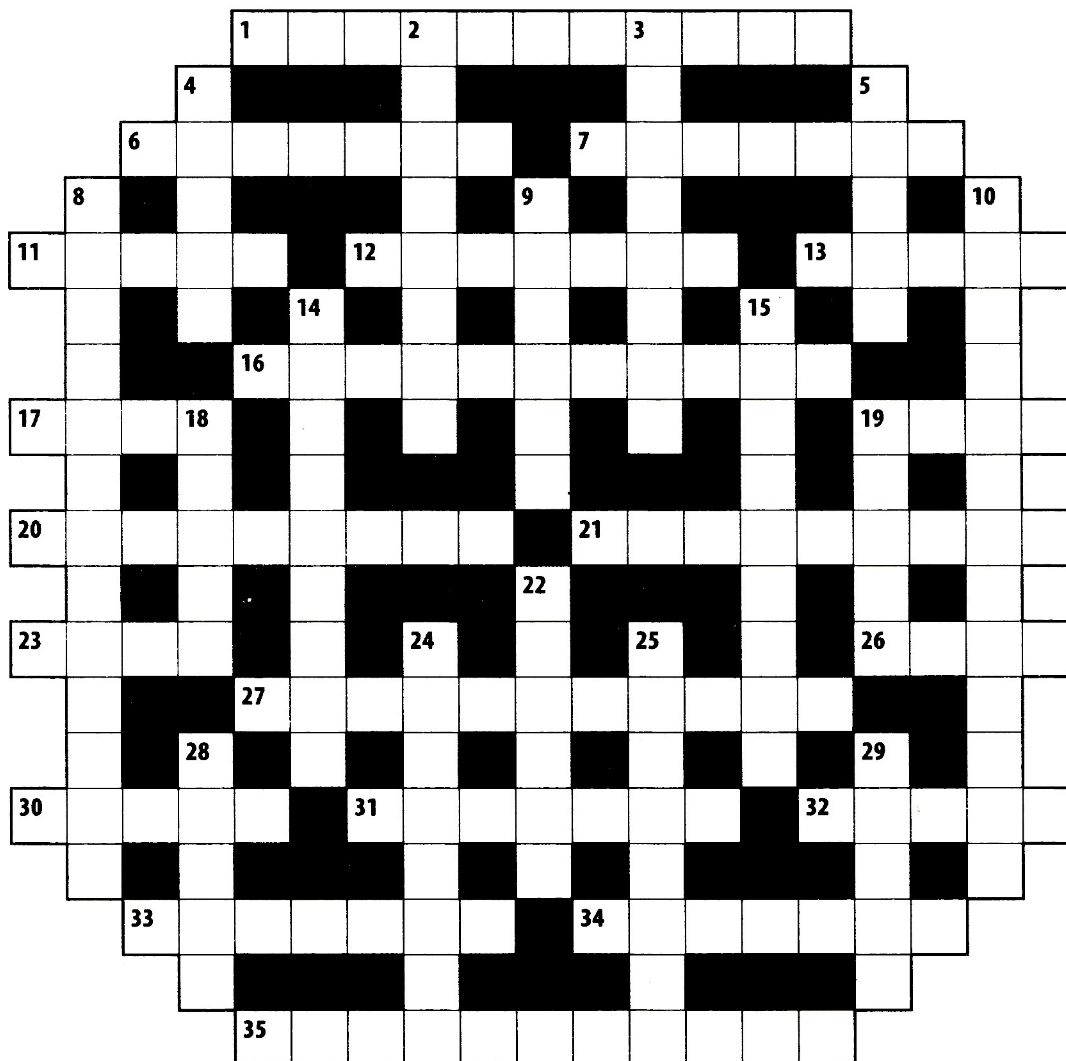
По вертикалі: 1. Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1979)*. **2.** Столиця Азійської держави, у якій 2008 року вста-

новили пам’ятник Т. Шевченку. **3.** Український письменник і актор, 1891 року в журналі «Зоря» опублікував вірш «Тарасові Шевченку. В тридцяті роковини його смерті». **4.** Польський славіст, досліджував польсько-укрїнські мовні й культурні взаємозв’язки, у тому числі і в поезії Т. Шевченка» *(1958)*. **5.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1962)*. **7.** Чеський журналіст і перекладач, автор найґрунтовнішої в чеській літературі розвідки «Тарас Григорович Шевченко» *(1884)*. **8.** Діяч всеросійського визвольного руху, зустрічався з Шевченком 1860 року в Петербурзі. **9.** Український письменник і журналіст, лауреат Шевченківської премії *(1995)*. **12.** Український театрознавець, автор праць: «Шевченко і театр» *(1939)*, «„Назар Стодоля“ на сцені» *(1939)* та ін. **13.** Український режисер театру й телебачення, поставив кінооперу «Катерина» за однойменною поемою Шевченка *(1961)*, телевистави «Сотник» *(1964)*, «Гайдамаки» *(1965)* та ін. **14.** Знайома Шевченка, дружина московського юриста, із якою поет познайомився 1858 року в Москві в родині М. Щепкіна. **16.** Латиський письменник, автор статті «Кілька зустрічей з Тарасом Шевченка» *(1961)* та поезій «Біля Київського університету» *(1948)*, «Вічно великий» *(1964)* та ін. **17.** Персонаж поеми Т.Шевченка «Гайдамаки». **20.** Легендарний воїн і співець кельтів, Шевченко згадує його в повісті «Близнецы». **21.** Польський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **27.** Столиця європейської держави, у якій 2010 року встановлено пам’ятник Т. Шевченку. **28.** Російська перекладачка, перекладала твори Шевченка англійською мовою. **30.** Українська вишивальниця, Шевченкові присвятила твори: «Думи мої, думи...» *(1981)*, панно «Заповіт», «Кобзар» *(1985)* та ін. **31.** Ім’я першого російського царя *(1547–1584)*, якого Шевченко згадує в «Щоденнику» та в містерії «Великий льох».

КРОСВОРД № 75

По горизонталі: **1.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1972)*. **6.** Грецький поет і перекладач, перекладав твори Т. Шевченка. **7.** Підпоручик, наглядач шпиталю в Новопетровському укріплені, знайомий поета, перший привітав Шевченка зі звільненням. **11.** Осетинський поет і публіцист, перекладав твори Шевченка та присвятив йому декілька поезій і статтю. **12.** Поштмейстер Уфимської поштової контори, брав участь у виявленні кореспондентів Шевченка, які писали йому під час служби. **13.** Бельгійський віолончеліст і композитор, Шевченко слухав його гру в Петербурзі, про що згадує в повісті «Музыкант». **16.** Член харківського гуртка студентської молоді, яка 1861 року вшановувала пам’ять Т. Шевченка. **17.** Український художник театру, оформив вистави п’єс за мотивами творів Шевченка: «Іван Гус», «Великий Льох» *(1920)* та ін. **19.** Латиноамериканська країна, у якій 1998 року встановлено пам’ятник Т. Шевченку. **20.** Українська актриса, брала участь у Шевченківських спектаклях — «Невольник» М. Кропивницького *(роль Ярини) (1960)* м. Полтава та ін. **21.** Казахський поет, перекладав твори Шевченка та присвятив йому вірш «Акин Тарас» *(1964)*. **23.** Біблійний персонаж, якого Т. Шевченко згадує в поемі «Катерина». **26.** Татарський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка, присвятив статтю «Школа Кобзаря» *(1961)*. **27.** Українська громадсько-політична діячка, брала участь у посадці дуба Шевченка, у саду Гуссона в Полтаві 1861 року, коли тіло поета перевезли в Україну. **30.** Український кінорежисер і актор, лауреат Шевченківської премії *(1977)*. **31.** Лікар флотського екіпажу в Астрахані, у серпні 1857 року з ним познайомився Шевченко, про що є згадка в «Щоденнику». **32.** Сестра Т. Шевченка. **33.** Повість Т. Шевченка, написана 1853 року в Новопетровському укріпленні. **34.** Український художник, автор картин: «Вид на могилу Шевченка» *(1931)*, «Шевченко на засланні» *(1932)* та низку інших. **35.** Поміщик із с. Ісківці Лубенського повіту Полтавської губернії, у якого зупинявся Шевченко восени 1845 року.

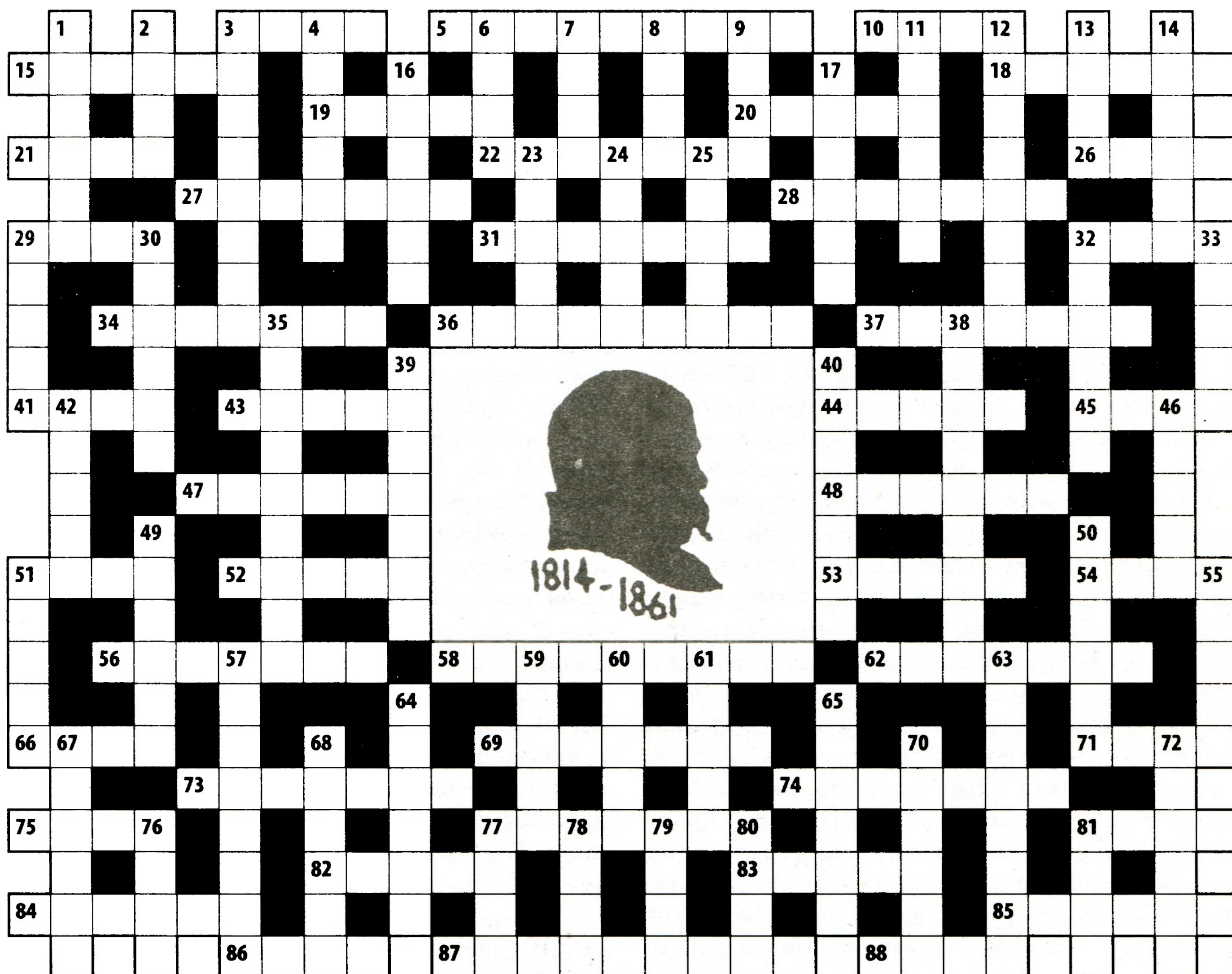
По вертикалі: **2.** Український композитор, до 150-річчя з дня народження Шевченка написав кантату «Вольний син і вольна мати». **3.** Український маляр, поет і мистецтвознавець, автор офорта «Хата на Тарасовій горі» *(1911)*, «Стежка до могили Т. Шевченка» та ін. **4.** Український і польський психолог, автор праці «З психології творчості Шевченка» *(1916)*. **5.** Рядовий, товариш по службі поета в Раїмському укріпленні *(1848–1849)*, був звільнений зі служби одночасно з Шевченком. **8.** Український співак, виконував партії батька й Трохима в операх «Катерина» М. Аркаса *(1923)* і «Наймичка» М. Вериківського *(1943)*. **9.** Український поет і літературознавець,

Шевченкові присвятив працю «На сторожі Шевченкового слова». **10.** Твір Шевченка, написаний у листі на прохання редактора журналу «Народное чтение» *(1860, Петербург)*. **14.** Сербський письменник, редактор бєлградського журналу («Віла», 1865–1868), у якому друкували переклади творів Шевченка. **15.** Художній і музичний керівник, лауреат Шевченківської премії *(1985)*. **18.** Білоруський письменник, Шевченку присвятив вірш «Бояну — Кобзареві» *(1939)*, автор багатьох статей про українського поета. **19.** Українська художниця, виконала твори на шевченківські теми: мозаїчний триптих «Наша дума, наша пісня не вмре, не загине...» *(1959)* та ін. **22.** Білоруський композитор і педагог, написав романс «Гімн черничий» на слова Шевченка. **24.** Російський письменник та актор, Шевченко зустрічався з ним 1859 року в Костомарова. **25.** Повітове місто Чернігівської губернії (тепер районний центр Чернігівської області), Шевченко був тут проїздом 1846 р. **28.** Повітове місто Полтавської губернії, Шевченко згадує про нього в поемах «Великий льох», «Княжна», у повісті «Наймичка». **29.** Білоцерківський полковник, один із керівників визвольної боротьби проти польської шляхти наприкінці XVII — на початку XVIII ст. Шевченко згадує його у творах «Іржавець», «Швачка» та ін.

КРОСВОРД № 76

По горизонталі: 3. Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **5.** Село Звенигородського повіту Київської губернії (тепер Звенигородського р-ну Черкаської області), Шевченко був тут у дитинстві. **10.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1991)*.

15. Сестра Т. Шевченка. **18.** Переяславський городничий, знайомий Шевченка, передплатник «Живописной Украины» поета. **19.** Рядовий 3-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, 1851 року під час Каратауської експедиції жив в одному наметі з Шевченком. **20.** Польський письменник, у передмові до «Антології сучасних українських поетів» *(1911)* високо оцінив творчість Шевченка. **21.** Польський славіст, досліджував польсько-українські мовні й культурні взаємозв'язки, в тому числі й у поезії Т. Шевченка» *(1958)*. **22.** Український режисер театру й телебачення, поставив кінооперу «Катерина» за однойменною поемою Шевченка *(1961)* та телевиставу «Гайдамаки» *(1965)* та ін. **26.** Угорський письменник, журналіст і перекладач, один із перших в Угорщині переклав «Заповіт» Шевченка *(1918)*. **27.** Український композитор, Шевченко познайомився з ним 1846 року в Седневі, листувався з ним під час заслання. **28.** Український кобзар, Шевченко подарував йому свій «Кобзар» із дарчим написом. **29.** Український поет, образ Шевченка створив у вірші «Останній етап до свободи» *(1964)*. **31.** Повітове місто Київської губернії (тепер обласний центр) Шевченко приїжджав сюди в 1845–1846 роках та 1859 р. **32.** Український поет, автор поеми «Смерть Шевченка» *(1962)*, лауреат Шевченківської премії *(1976)*. **34.** Італійський поет доби Відродження, Шевченко згадав його в повісті «Варнак». **36.** Російський композитор, основним жанром у музичному осмисленні поезій Шевченка обрав вокальний, написав хор «Над Дніпровою сагою». **37.** Абхазький письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка. **41.** Угорський перекладач, літературознавець і публіцист, Шевченкові присвятив статті «Рік Мадача і Шевченка» *(1964)*, «Як угорці познайомилися з великим поетом» *(1961)* та переклав деякі вірші Шевченка. **43.** Російський публіцист, Шевченко познайомився з ним у Москві на обіді в М. Щепкіна, про це є запис у «Щоденнику» 24.III.1858.

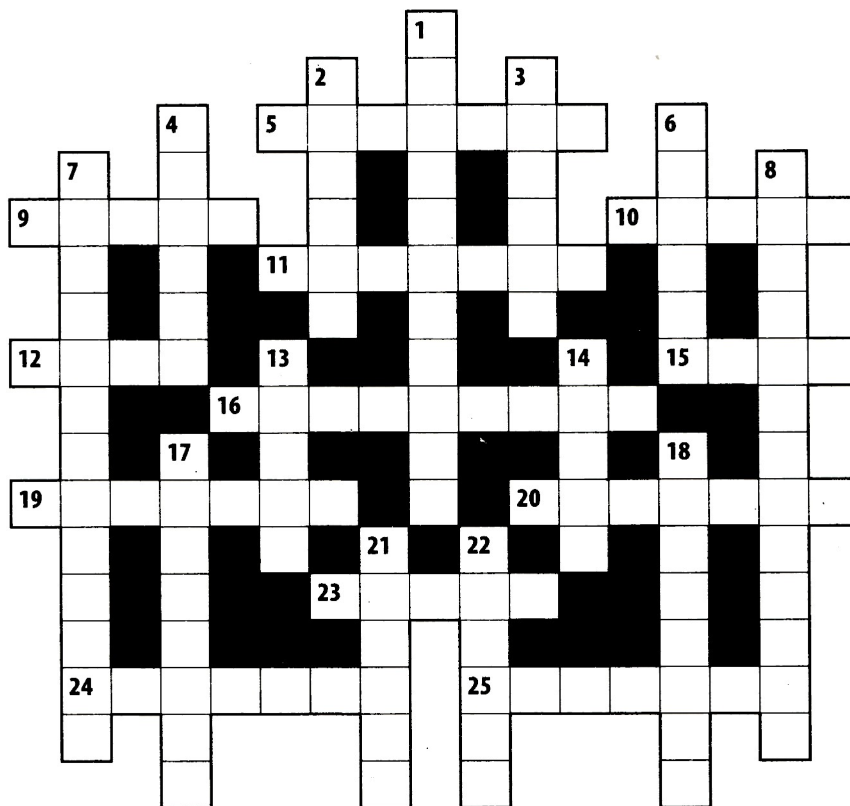
44. Український художник-графік, шевченківській темі присвятив роботу «Щоб лани широкополі, і Дніпро, і кручі було видно, було чути...» *(1961)*. **45.** Український літературно-науковий журнал, видавався 1865 року у Львові, де друкували твори Шевченка. **47.** Українська письменниця, лауреат Шевченківської премії *(2005)*. **48.** Український перекладач і літературознавець, провів літературне редагування перших 3-х томів академічного 10-томника. **51.** Другий вірш ліричного циклу Шевченка, написаний 1858 року в Нижньому Новгороді. **52.** Село Хорольського повіту Полтавської губернії (тепер того самого району Полтавської області), Шевченко був тут 1845 року. **53.** Український літературознавець, видавець; 1890 року за його редакцією виходив у Львові журнал «Зоря», у якому систематично вміщували розвідки про життя і творчу спадщину Шевченка. **54.** Німецький славіст і дослідник, про Шевченка писав у розвідці «Сторіччя української літератури» *(1901)*. **56.** Один із керівників визвольної боротьби молдовського народу проти турецько-татарських загарбників; Шевченко присвятив йому поему та згадав у поемі «Гамалія». **58.** Український скульптор, автор пам'ятника Шевченкові в Москві *(1964)*. **62.** Головний управитель нижньогородської контори пароплавної компанії «Меркурій», знайомий Шевченка по Нижньому Новгороду, згадував його поет у «Щоденнику» 10.X.1857. **66.** Син царя Давида, якого Шевченко згадує у вірші «Старенька сестро Аполлона». **69.** Болгарський письменник, публіцист і перекладач, Шевченкові присвятив статтю «Великий український поет Тарас Шевченко» *(1939)* та перекладав поезію поета. **71.** Український поет-аматор і фольклорист, інсценізував поему Т. Шевченка «Гайдамаки». **73.** Українська актриса, виконавиця ролі Катерини в опері м. Аркаса «Катерина» за однойменною поемою Шевченка *(1946)*. **74.** Литовський письменник, автор книжки «Тарас Шевченко» *(1954)*. **75.** Українська художниця, виконала оправи до багатьох видань Шевченкових творів — «Кобзаря» *(1960)*, «Дневника» *(1963)*. **77.** Районний центр Житомирської області, у якому 1991 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **81.** Російський письменник і літературознавець, автор повісті про Шевченка «Тарас Шевченко» *(1939)* та низки статей. **82.** Балада Т. Шевченка, написана 1846 року в Києві. **83.** «... моя картина» *(пропущене слово)*. Лист Т. Шевченка до Г. С. Тарновського, (25.01.1843). **84.** Село Полтавського повіту Полтавської губернії (тепер Кобеляцького району Полтавської область), Шевченко відвідував його в травні 1845 року. **85.** Рядовий окремого Оренбурзького корпусу, Шевченко познайомився з ним в Орській фортеці, разом брали участь в Аральській експедиції. **86.** Словенський літератор, палкий шанувальник Шевченкового таланту, 1897 року виступав у Відні на урочистостях, присвячених річниці з дня народження Шевченка. **87.** Старший коректор, брав участь у підготовці до видання Шевченківського словника. **88.** Український літературний альманах, який видавав 1860 року П. Куліш у Петербурзі, у ньому вперше надруковано добірку поезій Шевченка.

По вертикалі: **1.** Повість Т. Шевченка, написана в Новопетровському укріпленні 1854 р. **2.** Місто, яке Т. Шевченко відвідував багато разів, деякий час проживав тут і працював. **3.** Український скульптор, брав участь у конкурсі на проект пам'ятника Шевченкові для Києва *(1911–1913)* та автор кількох погрудь поета. **4.** Міфічний давньогрецький мисливець, Шевченко звертався до його образу в повісті «Музикант» та «Художник». **6.** Назва фортеці, яку Т. Шевченко згадує в листі до Я. Г. Кухаренка 16.04.1854. **7.** У Старому Завіті рабиня Сари, єгиптянка, яку Шевченко згадує в повісті «Художник». **8.** Ім'я діда Т.Шевченка по батьку. **9.** «І на тілі, На княжім білім, помарнілім, Омию ... суху, ...» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Плач Ярославни». **11.** Український скульптор, брав участь у конкурсі на проект пам'ятника Т. Шевченку для Харкова *(1933)*. **12.** Український поет, образ Шевченка створив у циклі віршів «Шевченко в Переяславі» *(1955)*, «Триптих на Шевченкове свято» *(1966)* та ін. **13.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1848 року на о. Косарал. **14.** Місто в Росії, у якому Шевченко бував багато разів, коли їздив із Петербурга в Україну і повертався назад. **16.** Молдавський і румунський письменник, публіцист і перекладач, писав про Шевченка в книжці «На засланні» *(1896)* та інших працях. **17.** «Або в пана у кайданах У ... канає» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка, «Гайдамаки». **23.** Обласний центр України, який Шевченко згадує в поемі «Наймичка». **24.** Матрос 1-ї статті, разом із Шевченком брав участь в експедиції з вивчення Аральського моря *(1848)*. **25.** Військове укріплення в Оренбурзькій губернії, Шевченка доправили сюди

1847 року. **29.** Український письменник і критик, Шевченкові присвятив статті: «Охоронний колір» *(1931)*, «Кілька схвильованих уваг про генія» *(1938)*. **30.** Український художник. Автор картини «Гайдамаки» за Шевченковою поемою *(1961)*. **32.** Український літературознавець, творчості Шевченка присвятив праці «Шевченко і Західна Україна» *(1969)*, «Твори Т. Шевченка на західноукраїнській сцені» *(1972)* та ін. **33.** Український скульптор, автор багатьох творів, присвячених Шевченкові, пам'ятника поетові в с. Бродки Львівської області *(1958)*, в с. Лозівці Тернопільської області *(1960)* та ін. **35.** Український художник, в низці творів зобразив шевченківські місця: «На просторі. Дівчина читає «Кобзар» *(1938)*, «Біля могили Т. Г. Шевченка» *(1960)* та ін. **38.** Малюнок Т. Шевченка, виконаний із натури *(1840)*. **39.** Словенський письменник і перекладач, 1904 року опублікував статтю «З новітньої російської лірики», у якій писав і про поезію Шевченка. **40.** Хорватський літературознавець і публіцист, опублікував статтю «Т. Г. Шевченко» *(1886)*, у якій писав про життєвий і творчий подвиг українського поета. **42.** Гори на півострові Мангишлак, які змалював Шевченко під час Каратауської експедиції *(1851)*. **46.** Чеський літературознавець і перекладач, автор розвідки «Тарас Григорович Шевченко, малоросійський поет» *(1866)*. **49.** Український художник-графік, ілюстрував твори Шевченка, лауреат Шевченківської премії *(1964)*. **50.** Таджицький поет і перекладач, автор статті, присвяченої 125-річчю з дня народження Шевченка; перекладав поезію поета. **51.** Персонаж поеми Т. Шевченка, «Наймичка». **51.** Український журналіст, критик і перекладач, знайомий Шевченка, переклав 12 творів поета. **57.** Український письменник і літературознавець, автор статей: «Проза Т. Г. Шевченка» *(1936)*, «Гоголь і Шевченко» *(1937)* та низки інших. **59.** Українська актриса, виконувала роль Оксани в «Гайдамаках» за Шевченком *(1922)*. **60.** Село Звенигородського повіту Київської губернії (тепер Звенигородського р-ну Черкаської області), Шевченко був у цьому селі проїздом 1843 і 1845 роках. **61.** Вірш Т. Шевченка, уперше надруковано в книжці «Поезії Тараса Шевченка» (Львів, 1867). **63.** Українська оперна співачка, створила образи Катерини в опері М. Аркаса за Шевченком *(1957)* і Рєпніної в опері Г. Майбороди «Тарас Шевченко» *(1964)* та ін. **64.** Українська художниця декоративно-ужиткового мистецтва, на шевченківську тематику виконала з фаянсу сувенір «Бандура» *(1963)*, ювілейну тарілку *(1964)* та ін. **65.** Український автор, у фільмі «Тарас Шевченко» *(1951)* створив образ кобзаря. **67.** Український режисер, поставив опери «Катерина» М. Аркаса *(1924)* і «Наймичка» М. Вериківського *(1943)*. **68.** Монгольський письменник і перекладач, перекладав поезії Шевченка. **70.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1971)*. **72.** Німецький драматург, його драма «Газ» ішла на сцені театру «Березіль». З квітня 1935 року драматичний театр імені Т. Шевченка. **76.** Півострів, який Т. Шевченко згадує у вірші «Іржавець». **77.** Церковний одяг, про який Т. Шевченко згадує у вірші «Чернець». **78.** «Буде над ним його ... Квіткою стояти» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Вітре буйний, вітре буйний». **79.** «Прощай же ти, моя... Удово небого» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Сон» *(комедія)*. **80.** Український етнограф і археолог, брав участь у виданнях творів Шевченка *(«Кобзар» Т.1–2. Прага, 1876)* та присвятив статтю «Т. Г. Шевченко і його думки про громадське життя» *(1879)*. **81.** Назва річки, яку Т. Шевченко згадує у вірші «Добро, у кого є господа».

КРОСВОРД № 77

По горизонталі: **5.** Український художник, автор портрета Т. Шевченка та карикатур за мотивами творів поета. **9.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1992)*. **10.** Літературний псевдонім Ф. К. Вовка, під яким він опублікував свою працю — «Т. Г. Шевченко і його думки про громадське життя» *(Женева, 1879)*. **11.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(2003)*. **12.** Англійський письменник, відомий твір якого Шевченко згадав у повісті «Художник». **15.** Син царя Давида, якого згадує Шевченко у вірші «Старенька сестро Аполлона» *(«Царі»)*. **16.** Російський письменник, знайомий Шевченка, якого поет згадав у «Щоденнику» 20.III.1858 р. **19.** Рядовий, товариш Шевченка по службі в Раїмському укріпленні, був звільнений зі служби одночасно з Шевченком. **20.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **23.** Брат Т. Шевченка.

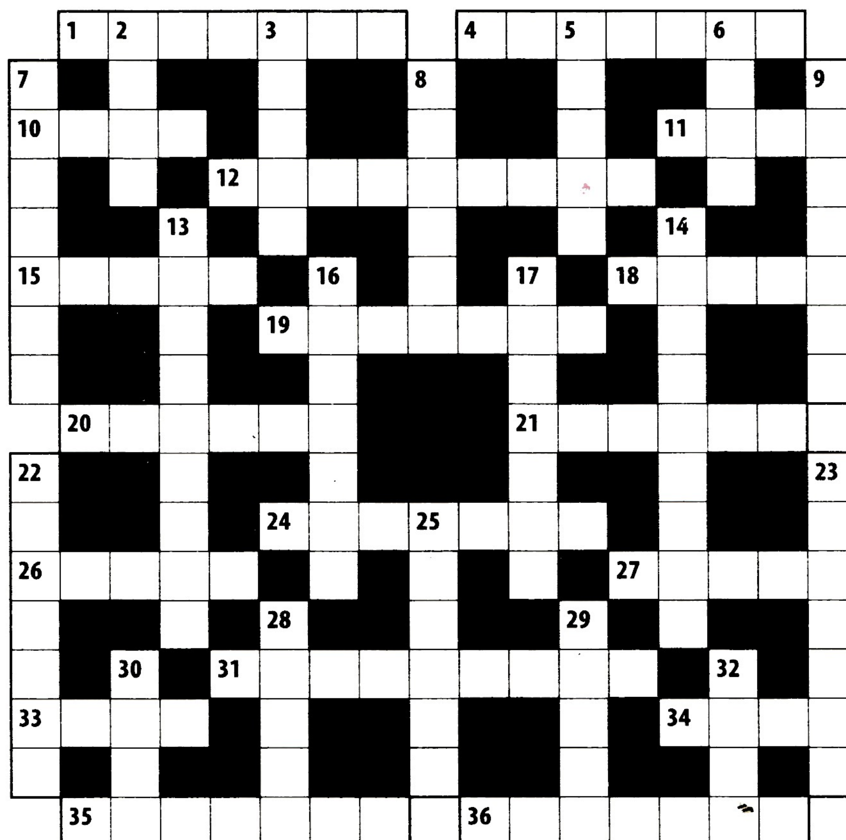

24. Українська актриса, народна артистка СРСР *(з 1967 р.)*, зіграла багато ролей у п'єсах, присвячених Шевченкові. 25. Поема Т. Шевченка, написана 1857 року в Нижньому Новгороді.

По вертикалі: 1. Російський поет, із творчістю Шевченка був знайомий ще до Жовтневого перевороту, якого найбільше читав і поважав. 2. Підпоручик, ад'ютант Новопетровського укріплення, Шевченко познайомився з ним у коменданта укріплення І. Ускова. 3. Запорізький гетьман у 90-х рр. XVI ст., у 1594–1596 рр. — один із керівників селянського повстання в Україні проти польської шляхти. 4. Український письменник написав сценарій кінофільму про Шевченка «Маленький Тарас» *(1925)*. 6. Українська письменниця, етнограф і перекладачка, авторка статей «Бюсти Т.Шевченка» *(1896)*, «Перекази про Т. Шевченка» *(1908)* та ін. 7. Українська співачка, одна з найкращих інтерпретаторів творів українських композиторів на тексти Шевченка. 8. Чернігівський поміщик-кріпосник, Шевченко познайомився з ним 1843 року, написав про нього сатиричний вірш «П. С.» *(1848)*. 13. Районний центр Львівської області, де у 1958 та 1995 роках були встановленні пам'ятники Т. Шевченку. 14. Український письменник, автор статті «Вічна Шевченкова слава» *(1938)* та оповідання «Остання ніч» *(1939)*. 17. Російський поет, Шевченкові присвятив вірш «На смерть Шевченка» *(1861)*. 18. Італійський скрипаль і композитор, Шевченко згадав його в «Щоденнику» 27.VIII.1857 р. 21. Вірш Т. Шевченка, написаний 1844 року в Петербурзі. 22. Український літературознавець, прозаїк, Шевченкові присвятив статті «Геній і час» *(1961)*, «Великий син великого народу» *(1964)*.

КРОСВОРД № 78

По горизонталі: 1. Одна з видатних жінок Давньої Греції, дружина Перікла, Шевченко згадує її в повісті «Художник». 4. Український співак, лауреат Шевченківської премії *(2000)*. 10. Мужня княжна, яка кинулася зі скелі в безодню, щоб не здатись ворогові. Цю легенду записав Шевченко в Кремінці, коли збирав стародавні перекази. 11. Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». 12. Козак Уральського війська, поселенець Николаївської станиці, Шевченко зустрічався з ним у Новопетровському укріпленні. 15. Польський літературознавець, автор статей «Нова сторінка до шевченкознавства» *(1962)*, «Гвідо Батталія про Т. Шевченка» *(1963)* та ін. 18. Російський художник, колекціонер, у його колекції малюнків зберігалася сепія Шевченка «Тарас Бульба з синами»; присвятив поету декілька статей.

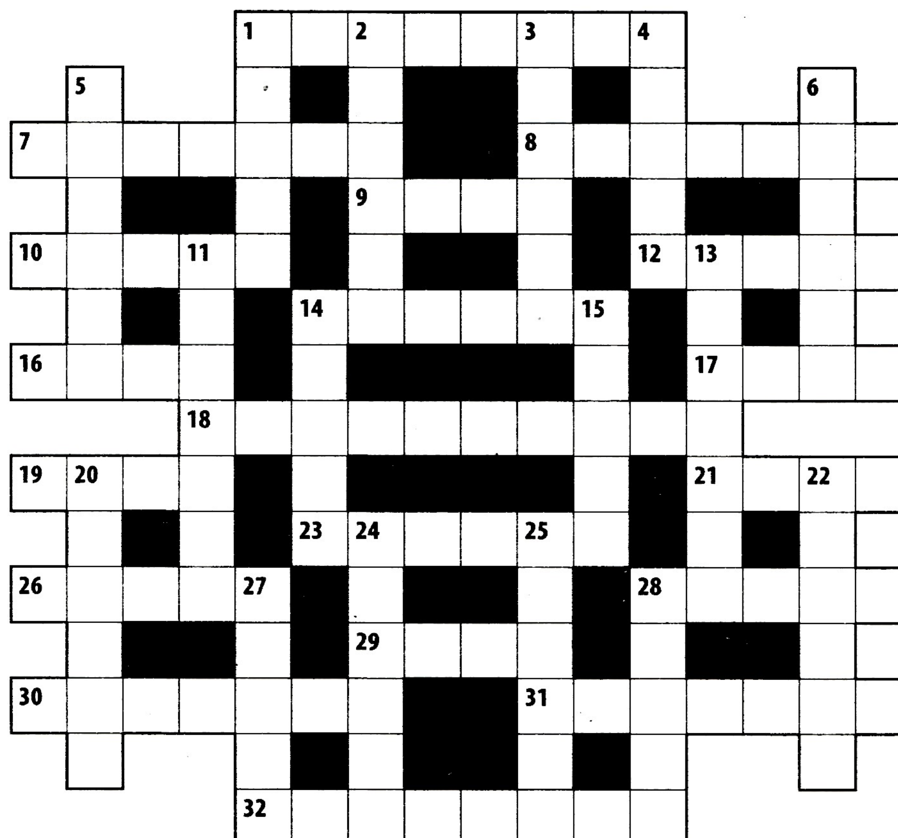

19. Священик Орської фортечної Спасопреображенської церкви, 3.VII.1850 р. приводив Шевченка до присяги. **20.** Український письменник, учений, Шевченкові присвятив вірші «Шевченко і поклонники» *(1880)*, «Могила Тарасова» *(1884)* та низку праць і статей. **21.** Український актор і співак, грав роль Хоми Кичатого в «Назарі Стодолі» Шевченка *(1916)* та ін. **24.** Український мовознавець, історик, автор праць про Шевченка «Дві мало знані поезії Т. Шевченка» *(1892)*, «Шевченко і Міцкевич» *(1894)*. **26.** Український композитор і оперний співак, на слова Шевченкових творів написав романси «Ой маю, маю я оченята», «Думи мої» *(1916)* та низку солоспівів. **27.** Брат Т. Шевченка. **31.** Шотландський поет, 1765 року видав свої твори під назвою «Твори Оссіана, сина Фінгала». Шевченко згадує його в повісті «Близнецы». **33.** Героїня драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **34.** Персонаж повісті Т. Шевченка «Наймичка». **35.** Актриса, гру якої бачив Т. Шевченко в театрі Нижнього Новгорода, зустрічався з нею перед своїм від'їздом з міста. **36.** Районний центр Волинської області, у якому 1993 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку.

По вертикалі: **2.** Соціально-побутова поема Т. Шевченка, написана 1844 року в Петербурзі. **3.** Український мистецтвознавець, автор праць «Малярська спадщина Т. Г. Шевченка доакадемічного періоду», «Т. Г. Шевченко і В. І. Штернберг» *(1963)* та низки інших. **5.** Село Свіяжського повіту Казанської губернії (тепер районний центр Татарстану), повертаючись із заслання, Шевченко виконав малюнок «Проти Казані», на якому є це село, про що є запис у «Щоденнику» 14.IX.1857 р. **6.** Син царя Давида, про якого Шевченко згадує у вірші «Старенька сестро Аполлона». **7.** Грецький письменник, літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка. **8.** Український літературознавець, авторка розвідок про віршування Шевченка. **9.** Вірш Т. Шевченка, написаний у 1845 роци в Переяславі. **13.** Український композитор, автор симфонічних і вокальних творів, пам'яті Шевченка присвятив цикл «Дніпровські сонети» *(1964)*. **14.** Український громадський діяч, педагог, 1846 року познайомився з Шевченком, вступив до Кирило-Мефодіївського товариства. **16.** Український літературознавець та мовознавець, досліджував переклади творів Шевченка німецькою, французькою та мовами скандинавських країн. **17.** Поема Т. Шевченка, написана 1850 року в Оренбурзі. **22.** Український драматург, Шевченкові присвятив статті «Безсмертний з народом поет» *(1942)*, «Драматичний елемент у творчості Т. Г. Шевченка»

(1949) та ін. **23.** Грецький поет і перекладач, перекладав поезії Т. Шевченка. **25.** Ветеринарний лікар Новопетровського укріплення, Шевченко познайомився з ним у домі Ускових. **28.** Село Лубенського повіту Полтавської губернії (тепер Оржицького району Полтавської області), Шевченко був тут 1846 року. **29.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **30.** Німецька письменниця і перекладачка, перекладала твори Шевченка. **32.** Український поет, образ Шевченка створив у вірші «Останній етап до свободи» *(1964)*.

КРОСВОРД **№ 79**

По горизонталі: **1.** Російський поет, автор «Заповіту» *(1877)*, написаного за мотивами Шевченкового «Заповіту». **7.** Український скульптор, автор пам'ятників Т. Шевченку в м. Бєльці (Молдова, 2002), смт Верхнє Синєвиднє (Львівська обл., 1991), м. Балті (Одеська обл., 2005) та ін. **8.** Повітове місто Харківської губернії (тепер районний центр Сумської обл.), Шевченко був тут у червні 1859 року. **9.** Король Швеції (1697–1718), Т. Шевченко згадує його в повісті «Наймичка» та у вірші «Іржавець». **10.** Український композитор і оперний співак, на слова Шевченкових творів написав романси «Ой маю, маю я оченята», «Думи мої» *(1916)* та ін. **12.** Районний центр Закарпатської області, у якому 1964 року встановленно пам'ятник Т. Шевченку. **14.** Римський імператор *(63 до н. е. — 14 н. е.)*, Шевченко згадує його в «Щоденнику» *(19.06.1857)*. **16.** Вірш Шевченка, написаний 1860 року в Петербурзі. **17.** «Піїти в ... вихваляли Воїну й царицю» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Москалева криниця». **18.** Художник-аматор, активно працював над Шевченківськими сюжетами методом випалювання на дереві. Його картини: «Думи мої, думи...», «І на оновленій землі» *(1964)* та інші. **19.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1978)*. **21.** Начальник Оренбурзького загону топографів, був серед учасників Аральської експедиції, де з ним і познайомився Шевченко. **23.** Німецький славіст, виступив із доповіддю на міжнародному шевченківському симпозіумі в Берліні *(червень, 1964)*. **26.** Український композитор і диригент, написав оперу «Шевченко» *(«Пое-*

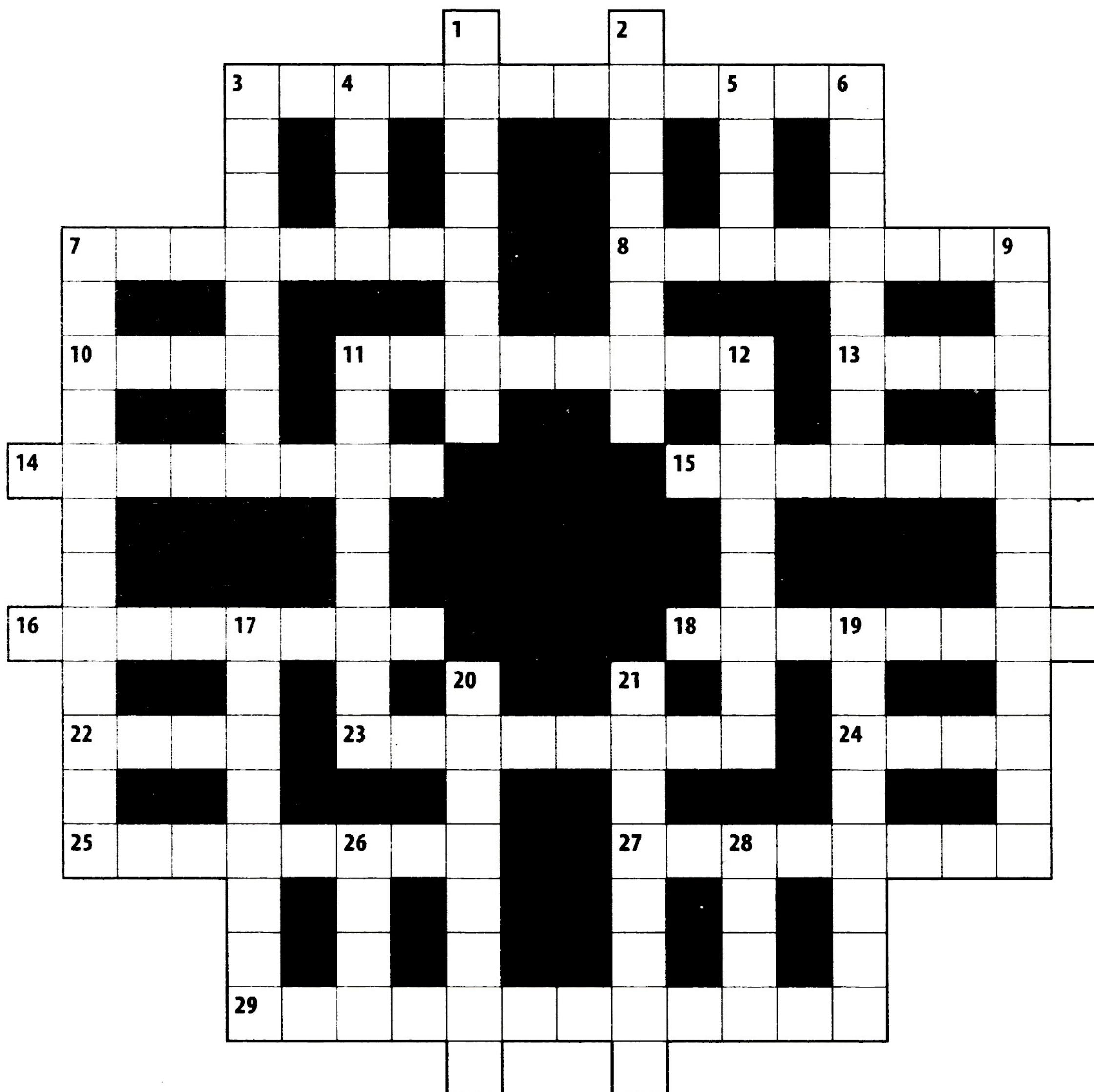
това доля») 1940. **28.** Другий син Адама та Єви, Шевченко згадує його в поемі «Варнак». **29.** Німецький славіст, дослідник і популяризатор української літератури, автор рецензії на «Вибрані вірші Тараса Шевченка» в перекладі німецькою мовою. **30.** Французький письменник, Шевченко був обізнаний із його творчістю і в повісті «Музикант» згадує одного із героїв його книг. **31.** Поміщик із Миргородщини, палкий шанувальник поезії Шевченка, декламатор поетичних творів Великого Кобзаря. **32.** Український скульптор, лауреат Шевченківської премії *(1975)*.

По вертикалі: **1.** Кобзар, із дитинства кохався в піснях і музиці, у його репертуарі були пісні на вірші Т. Шевченка, жив на Полтавщині. **2.** Рядовий 5-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком відправлений у похід з Орської фортеці (травень, 1848). **3.** Шотландський історик, Шевченко був обізнаний з його працею «Історія Стародавньої Греції, її колоній і завоювань...», про неї він згадує в повісті «Художник». **4.** Російський економіст і публіцист, Шевченко познайомився з ним у Москві, згадує його в «Щоденнику» 30.III.1858. **5.** Поема Т. Шевченка, написана 1848 року на о. Косарал. **6.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1980)*. **11.** Півострів на Аральському морі, на ньому Шевченко був тричі під час Аральської експедиції 1848 року та зробив декілька малюнків. **13.** Російський актор-трагік, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 30.VI.1857. **14.** Карачаївський поет, перекладав поему Шевченка «Кавказ» *(1939)*. **15.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **20.** Малюнок Т. Шевченка, виконаний 1856 року в Новопетровському укріпленні. **22.** Угорський журналіст, автор ґрунтовної розвідки «Тарас Григорович Шевченко» *(1910)*. **24.** Російський художник, Шевченко не раз згадував його творчість у повісті «Художник» та «Щоденнику» *(27.VII.1857)*. **25.**Село Глухівського повіту Чернігівської губернії (тепер селище Глухівського району Сумської обл.), Шевченко був тут кілька разів проїздом. **27.** Гувернантка, була домашньою вчителькою дітей В.Г. Шевченка в Корсуні, Шевченко познайомився з нею влітку 1859 року, коли гостював у В. Шевченка. **28.** Російський поет, перекладав твори Шевченка та присвятив поезію «Вірші і серце» *(1961)*.

КРОСВОРД № 80

По горизонталі: **3.** Італійський скульптор, живописець, архітектор і поет, Шевченко часто згадував його в повістях «Художник», «Музикант» і «Варнак». **7.** Литовська поетеса і перекладачка, переклала литовською мовою 20 творів Шевченка. **8.** Калмицький поет-пісняр, перекладав твори Т. Шевченка. **10.** «А всім вкупі-червоного ... з Царгороду» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Наймичка». **11.** Художній керівник капели бандуристів ім. Т. Шевченка *(США)*. **13.** Прапорщик 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, знайомий Шевченка по Новопетровському укріпленню, разом грали в спектаклі. **14.** Капітан волзького пароплава «Сусанін», Шевченко познайомився з ним у Симбірську , про це є згадка в «Щоденнику». **15.** Державний і партійний діяч УРСР, брав активну участь у розгортанні роботи Інституту Тараса Шевченка в Харкові *(1927–1933)*. **16.** Український живописець, графік, мистецтвознавець і педагог, виконав ілюстрації до поем Т. Шевченка: «Невольник» *(1877)*, «Гайдамаки» *(1885)*, «Гамалія» *(1888)* та ін. **18.** Литовський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **22.** Український літературно-науковий журнал, видавався у Львові 1865 року, де друкували твори Т.Шевченка. **23.** Бог грецької міфології, якого згадує Шевченко у вірші «Царі». **24.** Український ботанік і гідробіолог, професор, будучи студентом Харківського університету, 1911 року брав участь у заходах, присвячених 50-річчю з дня смерті Т. Шевченка. **25.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1986)*. **27.** Машиніст сцени великого театру в Петербурзі, із яким Шевченко познайомився і потоваришував улітку 1836 року. **29.** Помічник інспектора аптечної частини в Оренбурзі *(1848)*, знайомий Шевченка.

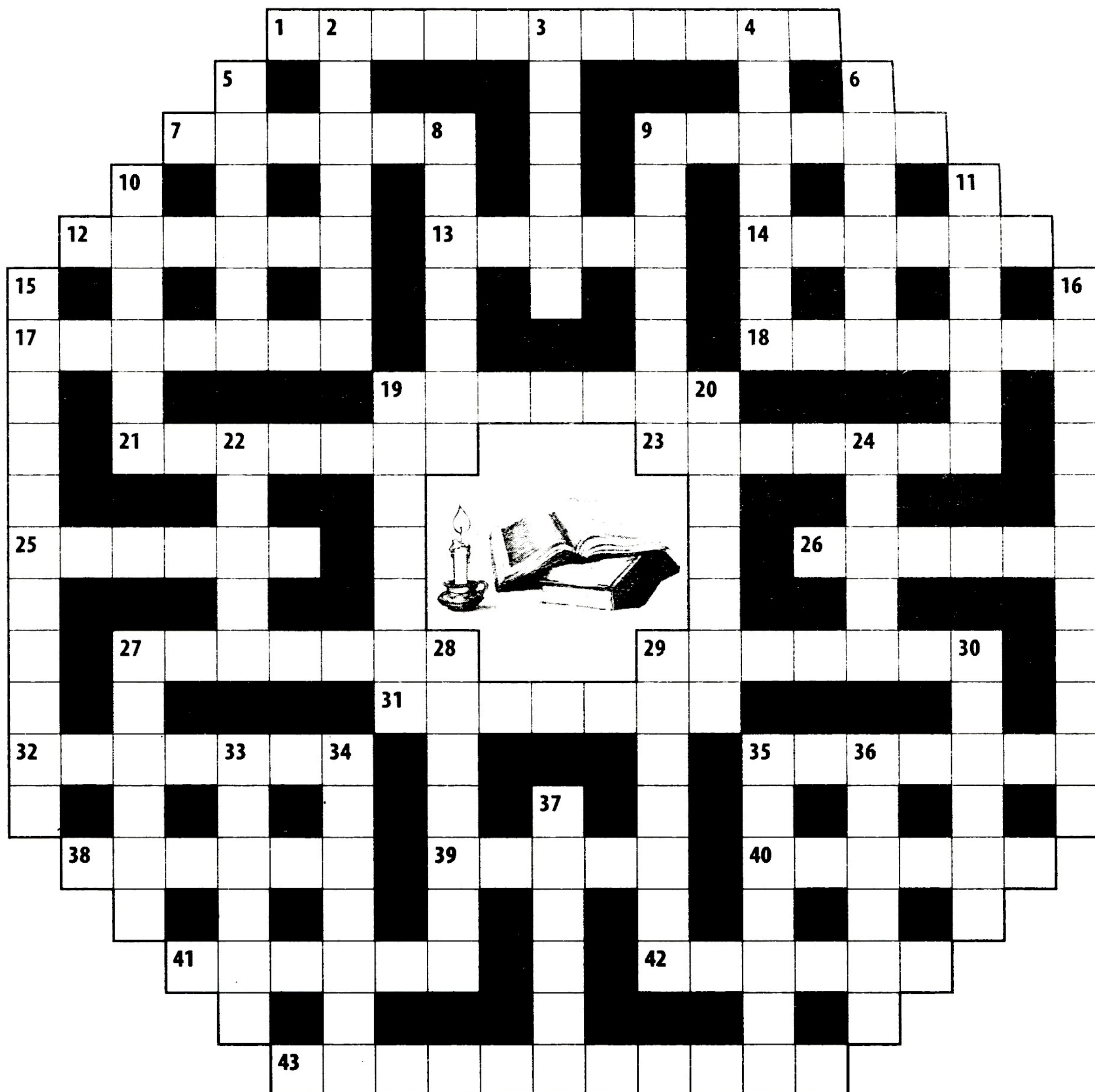
По вертикалі: **1.** Іспанський поет, 1964 року брав участь у роботі Міжнародного форуму діячів культури, присвяченого 150-річчю з дня народження Т. Шевченка; в Каневі виголосив «Слово на Тарасовій горі». **2.** Литовський літературознавець, Шевченкові присвятила статтю «Т. Шевченко і Литва». **3.** «Стовп високий ..., Щоб про неї люди знали» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Титарівна» *(Первісний варіант)*.

4. «Не витерпів святої ..., Упав сердега» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Гайдамаки». 5. Твір допоміжного характеру, виконаний із натури, Т. Шевченко використовував цей засіб у своїй творчості. 6. «...весілля можна ... аж геть до того тижня» *(пропущене слово)*. Драма Т. Шевченка «Назар Стодоля». 7. Кріпачка князя Лопухіна, Т. Шевченко познайомився з нею влітку 1859 року в Корсуні й хотів одружитися. 9. Російський письменник і видавець, Шевченко зустрічався з ним у Петербурзі і згадує про нього в повісті «Капитанша». 11. Знайома Т.Шевченка, з нею поет зустрічався в Яготині Полтавської губернії у жовтні 1843 року. 12. Японський літературознавець, перекладав твори Т. Шевченка. 17. Приміщення в монастирі, про яке Шевченко згадує в поемі «Єретик». 19. «Один сліпий, другий кривий, А третій ...» *(пропущене слово)*. Містерія Т. Шевченка «Великий льох». 20. Землемір, Шевченко познайомився з ним у червні-липні 1859 року під час перебування в Корсуні. 21. Письменник, науковець *(США)*, лауреат Шевченківської премії *(1994)*. 26. Обласний центр Росії; Шевченко був тут проїздом в 1845 і 1859 роках. 28. Українська вишивальниця, Шевченкові присвятила панно: «Думи мої, думи...» *(1981)*, «Заповіт», «Кобзар», 2006 року присвоєно звання Героя України.

КРОСВОРД № 81 «ЛІТЕРАТУРНИЙ»

По горизонталі: 2. Український актор, захоплювався творчістю Шевченка, грав героїв із драматичного твору поета «Назар Стодоля». 7. Шевченкознавець із Волині, автор книги «Кобзар у моєму житті» *(1998)*. 9. Праотець єврейського народу, якого Шевченко згадує

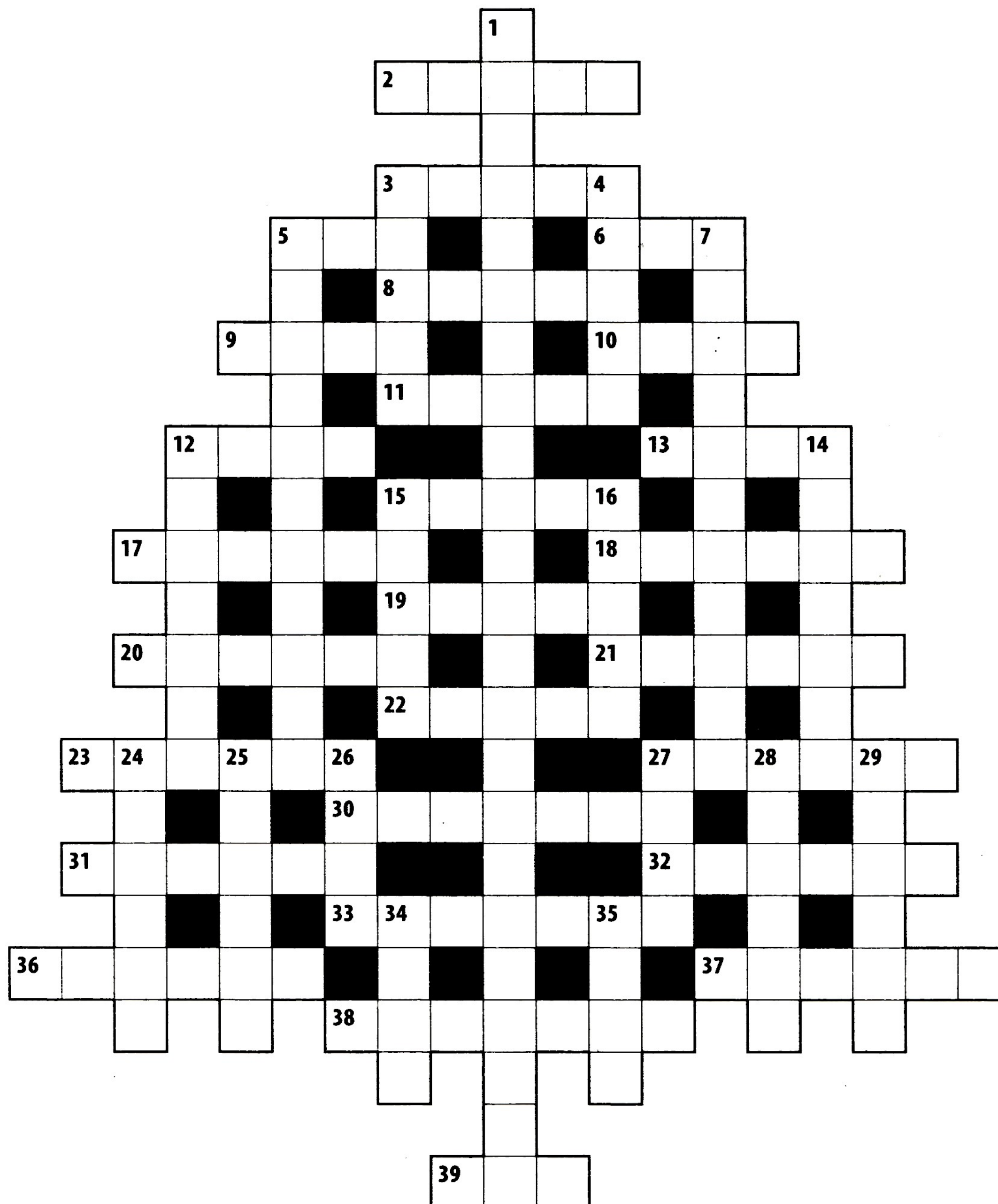
в поемі «Марія» та в повісті «Близнецы». **12.** Повість Т. Шевченка, написана в Новопетровському укріпленні 1853 р. **13.** Повітове місто Київської губернії, яке Шевченко згадує в поемі «Гайдамаки», у поезії «Холодний Яр». **14.** Білоруський композитор, педагог, написав романс «Гімн Черничий» на слова Шевченка. **17.** Черговий штаб-офіцер штабу окремого Оренбурзького корпусу, клопотався про дозвіл Шевченку займатись малюванням, але марно. **18.** Вид повтору однорідних голосних, чим користувався Шевченко, внаслідок чого в його поезії це є однією з ознак її пісенності, музичності. **19.** Литовський письменник, під впливом «Заповіту» Шевченка написав вірш «Як умру, то поховайте» *(1905)*. **21.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1980)*. **23.** Драма Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **25.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». **26.** Чеченський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив йому вірш «Дай руку, Кобзарю» *(1964)*. **27.** Російський поет, Шевченко був обізнаний із його творчістю, про що згадує в повісті «Капитанша». **29.** Російський письменник, Шевченко познайомився з ним і його сім'єю 1858 року в Москві у нього вдома; відомо чотири листи поета до нього. **31.** Український письменник, присвятив Шевченкові кілька віршів та драматичну поему «Спалах у ночі» *(1965)*. **32.** Український письменник і літературознавець, автор ліричних повістей про Шевченка «Добром нагріте серце» *(1961)* «Син-колос» *(1962)*. **35.** Малюнок Шевченка виконаний 1859 року в Петербурзі. **38.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. **39.** Вірш Т. Шевченка

з циклу «В казематі» *(1847)*. **40.** «А нічмати дасть пораду, — Козак ляха ...» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Тарасова ніч». **41.** Молдавський письменник, автор статті «Тарас Шевченко» *(1937)*. **42.** «Був і батько, та не стало; Осталась ...» *(пропущене слово)*. Поезія Т. Шевченка «Марія-черниця». **43.** Український етнограф і письменник, знайомий Шевченка, присвятив поету вірш «Шевченкові» *(1843)* та залишив «Воспоминания о Т. Г. Шевченко» *(1861)*.

По вертикалі: 2. Український художник, лауреат Шевченківської премії *(1979)*. **3.** Абхазький письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив йому статтю «Абхазький народ шанує пам'ять поета» *(1939)*. **4.** Село Оренбурзького повіту Оренбурзької губернії (тепер селище промислового р-ну м. Оренбурга), про це село є згадка в повісті Т. Шевченка «Близнецы». **5.** Записи Т. Шевченка, які він вів із 12.VI.1857 по 13.VII.1858. **6.** Український художник-графік, автор картини «Арешт Т. Г. Шевченка в 1859 р. біля с. Прохорівки» *(1940)*. **8.** Російський етнограф, юрист, Шевченко познайомився з ним 1858 року в Москві, про це є запис у «Щоденнику» 18.III.1858. **9.** Український письменник і літературознавець, автор біографічного нарису «Т. Г. Шевченко» *(1939)*, статті «Шевченко як людина» *(1939)* та ін. **10.** Поема Т. Шевченка, написана в Переяславі 1845 року. **11.** Український художник, автор ілюстрацій до «Кобзаря» Т. Шевченка, лауреат Шевченківської премії *(1993)*. **15.** Український художник декоративно-ужиткового мистецтва, автор творів на шевченківську тематику: «Думи мої, думи...» *(1961)*, «Тарас Шевченко» *(1962)*. **16.** Російський драматург, Шевченко високо цінував його творчість, згадує про нього в «Щоденнику» 28.IX.1858. **19.** Український мовознавець, автор узагальнювальної праці «Т. Г. Шевченко в історії української літературної мови» *(1964)*. **20.** Український поет, лідер українського футуризму, ув журналі «Нова генерація» вмістив статтю «Реабілітація Т. Г. Шевченка» *(1928)*. **22.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1993)*. **24.** Українська актриса, основу її концертного репертуару становила творчість Т. Г. Шевченка, автор трагічної містерії у 2-х діях «Тарасові світанки» *(1963)*. **27.** Давньоруський літописець і письменник *(XI — поч. XII ст.)*, Шевченко в «Археологічних нотатках» згадує про нього. **28.** Російський просвітитель, письменник і видавець, Шевченко згадує про нього в «Щоденнику» 18.III.1858. **29.** Узбецький поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **30.** Російський актор і драматург, Шевченко бачив його гру в нижегородському театрі, був знайомий із ним, згадує про нього в «Щоденнику» 6.III.1858. **33.** Російський поет, декабрист, подвиг декабристів Шевченко оспівав у поемах «Сон», «Неофіти» та ін. **34.** Німецький літературознавець, Шевченкові присвятив статтю «Тарас Шевченко» *(1878)*. **35.** «...Звірем заревіли. «Ти єретик! ти єретик! Ти сієш ... !» *(пропущене слово)*. Поезія Т. Шевченка «Єретик». **36.** Російський художній і музичний критик, він, за його словами, був особисто знайомий із Шевченком, багато розмовляв із ним, глибоко його поважав і цінував. **37.** Російський поет, виявляв інтерес до творчості Шевченка, написав поезію «Село» *(з Тараса Шевченка)»* *(1914)*.

КРОСВОРД № 82 «ЯЛИНКА»

По горизонталі: 2. Третій вірш ліричного триптиха Шевченка, написаного 1858 року в Нижньому Новгороді. **3.** Болгарський літератор, Шевченкові присвятив статті «Тарас Шевченко» і «Тарас Шевченко й болгарська література» *(1964)*. **5.** «...І в темній ..., як на те, Зелена травка поросте» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Буває іноді старий...». **6.** Туркменський поет, один із віршів присвятив Т. Шевченку. **8.** Вільновідпущений кріпак, буфетник на пароплаві «Князь Пожарський», віртуозно грав на скрипці, Шевченко познайомився з ним 1857 року, повертаючись із заслання. **9.** Український етнограф і археолог, брав участь у виданнях творів Шевченка *(«Кобзар» Т.1–2. Прага, 1876)*. **10.** Угорський перекладач, літературознавець і публіцист, Шевченкові присвятив статті «Рік Мадача і Шевченка» *(1964)*, «Як угорці познайомилися з великим поетом» *(1961)*. **11.** Поема Т. Шевченка, написана в Седневі 1847 р. **12.** «...О скорбь, моя печаль! Чи ти минеш ...?» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Хоча лежачого й не б'ють». **13.** Французький письменник, Шевченко в «Щоденнику» 20.VII.1857 використав ім'я однієї з дійових осіб його роману.

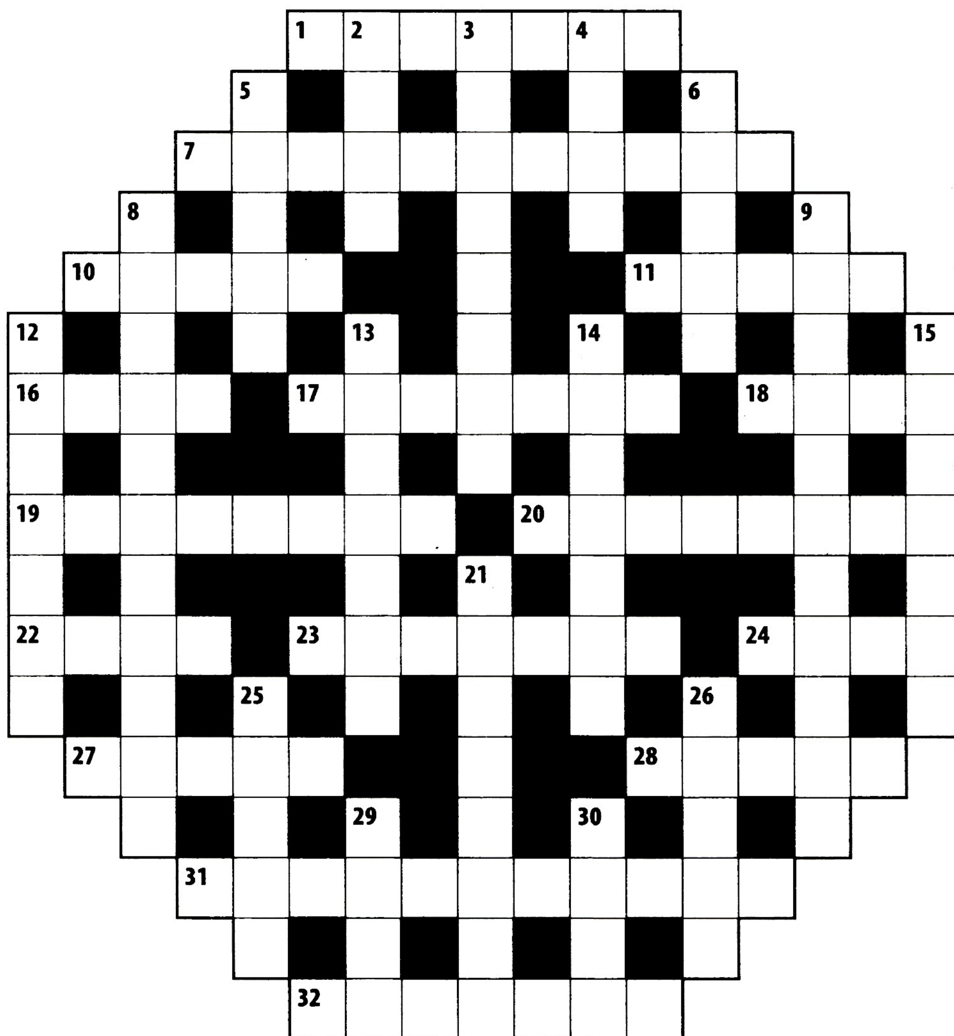
15. Петербурзький чиновник, Шевченко був у дружніх взаєминах з його родиною і не раз згадував про це в повісті «Художник». **17.** «...Любить її, думу ..., Козацьку славу, Любить її!» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Гайдамаки». **18.** «...Вийняв кобзу, разів зо два ударив по ...» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Мар'яна-черниця». **19.** Український співак, лауреат Шевченківської премії *(1995)*. **20.** Український художник-портретист, Шевченко зустрічався з ним у Петербурзі, згадував його в повісті «Художник». **21.** Український художник і скульптор, Шевченкові присвятив твори «Шевченко над Дніпром» *(1956)*, «Тарасик і Оксана» *(1964)* та ін. **22.** «...Та принеси мені води, Вимети хату, ... дрова» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Гайдамаки». **23.** Польський літератор і видавець, 1860 року в журналі «Віленський кур'єр», редактором якого він був, опублікував статтю про Шевченка, говорив про велику популярність Шевченка. **27.** «... Ледве-ледве ... Із-за стола» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Наймичка». **30.** Районний центр Сумської області, який Шевченко відвідував улітку 1846 року під час другої подорожі Україною. **31.** Біблійний персонаж, якого Шевченко згадує в поемі «Марія» та в повісті «Близнецы». **32.** Представник морського міністерства з організування Аральської експедиції, якого знав Шевченко. **33.** Литовський письменник, під впливом «Заповіту» Шевченка написав вірш

«Як умру, то поховайте» *(1905)*. **36.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1994)*. **37.** Чеський літератор і публіцист, автор першої, написаної чехом, статті «Русинська література» *(1860)*, у якій згадувалося про Шевченка. **38.** Український поет, фольклорист і етнограф, Шевченкові присвятив вірш «26 Лютого» та статтю «XXV річниця смерті Т. Г. Шевченка» *(1886)*. **39.** Бенгальський письменник, автор біографічного твору «Тарас Шевченко. П'єса з життя народного поета-революціонера» *(1965)*.

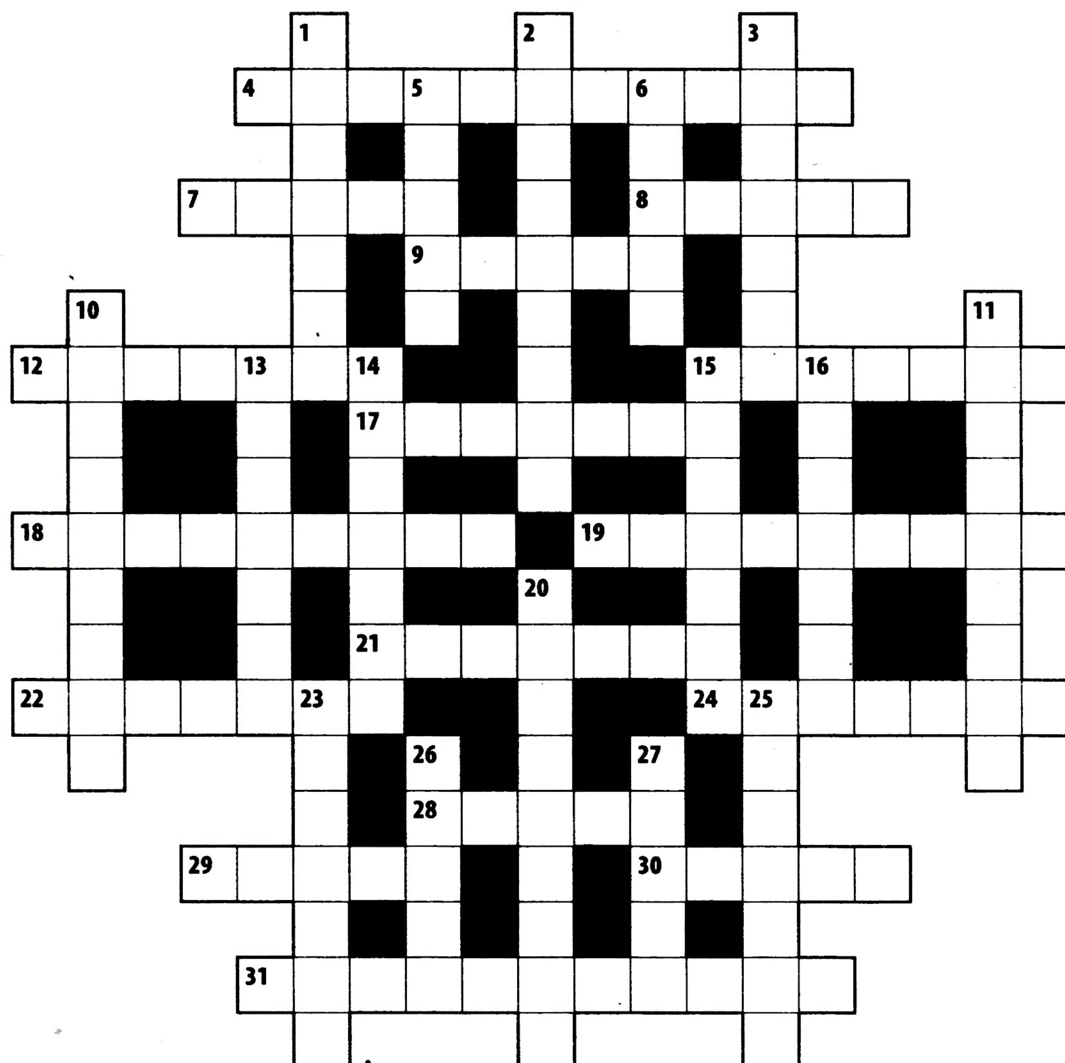
По вертикалі: **1.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1858 року в Петербурзі. **3.** Український режисер, поставив Шевченкового «Назара Стодолю» *(1943)*, драму «Невольник» М. Кропивницького за Шевченком *(1961)*. **4.** Чеський літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив йому статтю «Тарас Григорович Шевченко, малоросійський поет» *(1865)*. **5.** Український композитор, один з організаторів музичного товариства «Торбан» *(Львів, 1905)*, у якому видав більшість власних творів на тексти Шевченка. **7.** Литовський поет і перекладач, перший перекладач творів Шевченка литовською мовою *(1885, 1887)*. **12.** Німецький славіст, опублікував кілька статей про Шевченка та захистив кандидатську дисертацію з дослідження творчості поета *(1964)*. **14.** «... Трохи одпочила стара мати недобита. Живущую силу Сила ночі ... *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Неофіти». **15.** Український скульптор, автор творів «Ранок на селі» *(1979)*, «Катерина» *(1982)* та ін. **16.** «...Потім її сама стала Вчити лікарувати. Які ..., що, од чого І де їх шукати» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Осика». **24.** Американський письменник-романтик, у повісті Шевченка «Художник» згадано про те, що Брюллов читав уголос його твір. **25.** Естонський поет і драматург, перекладав твори Шевченка та присвятив йому кілька статей «Маленький урок у великого Кобзаря» *(1964)* та ін. **26.** Геометрична фігура. **27.** Український художник, його твори на шевченківську тематику: «Арешт» *(1961)*, «Дитинство Тараса» *(1964)* та ін. **28.** Український кінорежисер, лауреат Шевченківської премії *(2008)*. **29.** Українська письменниця, в листопаді 1875 року надрукувала в журналі «Пчела» спогади про перебування поета в Києві. **34.** Канадський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **35.** Ім'я негритянського актора, друга Т. Шевченка.

КРОСВОРД № 83

По горизонталі: **1.** Український актор і режисер, у березні 1913 року на ювілейному концерті пам'яті Т. Шевченка в Полтаві грав головну роль у п'єсі «Назар Стодоля». **7.** Український художник, автор творів на шевченківські теми: «Т. Г. Шевченко слухає кобзаря» *(1961)*, «Кобзар» *(1964)* та ін. **10.** Українська народна пісня, авторство якої приписують співачці XVII ст. Марусі Чурай, Шевченко згадує цю пісню у своїх творах, зокрема в поезії «Перебендя» та ін. **11.** Народний маляр, автор портрета «Т. Г. Шевченко» *(20-ті 1941р.)*. **16.** Український письменник,політичний та культурний діяч, 1892 року опублікував статтю «У батька Тараса в гостині». **17.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. **18.** Син царя Давида, якого Шевченко згадує в поезії «Старенька сестро Аполлона». **19.** Цензор, історик і публіцист, улітку 1859 року схвалив до видання рукопис «Поезія Т. Шевченка. Том перший». **20.** Український художник театру, виконав декорації до опер за мотивами творів Шевченка: «Катерина» м. Аркаса *(1957)* і «Назар Стодоля» К.Данькевича *(1961)*. **22.** Український художник і педагог, виконав кілька портретів Шевченка: «Портрет Т. Г. Шевченка» *(1900)*, «Т. Г. Шевченко» *(1929)*. **23.** Самобутня українська художниця, її улюбленими сюжетами стали квіти, плоди і колосся української землі, кілька картин присвятила Шевченкові «В сім'ї вольній новій». **24.** Французький історик, основна праця — чотиритомна «История крестовых походов», Шевченко згадує цю книжку в повісті «Художник». **27.** Кобзар, співак і композитор, 1925 року став першим керівником Селянської капели бандуристів ім. Т. Г. Шевченка. **28.** Французький письменник, у третьому томі своєї «Історії соціалізму» *(1884)* характеризував Шевченка як великого соціального поета. **31.** Перекладачка, авторка багатьох статей на історичні теми, Шевченко познайомився з нею в Петербурзі після повернення із заслання. **32.** Український кобзар, виконував пісні на вірші Т. Шевченка і про Шевченка «На високій дуже кручі» та ін.

По вертикалі: 2. Стародавнє місто в Малій Азії, яке Шевченко згадує в поемі «Гайдамаки». **3.** Балада Т. Шевченка, написана 1837 року в Петербурзі. **4.** Український бібліограф, автор праці «Т. Шевченко. Матеріали до бібліографії. Роки 1903–1921» *(1921)* та багатьох статей. **5.** Український письменник, Шевченкові присвятив вірші «Подорож на Орськ», «Там, де поет проходив» *(1964)* та ін. **6.** Командир роти 4-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, один із знайомих Шевченка в Раїмському укріпленні. **8.** Українська художниця, скульптор; брала участь у конкурсі на кращий проект пам'ятника Т. Шевченку в Києві. **9.** Поміщик Бузулукського повіту, Оренбурзької губернії, в січні в 1850 року Шевченко написав на замовлення його акварельний портрет. **12.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1981)*. **13.** Старший фельдшер Аральської описової експедиції, Шевченко жив на шхуні в одній каюті з ним. **14.** Український композитор, на слова Шевченка написав чоловічий хор «Ой діброво — темний гаю» та цикл романсів. **15.** Рядовий 4-го Оренбурзького козачого полку, разом із Шевченком знаходився на головній гауптвахті Орської фортеці. **21.** Село Полтавського повіту (тепер Шишацького району Полтавської обл.), Шевченко був тут 1845 року, змалював краєвид із церквою, відомий під назвою «У Василівці». **25.** Районний центр Закарпатської область, у якому 1964 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **26.** Український письменник, літературознавець і перекладач, Шевченкові присвятив книжку «Про що розповідають малюнки Тараса Шевченка» *(1970)*. **29.** Український художник, за мотивами творів Шевченка написав картини «Світе ясний» *(1961)*, «Легенда про Гамалію» *(1963)* та ін. **30.** Український майстер декоративно-ужиткового мистецтва, 1943 року виконав композицію «...Я до школи — носити воду школярам за віршем Шевченка.

По горизонталі: 4. Російський щомісячний літературно-художній журнал, що виходив у 1841–1856 роках у Москві, у якому було вміщено рецензію Ф. Кітченка на поему Шевченка «Гайдамаки». **7.** Польський письменник, автор статті про Шевченка «Дума про генія» *(1961)*. **8.** Український етнограф і фольклорист, видав фольклорну збірку «Українські приказки, прислів'я і таке інше» *(1864)*, до якої включив вислови з творів Шевченка. **9.** Хорватський письменник, перекладав твори Т. Шевченка. **12.** Діяч польського визвольного руху в Росії, 1859 року видавав у Петербурзі газету польською мовою, знайомий Шевченка. **15.** Архієпископ Полтавський і Кременчуцький, у своїх виступах і проповідях часто звертався до поетичних висловлювань Т. Шевченка, підкреслюючи своє шанобливе ставлення до поезії Великого Кобзаря. **17.** Англійська письменниця, про один із її творів Шевченко згадує в повісті «Музикант». **18.** Киргизький літературознавець, у статті «Про деякі питання літературних взаємин українського і киргизького народів» *(1954)* висвітлює творчість Шевченка. **19.** Український художник театру, виконав декорації до вистав за мотивами творів Шевченка, опери «Катерина» М. Аркаса *(1933)*, вистави «Гайдамаки» *(1939)* та ін. **21.** Полтавський поет-аматор, педагог, Шевченкові присвятив вірші: «Пісня про Тараса» *(1963)*, «Його слава» *(1964)* та багато інших. **22.** Село Конотопського повіту Чернігівської губернії (тепер с. Шевченкове Конотопського району Сумської області), Шевченко був тут у серпні 1859 року. **24.** Російський та український історик, етнограф і фольклорист, досліджував питання історії і культури українського народу, зокрема Карпатської Русі, в одній із праць є згадка про Шевченка. **28.** Лікар,

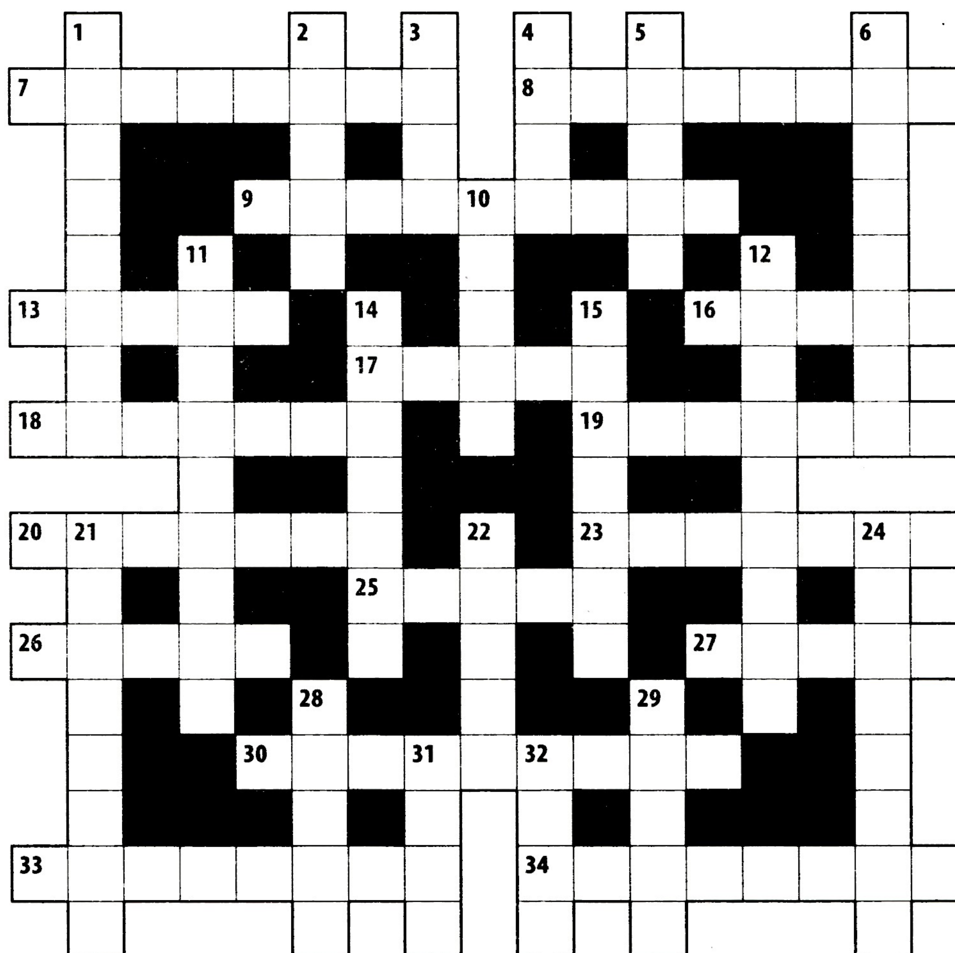
помічник керуючого Нижегородською удільною конторою, знайомий Шевченка, поет згадує його в «Щоденнику» 3.XII.1857. **29.** Російський скульптор, Шевченко був у дружніх стосунках з ним, у січні 1861 році виконав його портрет. **30.** Український художник, лауреат Шевченківської премії *(2010)*. **31.** Українська письменниця з діаспори, брала участь у Шевченківському святі «В сім'ї вольній, новій у Полтаві» *(1990)*, в книжці «За рідним краєм і в раю скучно» згадує Шевченка.

По вертикалі: **1.** Український літературно-художній альманах, видавався в Харкові у 1843–1844 роках, друкували твори Т. Шевченка. **2.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1984)*. **3.** Чиновник Оренбурзької Прикордонної комісії, Шевченко познайомився з ним в Оренбурзі 1850 року. **5.** Український різьбяр, його твори на шевченківську тему: «Портрет Т. Шевченка» *(1963)*, декоративна тареля «А хату раєм називають» *(1969)* та багато інших. **6.** Господарка притулку для подорожніх (заїжджого двору) в Багачці, зупинявся тут і Шевченко в травні 1845 року. **10.** Польський композитор, Шевченко згадував його в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **11.** Узбецький письменник, перекладав твори Шевченка та написав вірш «Кобзар» *(1943)*. **13.** Болгарський письменник і літературний критик, перекладав твори Шевченка та присвятив статтю «Тарас Шевченко» *(1939)*. **14.** Українська актриса, письменник і педагог, будучи на засланні в Актюбінській області, вчителювала, керувала літературним і драматичним гуртками, які проводили ювілейні вечори, присвячені Великому Кобзареві. **15.** Публіцист, літературознавець, критик, громадянський діяч, автор багатьох праць про Т. Шевченка, 1929 року репресований. **16.** Російський актор, режисер і педагог, Шевченко познайомився з ним у Москві в родині М. Щепкіна. **20.** Місто, районний центр Тернопільської області, у якому 1954 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **23.** Кабардинський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив поету вірш «Тарас Шевченко» *(1939)*. **25.** Словенський поет, 1908 року в журналі «Батьківщина і світ» надрукував дві рецензії на першу й другу книжки Шевченкового «Кобзаря» словенською мовою. **26.** Сучасна назва міста Шевченко на Мангишлаці. **27.** Член Орської польової продовольчої комісії, займався організацією походу до Аральського моря експедиції, у складі якої був і Т. Шевченко.

КРОСВОРД № 85 «ЗА ТВОРАМИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА»

По горизонталі: **7.** Повість Т. Шевченка, написана 1855 року в Новопетровському укріпленні. **8.** Незакінчена поема Т. Шевченка, написана 1857 року в Нижньому Новгороді. **9.** Повість Т. Шевченка, написана 1855 року в Новопетровському укріпленні. **13.** Шведський поет, учений-славіст, Шевченкові присвятив працю «Тарас Шевченко. Життя українського поета» *(1916)*. **16.** Український письменник, сатирик і гуморист, присвятив Шевченкові статтю «Чий Шевченко?» *(1924)* та ін. **17.** Французький письменник і мандрівник, Шевченко був обізнаний із його творами, про що згадує в повісті «Художник». **18.** «...І тихим ласковим ... Марію молодик вітав» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Марія» (Первісний варіант). **19.** Український мистецтвознавець, лауреат Шевченківської премії *(1983)*. **20.** Французький письменник, Шевченко був обізнаний із його творчістю, про що свідчить згадка про нього в повісті «Музикант». **23.** Чеський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **25.** Поема Т. Шевченка, написана 1847 року в Седневі. **26.** Український художник театру, лауреат Шевченківської премії *(1971)*. **27.** «...Угадала стара мати, та не все вгадала, ..., забула, що колись-то сама дівувала» *(пропущене слово)*. Поема Шевченка «Мар'яна-черниця». **30.** Історико-героїчна поема Т. Шевченка, написана в Петербурзі 1841 р. **33.** Балада Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **34.** Картина Т. Шевченка, написана 1842 року в Петербурзі.

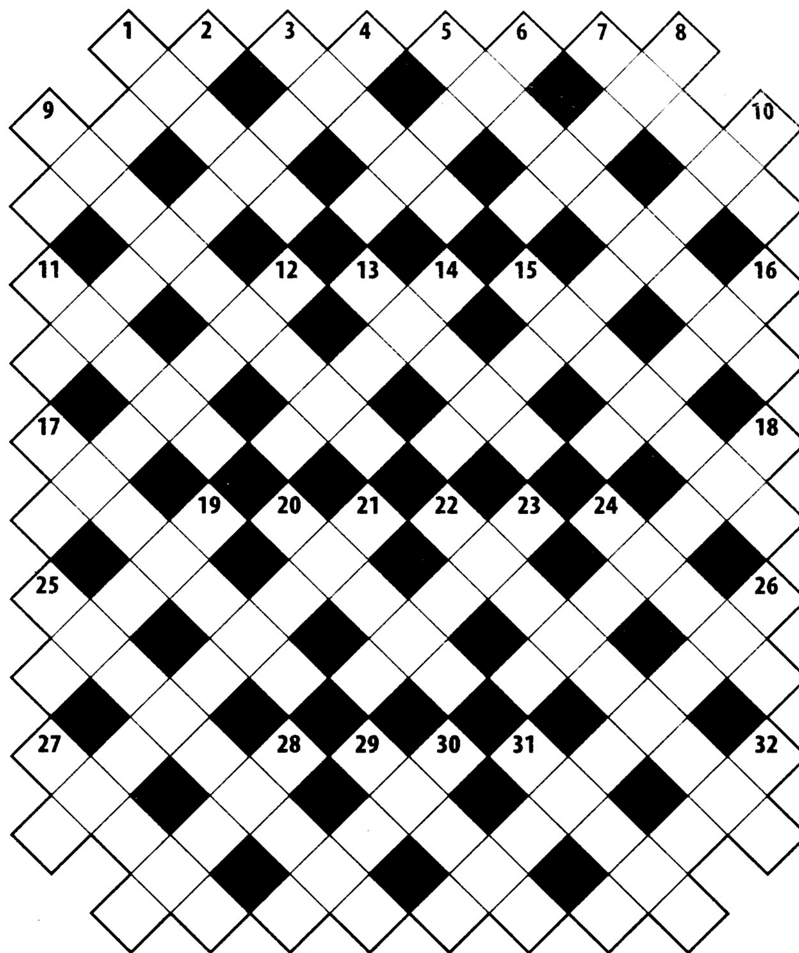
По вертикалі: **1.** Повість Т. Шевченка, написана 1856 року в Новопетровському укріпленні. **2.** Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **3.** «...Не про лихо, бо ми його Не знали й не знаєм, Веселої ..., старче» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Гайдамаки». **4.** Український письменник і публіцист, лауреат Шевченківської премії *(1985)*. **5.** Український співак, лауреат Шевченківської премії *(1995)*.

6. Українська майстриня декоративного розпису, на шевченківську тематику виконала твори: «Декоративне панно з силуетом Шевченка» *(1961)*, «Під явором» *(1964)* та ін. **10.** Татарський поет, перекладав твори Шевченка, присвятив поетові вірш «В золотому домі» *(1939)*. **11.** Поема Т. Шевченка, написана 1845 року в селі Мар'їнське. **12.** Поема Т. Шевченка, написана в 2-й половині 1848 року на острові Косарал. **14.** Татарський актор і перекладач, перекладав твори Шевченка. **15.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1847 року в Орській фортеці. **21.** Литовський літературознавець, Шевченкові присвятив працю «Т. Шевченко і Литва» *(1961)*. **22.** Національний герой Чехії, якого Т. Шевченко згадує в поемі «Єретик». **24.** Поема Т. Шевченка, написана 1838 року в Петербурзі. **28.** Український і польський психолог, автор праці «З психології творчості Шевченка» *(1916)*. **29.** Англійський письменник, із творчістю якого був обізнаний Шевченко і згадує про нього в повістях «Музыкант», «Несчастный», «Художник» та ін. **31.** Український поет, автор поеми «Смерть Шевченка», лауреат Шевченківської премії *(1976)*. **32.** «...А вже не тії закаблуки Набралися лиха й ...! *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Чернець».

КРОСВОРД **№ 86 «ДІАГОНАЛЬ»**

Зліва направо: 1. Малюнок Шевченка, виконаний 1851 року під час Каратауської експедиції. **3.** Український художник-акварeліст, майстер малювання на порцеляновому посуді, автор портрета Т. Г. Шевченка *(у кожусі й смушевій шапці, 1992)*. **5.** Український художник, автор картин «Т. Шевченко в Кременці» *(1846)*, «Т. Шевченко в Почаєві» *(1960)*. **7.** Болгарський літератор, присвятив поету статті «Тарас Шевченко» і «Тарас Шевченко і болгарська література» *(1969)*. **9.** Український композитор, на слова Шевченка написав декілька пісень і створив вокально-симфонічну поему на слова П. Тичини «Дума про безсмертного Кобзаря» *(1963)*. **11.** Російська письменниця, перекладала твори Шевченка

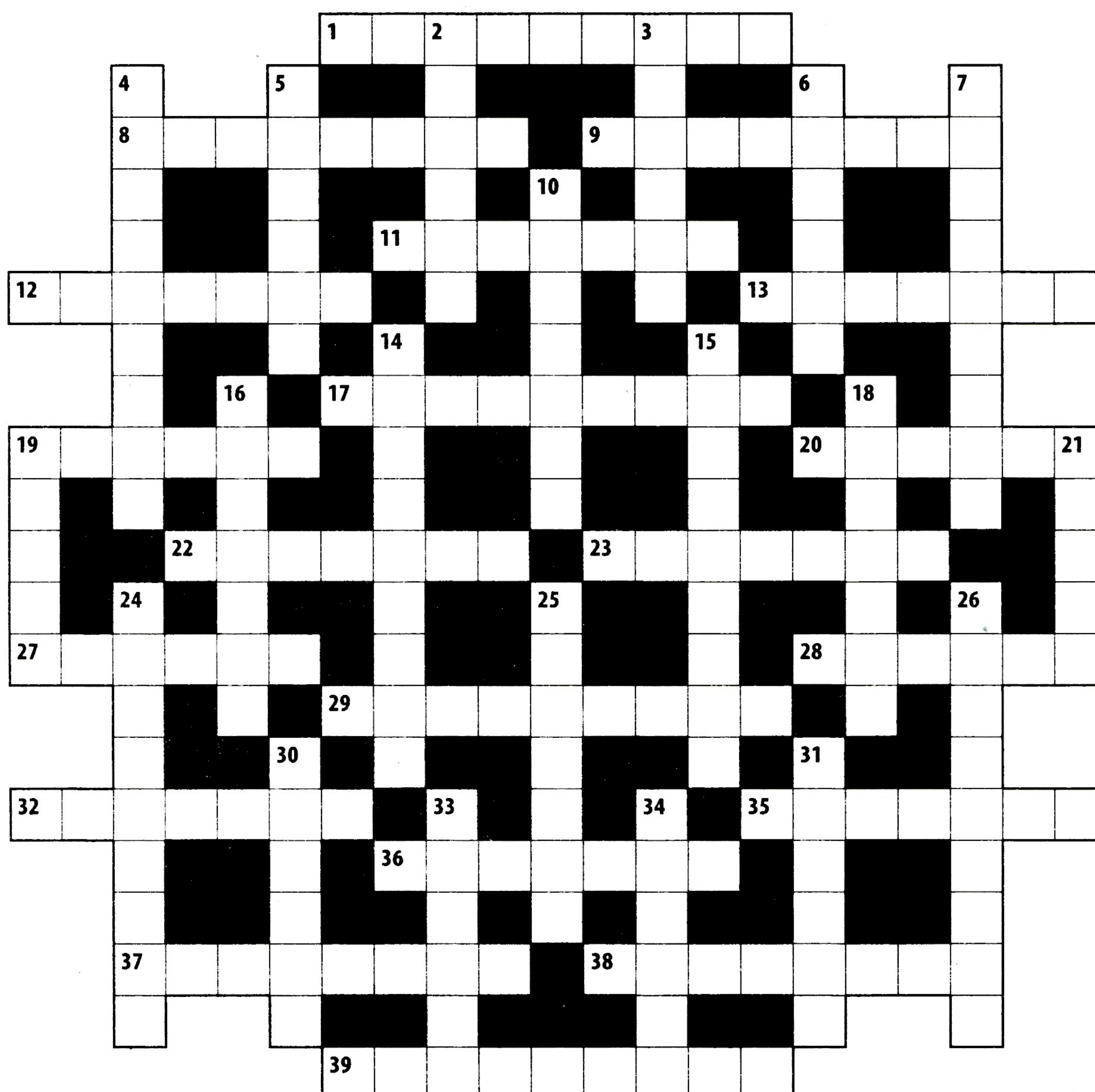

та присвятила поету вірш «Тарас Григорович Шевченко» *(1961)*. **13.** Балада Т. Шевченка, написана 1846 року в Києві. **15.** Рядовий, товариш по службі поета в Раїмському укріпленні *(1848–1849)*, був звільнений зі служби одночасно з Шевченком. **17.** Поміщик із Миргородщини, палкий шанувальник поезії Шевченка, декламатор поетичних творів Великого Кобзаря. **20.** Французький славіст, про роль Шевченка в розвитку демократичних ідей народів Росії писав у статті «Росія та її народи» *(1912)*. **22.** Український композитор, лауреат Шевченківської премії *(1977)*. **24.** Англійський філософ, Шевченко згадав його в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **25.** Німецький винахідник, який поклав початок книгодрукуванню в Європі, Шевченко згадав його в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **27.** Районний центр Львівської області, у якому було встановлено пам'ятник Шевченку, перший 1961 року, другий — 1993 р. **29.** Матрос, учасник експедиції з вивчення Аральського моря, разом з Т. Шевченком плавав на шхуні «Николай» та зимували на Косаралі. **31.** Український художник, автор картин «Т. Шевченко на батьківщині» *(1964)*, «Т. Г. Шевченко серед селян» *(1969)*.

Справа наліво: **2.** Український художник, лауреат Шевченківської премії *(1979)*. **4.** Поема Т. Шевченка, написана 1848 року на о. Косарал. **6.** Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **8.** Український педагог і вчений, брав участь у заснуванні Кирило-Мефодіївського товариства, належав до його лівої групи, очолюваної Шевченком. **10.** Генерал-лейтенант морського відомства, Шевченко познайомився з ним 1858 року в домі Ф. Толстого, згадка про нього є в «Щоденнику» поета. **12.** Збірник літературних творів про українське село, надруковано 1887 року у Львові; за допомогою І. Франка були надруковані вірші Т. Шевченка. **14.** Український журналіст, критик і перекладач, Шевченко познайомився з ним 1861 року в Петербурзі, упродовж 1869–1871 опублікував у газеті «Дон» переклади 12 творів поета. **16.** Вірменський поет, Шевченкові присвятив вірш «Серцю світу» *(1939)*. **18.** Районний центр Рівненської області,

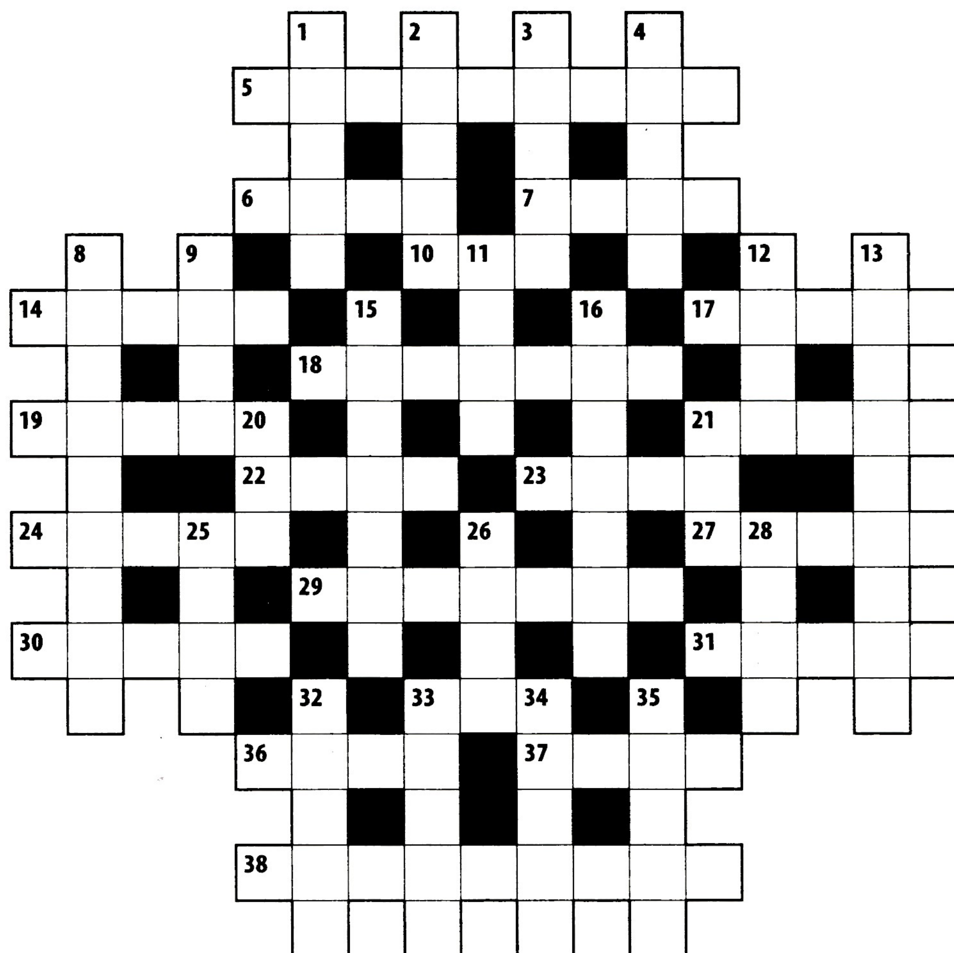
у якому 2001 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **19.** Російський поет і перекладач, автор віршів «Тут жив Шевченко», «Шевченко» *(1961)* та переклав твори Шевченка. **21.** Український письменник і етнограф, був наказним отаманом Чорноморського козацького війська, Шевченко познайомився з ним 1840 року в Петербурзі, тривалий час листувались. **23.** Український літературознавець, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **26.** Кошовий отаман Чорноморського козацького війська *(1797)*, Шевченко згадує його в поемі «Невольник». **28.** Англійський славіст, про Шевченка писав як про «найвизначніше явище в українській літературі» *(1885)*. **30.** Полтавський полковник *(1696–1703)*, брав участь у війнах Росії проти Туреччини і Швеції, згадує його Шевченко в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **32.** Чеський письменник, філолог і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив поету статті «Тарас Шевченко в чеській літературі» *(1947)*, «Тарас Шевченко у чехів та словаків» *(1963)* та ін.

КРОСВОРД № 87

По горизонталі: 1. Вірш Т. Шевченка, написаний 1839 року в Петербурзі. **8.** Американський науковець і публіцист, лауреат Шевченківської премії *(1994)*. **9.** Російський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **11.** Містечко Миргородського повіту Полтавської губернії (тепер районний центр Полтавської обл.). Шевченко був тут проїздом у жовтні 1845 року. **12.** Ніжинський повітовий ватажок дворянства, Шевченко познайомився з ним 1858 року в Петербурзі, поет згадав його в «Щоденнику» 14.V.1858. **13.** Племінниця декабристів, Шевченко познайомився з нею 1843 року, поет згадує про неї в «Щоденнику» 19.III.1858. **17.** Українська актриса, лауреат Шевченківської премії *(1981)*. **19.** Український письменник, автор п'єси «Невольник» про поневіряння Шевченка-козачка та статті «Поет у Києві» *(1944)*. **20.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Сліпий». **22.** Російський поет і публіцист, його вірш «Кающаяся Россия» *(1854)* Шевченко переписав у «Щоденник» 4.IX.1857. **23.** Поручик 5-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, в червні 1847 року очолював етапну команду, що прямувала з Оренбурга до Орської фортеці, у складі команди був і Шевченко. **27.** Український співак, в операх «Наймичка» М. Вериківського та «Катерина» М. Аркаса (за однойменними творами Шевченка) виконував головні партії *(1947)*. **28.** Міфічний давньогрецький мисливець, Шевченко згадує його в повісті «Художник» та «Музикант». **29.** Рядовий 1-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, прибув у Новопетровське укріплення 1854 року, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 25.VI.1857. **32.** Українська артистка, лауреат Шевченківської премії *(2004)*. **35.** Російська співачка, Шевченко слухав її в Петербурзі 1845 року, згадує поет її і в «Щоденнику» 17. 05. 1858. **36.** Датський літературознавець, був першим дослідником життя і творчості Шевченка в датській літературі, згадує про поета в книжці «Російські враження» *(1888)*. **37.** Латиський літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Найулюбленіший поет» *(1961)*, «Український Прометей» *(1964)* та ін. **38.** Українська майстриня-вишивальниця, 1961 року вишила портрет Т. Шевченка, який передала до Канівського музею-заповідника «Могила Шевченка». **39.** Український фотомайстер, заслужений працівник «Культури України *(1975)*, у серпні 1996 року в Києві на виставці «Тарасові шляхи» представив 160 фото творів, які розповіли про Шевченківські місця України.

По вертикалі: 2. Азербайджанський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив йому вірші «Син України» *(1964)*, «Співець народу» *(1939)*. **3.** Український письменник і літературознавець, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **4.** Український філософ і поет, Шевченко згадує його у вірші «А. О. Козаковському». **5.** Персонаж поеми Шевченка «Гайдамаки». **6.** Український літературознавець і мистецтвознавець, автор книжок «Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка» *(1959)*, «Від майстра до академіка» *(1967)* та ін. **7.** Художній і музичний керівник вокального квартету «Явір», лауреат Шевченківської премії *(1985)*. **10.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1845 року в Переяславі. **14.** Таджицький літературознавець, Шевченкові присвятив статтю «Безсмертна ліра» *(1964)*. **15.** Український художник декоративно-ужиткового мистецтва, Шевченкові присвятив вази — з портретом молодого Шевченка, фаянсову настінну тарілку з портретом Шевченка *(1939)* та ін. **16.** Український оперний співак, виконував партії Назара *(«Назар Стодоля»)* К. Донкевича за Шевченком *(1961)* та ін. **18.** Художник-аматор із Полтавщини, намалював портрет і виготовив скульптурне погруддя Великого Кобзаря *(1961)*. **19.** Український історик-архівіст, упорядкував збірник «Тарас Шевченко: документи і матеріали: 1844–1963», опублікував статтю «Переслідування творів Т. Шевченка царською цензурою» *(1964)*. **21.** Перший із первосвящеників, старший брат Мойсея, Шевченко згадує його в циклі «Давидові псалми» *(псл. 132)*. **24.** Український співак і актор, виконавець пісень на вірші Т. Шевченка, присвятив поету статтю «Нащадки Мар'яни. Там, де творив Великий Кобзар» *(1961)*. **25.** Італійська оперна співачка, Шевченко згадує її в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **26.** Російський поет, улюблений поет Шевченка, якого він згадує у вірші «Мені здається, я не знаю». **30.** Український кінорежисер, лауреат Шевченківської премії *(2008)*. **31.** Голландський художник, Шевченко згадує його в повісті «Художник». **33.** Український письменник, Шевченкові присвятив вірші «Шевченко і поклонники» *(1880)*, «Могила Тарасова» *(1884)*. **34.** Начерки малюнків Т. Шевченка, виконані на Полтавщині *(1845)*.

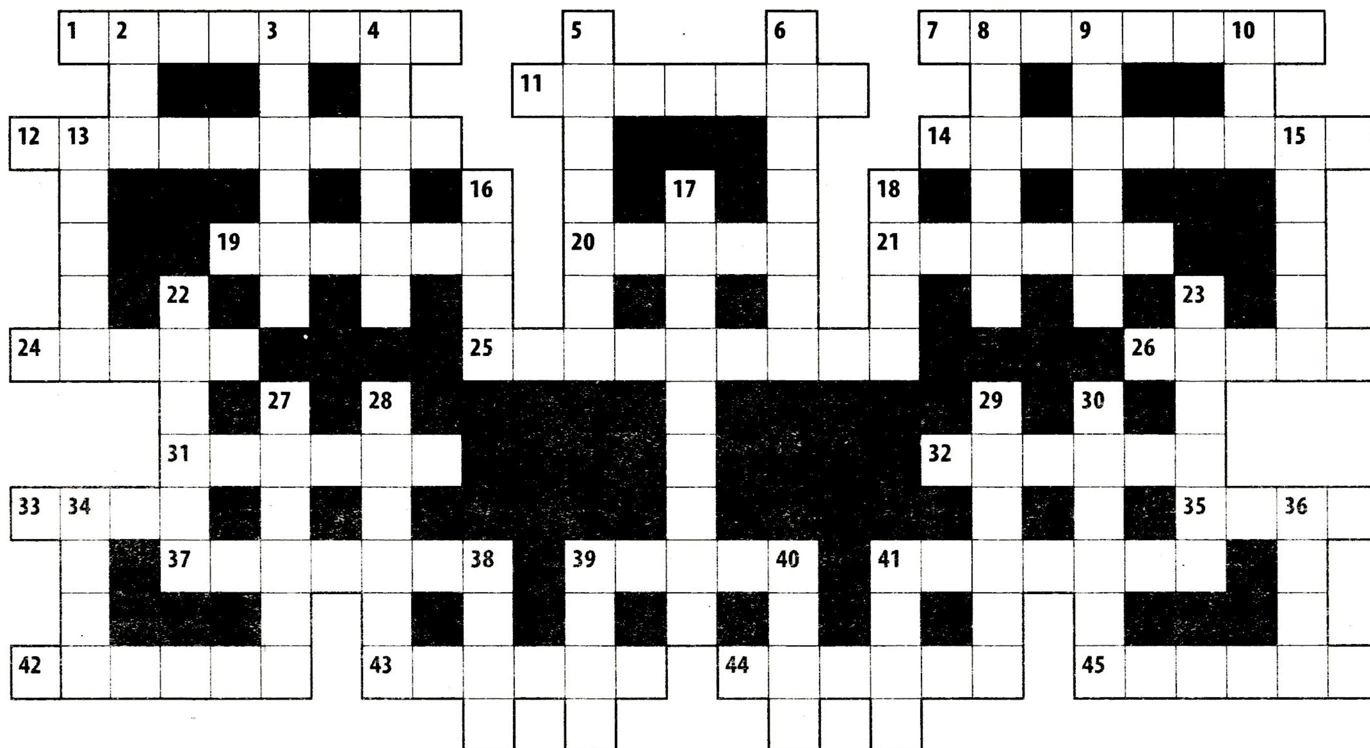
По горизонталі: 5. Поема Т. Шевченка, написана 1848 року на о. Косарал. **6.** Українська художниця, виконала оправи до багатьох видань Шевченкових творів: «Кобзаря» *(1960)*, «Дневника» *(1963)*. **7.** Український актор, один із кращих виконавців ролі Шевченка в п'єсі «Поетова доля» С. Голованівського *(1939)*. **10.** Туркменський поет, Шевченкові присвятив вірш «Тарас Шевченко» *(1951)*. **14.** Український письменник, діяч української еміграції в Канаді, видав англійською мовою книжку про юнацькі роки Шевченка «Весь світ — моє село» *(1964)*, автор театрального сценарію «Малий Тарас» *(1960)*. **17.** Дяк, який вчив Тараса грамоти. **18.** Поема Т. Шевченка, написана 1842 року. **19.** Швейцарський живописець і графік, Шевченко не раз згадував його в «Щоденнику» 4.VII.1857. **21.** Український поет, автор статей про Шевченка — «Поет — народу» *(1938)*, «Шевченко — з нами» *(1942)*, лауреат Шевченківської премії *(1965)*. **22.** Німецький славіст, про Шевченка писав у розвідці «Сторіччя української літератури» *(1901)*. **23.** Український письменник і публіцист, лауреат Шевченківської премії *(1985)*. **24.** Малюнок Т. Шевченка, виконаний 1851 року під час Каратауської експедиції. **27.** Татарський поет, Шевченкові присвятив статтю «Безстрашний борець і улюблений поет» *(1939)*. **29.** Український літературознавець, Шевченкові присвятив книжки «Матеріали про життя та творчість Тараса Шевченка» *(1957)*, «Шевченко і Лермонтов» *(1962)*. **30.** Французький живописець-мариніст, Шевченко згадав його в повісті «Художник». **31.** Український письменник, літературознавець і перекладач, Шевченкові присвятив книжку «Про що розповідають малюнки Тараса Шевченка» *(1970)*, автор кількох статей про поета. **33.** Німецький поет і перекладач, переклав твори Шевченка. **36.** Жанр українського народного героїчного епосу, що було одним із джерел поетичного натхнення Шевченка. **37.** Місто в Аргентині, у якому 1978 року було встановлено пам'ятник Т. Шевченку.

38. Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні.

По вертикалі: 1. Український письменник, сатирик і гуморист, присвятив Шевченкові статтю «Чий Шевченко?» *(1924)* та кілька поезій. **2.** Чеський поет і філолог, Шевченко згадує його в поезії «І мертвим, і живим...». **3.** Український режисер-постановник, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **4.** Угорський літературознавець, Шевченкові присвятив статтю «Тараса Шевченко» *(1961)*. **8.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(2003)*. **9.** Прапорщик 1-го Оренбурзького батальйону, знайомий Шевченка по Новопетровському укріпленню. **11.** Український поет, образ Шевченка створив у вірші «Останній етап до свободи» *(1964)*, лауреат Шевченківської премії *(1973)*. **12.** Обласний центр Російської федерації, Шевченко був тут проїздом у 1845 і 1859 роках. **13.** Село Звенигородського району Черкаської області, Шевченко був тут у дитинстві, коли шукав собі вчителя малювання. **15.** Чиновник, журналіст, співробітничав у журналах «Современник», «Основа», Шевченко познайомився з ним 1858 року в Петербурзі і присвятив йому вірш «Барвінок цвів і зеленів» *(1860)*. **16.** Російський письменник, літературознавець і журналіст, негативно оцінював поезію Шевченка, вважав її однобічною й бідною. **20.** Китайський художник і перекладач, перекладав твори Шевченка та автор одного з найкращих портретів поета. **21.** Німецький композитор і органіст, Шевченко згадав його в повісті «Варнак». **25.** У грецькій міфології бог війни, Шевченко згадує його в листі до М. Осипова 20.V.1856. **26.** Поема Т. Шевченка, написана 1848 року на о. Косарал. **28.** Рабиня, персонаж Старого Завіту Біблії, яку Шевченко згадує в повісті «Художник». **32.** Український актор і режисер, грав роль Гонти в «Гайдамаках» Т. Шевченка, постановка Л. Курбаса, позував для постатей селянина і солдата до пам'ятника Т. Шевченку в Харкові. **33.** Чуваський поет і перекладач, переклав твори Шевченка та присвятив вірш поету «Дуб Шевченка» *(1961)*. **34.** Український літературознавець і критик, автор книги «Життя Тараса Шевченка» *(1929)* і низки статей. **35.** Англійський філософ, у повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали» Шевченко навів у довільному викладі один із його висловів.

КРОСВОРД № 89

По горизонталі: 1. Український композитор і диригент, написав музику до багатьох творів Шевченка, лауреат Шевченківської премії *(1968)*. **7.** Італійський живописець, Шевченко згадує його в повісті «Художник». **11.** Поема Т. Шевченка, написана 1850 року в Оренбурзі. **12.** Каптенармус 5-го Оренбурзького лінійного батальйону, унтер-офіцер, якому Шевченко подарував своє пальто *(квітень, 1850)*. **14.** Начальник штабу окремого Оренбурзького корпусу, підпис його стоїть під наказом про зарахування Шевченка до 5-го лінійного батальйону. **19.** Українська актриса, співачка; у «Наймичці» Карпенка-Карого грала роль Харитини та виконувала пісні на слова Шевченка. **20.** Український художник, скульптор, лауреат Шевченківської премії *(1983)*. **21.** Полтавський садівник 2-ї половини XIX ст.; Шевченко, перебуваючи в Полтаві, зустрічався з ним. **24.** Український живописець, автор картини «Думи мої, думи» *(1960)*, лауреат Шевченківської премії *(1974)*. **25.** Російський скульптор, Шевченко був знайомий з ним ще в роки навчання в Петербурзькій академії мистецтв, згадує його поет і в повісті «Художник». **26.** Річка в Україні, яку Т. Шевченко згадує в поемі «Сліпий». **31.** Поема Т. Шевченка, написана 1842 року в Петербурзі. **32.** Вишивальниця Полтавської фабрики ім. Лесі Українки, виготовляла панно для республіканської виставки, присвяченої 150-річчю від дня народження Т. Шевченка. **33.** Український літературознавець, Шевченкові присвятив низку статей: «Т. Г. Шевченко в оцінці газети «Правда»» *(1954)*, «Одеська дожовтнева преса про Т. Шевченка» *(1964)* та ін. **35.** Угорський композитор, диригент і піаніст, Шевченко згадує його в повісті «Музыкант». **37.** Російський композитор, на Шевченкові слова написав поему для тенора, сопрано й хору «Ой три шляхи широкії» *(1938)*. **39.** Французький письменник, у книжці «Нотатки про Росію» *(1901)* присвятив Шевченкові кілька сторінок.

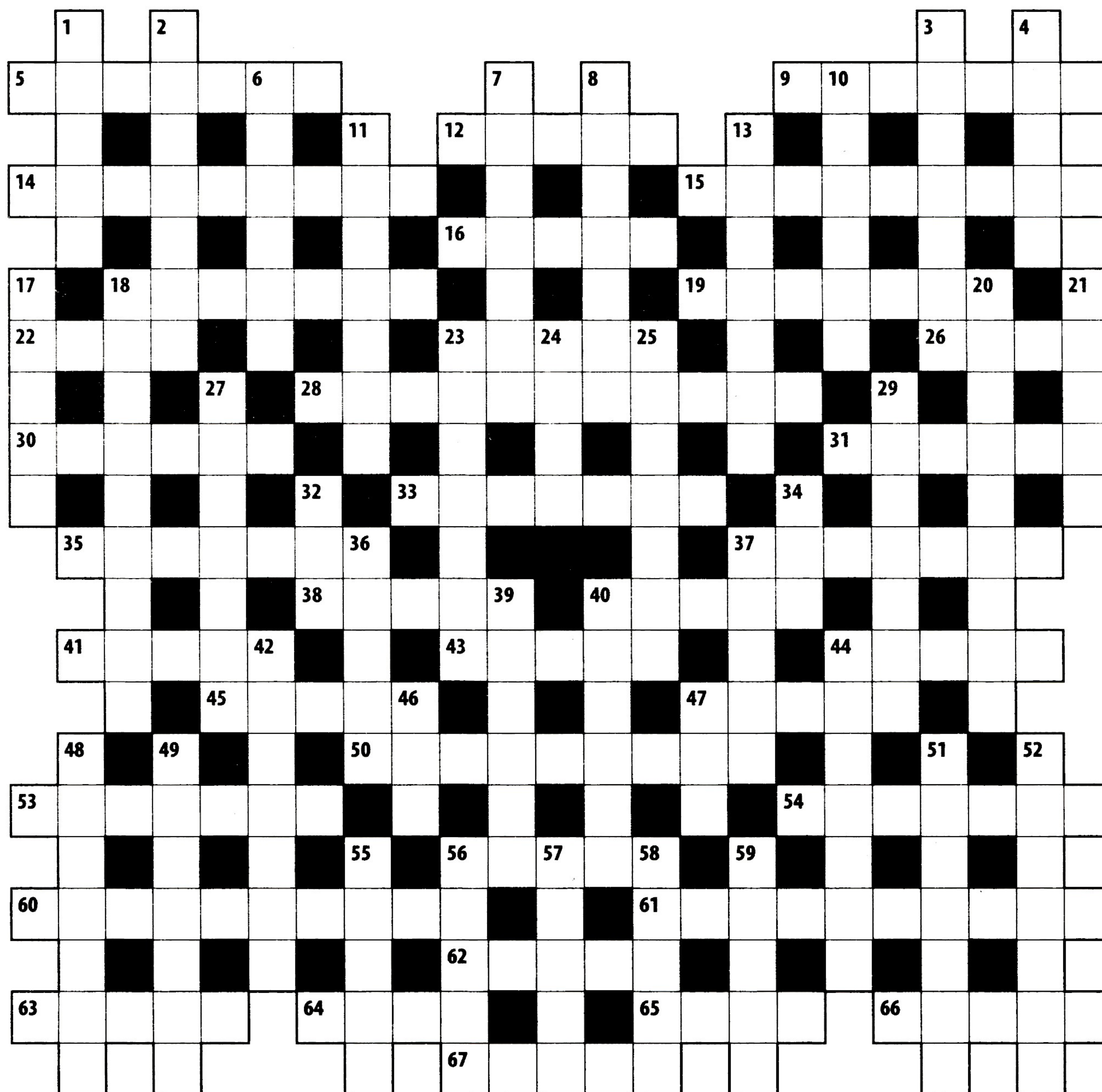
41. Містечко Остерського повіту Чернігівської губернії (тепер районний центр Київської обл.), Шевченко був тут в 1843 і 1845–1847 роках. **42.** Татарський письменник, перекладав твори Т. Шевченка. **43.** Італійський художник та історик мистецтва, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 23.VII.1857. **44.** Українська письменниця, лауреат Шевченківської премії *(2008)*. **45.** Американський письменник-романтик, у повісті «Художник» Шевченко згадує, що К. Брюллов уголос читав твір цього письменника.

По вертикалі: **2.** У давньогрецькій міфології — німфа, яка полюбила вродливого мисливця, Шевченко використав цей сюжет для малюнка. *(1856)* **3.** Римський поет *(20.III.43 до н. е.)*, найвизначніший твір його «Метаморфози», героїв цього твору Шевченко згадує в повісті «Художник» та «Щоденнику» 14.VII.1857. **4.** Італійський славіст, огляди та рецензії на видання творів Шевченка вміщував у журналі «Слав'янознавство в Італії» *(1959)*. **5.** Драма Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **6.** Вид повтору однорідних голосних, у поезії Шевченка це є однією з ознак пісенності, музичності. **8.** Австрійський літературознавець і перекладач, дослідник творчості Шевченка, перший перекладач його поезії німецькою мовою. **9.** Американський співак, у його репертуарі була пісня на Шевченкові слова «Реве та стогне Дніпр широкий». **10.** Український письменник і скульптор, автор кількох Шевченківських праць: «Тарас Шевченко та Україна», «Тарас Шевченко — образотворець» *(1964)*. **13.** Румунський літературознавець, Шевченкові присвятила декілька праць та статей «Народний поет України Тарас Шевченко румунською мовою» *(1952)*, «Шевченко в Румунії» *(1961)*. **15.** Поема Т. Шевченка, написана 1847 року в Седневі. **16.** Український художник, його твори на шевченківську тематику: «Арешт» *(1961)*, «Дитинство Тараса» *(1964)*. **17.** Поема Т. Шевченка, написана 1848 року на о. Косарал. **18.** Ім'я великого князя київського, якого Шевченко згадує у вірші «З передсвіту до вечора». **22.** Місто в Білорусії, у якому Шевченко був 1829 р. **23.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. **27.** Військовий та політичний діяч Афін, перший керівник Афінської держави *(444–429 до н. е.)*, Шевченко згадує його в повісті «Художник». **28.** Російський філософ, член духовно-цензурного комітету, дав схвальний відгук щодо «Псалмів Давидових» Шевченка та схвалив до видання «Букварь южнорусский». **29.** Український хоровий диригент, на тексти Шевченка під керуванням ним капели «Трембіта» та «Думка» виконували твори українських композиторів. **30.** Російський

скульптор, Шевченко згадує його в листі до А. Толстої 22.4.1856. **34.** Прапорщик 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, знайомий Шевченка по Новопетровському укріпленню. **36.** Казахський поет, автор статті «Вітання братів» *(1960)*, у якій розповів про популярність творів Шевченка серед казахів. **38.** Одяг, шитий золотом і сріблом, про який Шевченко згадує у вірші «Старенька сестро Аполлона». **39.** Російський письменник, перекладач і журналіст, переклади деяких творів Шевченка вперше опубліковано в «Кобзарі» *(1860)*. **40.** Російський художник-портретист, разом із Шевченком учився в Петербурзькій академії мистецтв, жили в одній квартирі. **41.** Український скульптор, автор пам'ятника Т. Шевченку в м. Богодухові Харківської області *(1933)*.

КРОСВОРД **№ 90**

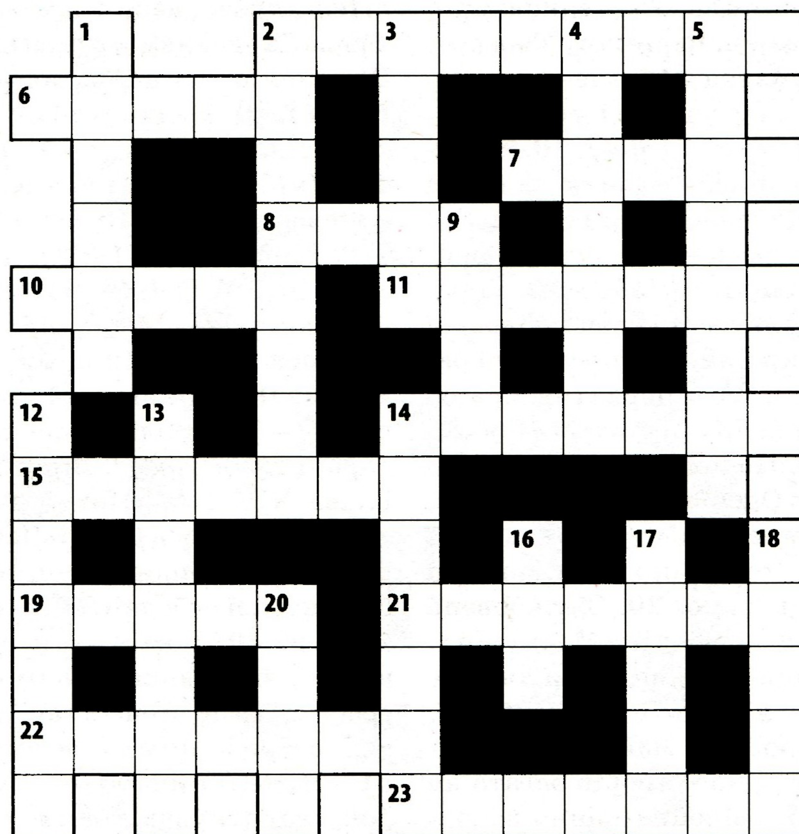
По горизонталі: **5.** Денщик начальника артилерії гарнізонів оренбурзького округу, Шевченко згадує його в листі до Б. Залеського 25.09.1855. **9.** Вид твору однорідних голосних, у поезії Щевченка це є однією з ознак її пісенності, музичності. **12.** Римський історик, якого Шевченко згадує в повісті «Близнецы». **14.** Російський учений зоолог, Шевченко познайомився з ним 1852 року на півострові Мангишлак, поет згадує його в листі до О.Бодянського 15.11.1852. **15.** Унтер-офіцер окремого Оренбурзького корпусу, знайомий Шевченка, якого він згадує в листі до Б. Залеського *(січень, 1854)*. **16.** Румунська славістка, авторка передмови до книжки румунською мовою, присвяченої Шевченкові «Життя митця» *(1961)*. **18.** Київський військовий губернатор, брав участь у розгромі Кирило-Мефодіївського товариства, Шевченко згадує його в поемі «Юродивий». **19.** Миргородський козак, у хаті якого восени 1845 року на кілька днів зупинявся Т. Шевченко. **22.** Назва фортеці, яку Шевченко згадує в листі до Я. Кухаренка 16.IV.1854. **23.** Російський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив поету статтю «Пам'яті Т. Шевченка» *(1891)*. **26.** Чуваський поет і перекладач, переклав твори Шевченка та присвятив вірш поету «Співець свободи» *(1939)*. **28.** Українська громадсько-культурна діячка, меценатка, її коштом утримували недільні школи, у яких використовували твори Шевченка та «Букварь южнорусский» поета. **30.** Італійський славіст, огляди та рецензії на видання творів Шевченка вміщував у журналах та дослідженні «Слов'янознавство в Італії» *(1959)*. **31.** Поема Шевченка, написана 1848 року в Орській фортеці. **33.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1988)*. **35.** Український письменник і літературознавець, опублікував низку праць про Т. Шевченка «Войовниче життя Т. Шевченка» *(1943)*, «Життя і діяльність Т. Шевченка. Літературна хроніка» *(1955)*. **37.** Український історик і громадський діяч, перший директор Інституту Тараса Шевченка, автор передмов до багатьох видань творів поета. **38.** Персонаж поеми Шевченка «Наймичка». **40.** Український художник-живописець і різьбяр, його картини вражають ліричністю української природи, яку так любив Шевченко. **41.** Містечко Канівського повіту Київської губернії (тепер село Миронівського району Київської обл.), Шевченко приїжджав сюди у серпні 1845 року. **43.** Хутір Пирятинського повіту Полтавської губернії (тепер Гребінського р-ну Полтавської області), Шевченко відвідав його 1843 р. **44.** Український художник театру, виконав оформлення до опери К. Данькевича «Назар Стодоля» *(1961)* та опери Г. Майбороди «Тарас Шевченко» *(1964)*. **45.** Культова споруда, згадана в повісті Шевченка «Близнецы». **47.** Столиця європейської держави, у якій 2009 року споруджено пам'ятник Т. Шевченку. **50.** Завідуючий редакцією ілюстрацій і картографії, який брав участь у підготовці до видання шевченківського словника. **53.** Давньогрецький історик, Шевченко згадав його в повісті «Близнецы». **54.** Український графік і скульптор, виконав обкладинку до «Повної збірки творів. Поезії» Шевченка *(1925)*, брав участь у конкурсах на проект пам'ятника Шевченкові для Харкова (1930–1933). **56.** Російський гравер, знайомий Шевченка, про нього є згадка в «Щоденнику» поета 5.V.1858. **60.** Український поет, лауреат Шевченківської премії *(2008)*. **61.** Рядовий Астраханської рухомої інвалідної команди, городник військового госпіталю, приятель Шевченка в Новопетровському укріпленні.

62. Український літературознавець і театрознавець, значну кількість досліджень і статей присвятив Т. Шевченкові, драматичну спадщину Великого Кобзаря проаналізував у дисертації «Українська драматургія першої половини XIX століття» *(1973)*. **63.** Хорватський письменник, переклав «Розриту могилу» Шевченка *(1863)*, це перший переклад Шевченкового твору в Хорватії. **64.** Англійський письменник, його відомий твір Шевченко згадав у повісті «Художник». **65.** Обласний центр Російської федерації, Шевченко проїздив цим містом під час своїх подорожей на Україну. **66.** Чуваський поет і перекладач, присвятив Шевченкові вірш «Дуб Шевченка» *(1961)* та перекладав твори поета. **67.** Російський письменник, сходознавець; Шевченко посилався на нього в «Щоденнику» 20.VII.1857.

По вертикалі: 1. Російський письменник і критик, Шевченко згадав його твір в повісті «Близнецы». **2.** Український драматург, грав роль Яреми у виставі «Гайдамаки» за Шевченком, автор п'єси «Два шкіци» *(1921)* — про юнацькі роки поета. **3.** Вишивальниця з Полтавщини, Шевченкові присвятила рушник «Садок вишневий коло хати» *(1989)*, що зберігається в музеї-заповіднику в Каневі. **4.** Художник-постановник, лауреат Шевченківської премії *(1988)*. **6.** Український письменник, літературознавець, автор творів про Шевченка «Сатира Шевченка» *(1959)*, «Шевченкознавство. Підсумки й проблеми» *(1975)*

та інші. **7.** Самобутня українська художниця, її улюбленими сюжетами стали квіти, плоди і колосся української землі; Шевченкові присвятила картину «У вінок Великому Тарасу». **8.** Український мовознавець, Шевченкові присвятив працю «Т. Г. Шевченко в історії української літературної мови» *(1964)*. **10.** Російський композитор, написав музику на слова Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий». **11.** Український театрознавець, автор праці «Т. Шевченко і М. Щепкін» *(1963)*. **13.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1992)*. **17.** Український поет і літературознавець, Шевченкові присвятив працю «Правда «Кобзаря» *(1962)* та статтю «Кобзар і Біблія» *(1977)*. **18.** Поручик 4-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, допомагав організувати роботу Аральської описової експедиції, командир роти, до якої був зарахований Шевченко. **20.** Службовець волзької пароплавної компанії «Меркурій», Шевченко познайомився з ним у Нижньому Новгороді, зустрічався з ним і в Петербурзі. **21.** Український народний майстер декоративного розпису, серед його творів багато на шевченківські теми: ювілейне панно з портретом поета *(1961)*, декоративна тарілка з портретом поета *(1964)*. **23.** Племінниця декабристів, Шевченко познайомився з нею 1843 року, зустрічався в Москві 1858 року, про що є запис у «Щоденнику» 19.III.1858. **24.** «...Не вмирає душа ..., Не вмирає воля» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Кавказ». **25.** Румунський письменник і літературознавець, автор праць «Творчість Т. Г. Шевченка в народній Румунії»*(1964)* та «Наследие Т. Г. Шевченко в Румынии» *(1964)*. **27.** Грецький письменник і літературознавець, перекладав твори Шевченка. **29.** Поема Т. Шевченка, написана 1842 року. **32.** Столиця європейської держави, про яку Шевченко згадує в поемі «Неофіти». **34.** Майстер народного живопису на склі, автор твору «Тарас Шевченко». **36.** Російський архітектор, за вказівками якого Шевченко виконував підготовчі рисунки для розписів плафонів Великого театру в Петербурзі. **37.** Український актор і кінорежисер, лауреат Шевченківської премії *(1977)*. **39.** Австрійський літературознавець і перекладач, перекладав твори Шевченка і присвятив працю «Тарас Шевченко — найбільший поет України» *(1914)*. **40.** Російський скульптор, Шевченко згадує його в листі до А. Толстої 22.IV.1856. **42.** Український письменник, Шевченкові присвятив вірші «Простота» *(1962)*, «Пам'яті Т.Г. Шевченка» *(1963)*, лауреат Шевченківської премії *(1981)*. **44.** Інженер-суднобудівник компанії «Меркурій», Шевченко познайомився з ним у Нижньому Новгороді, згадує його в «Щоденнику» 24.IX.1857. **46.** «...І ... во гніві: — Потреблю Твою красу, твою оздобу» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Осії. Глава XIV». **47.** Поема Т. Шевченка, написана 1844 року в Санкт-Петербурзі. **48.** Річка, на якій розташоване місто, колишній центр Волинської губернії, Шевченко був тут восени 1846 р. **49.** Російський письменник і журналіст, видавав журнали «Московский телеграф», «Сын отечества», 09.V.1840 р. Шевченко був із ним на вечорі в М. Маркевича. **51.** Німецький літературознавець, 1878 року надрукував статтю «Тарас Шевченко». **52.** Лейтенант флоту на пароплаві «Куба», помічник начальника експедиції з вивчення Каспійського моря, Шевченко зустрівся з ним 17 липня 1857 року в Новопетровському укріпленні. **55.** Шведський поет, учений-славіст, перекладав твори Шевченка та присвятив йому працю «Тарас Шевченко. Життя українського поета» *(1916)*. **56.** Село Свіязького повіту Казанської губернії (нині районний центр Татарстану), повертаючись пароплавом із заслання, Шевченко зробив малюнок у цьому селі. **57.** Лікар, помічник керуючого Нижегородською удільною конторою, відвідав Шевченка, про що поет зробив запис у «Щоденнику» 3.12.1857. **58.** Прилуцький міський голова, передплатник «Живописной Украины», був знайомий із Кобзарем. **59.** Угорський поет, перекладач і літературознавець, автор передмови до «Кобзаря» *(1961)* і статей «Бернс і Шевченко» *(1962)* та «„Кобзар“ на берегах Дунаю» *(1964)*.

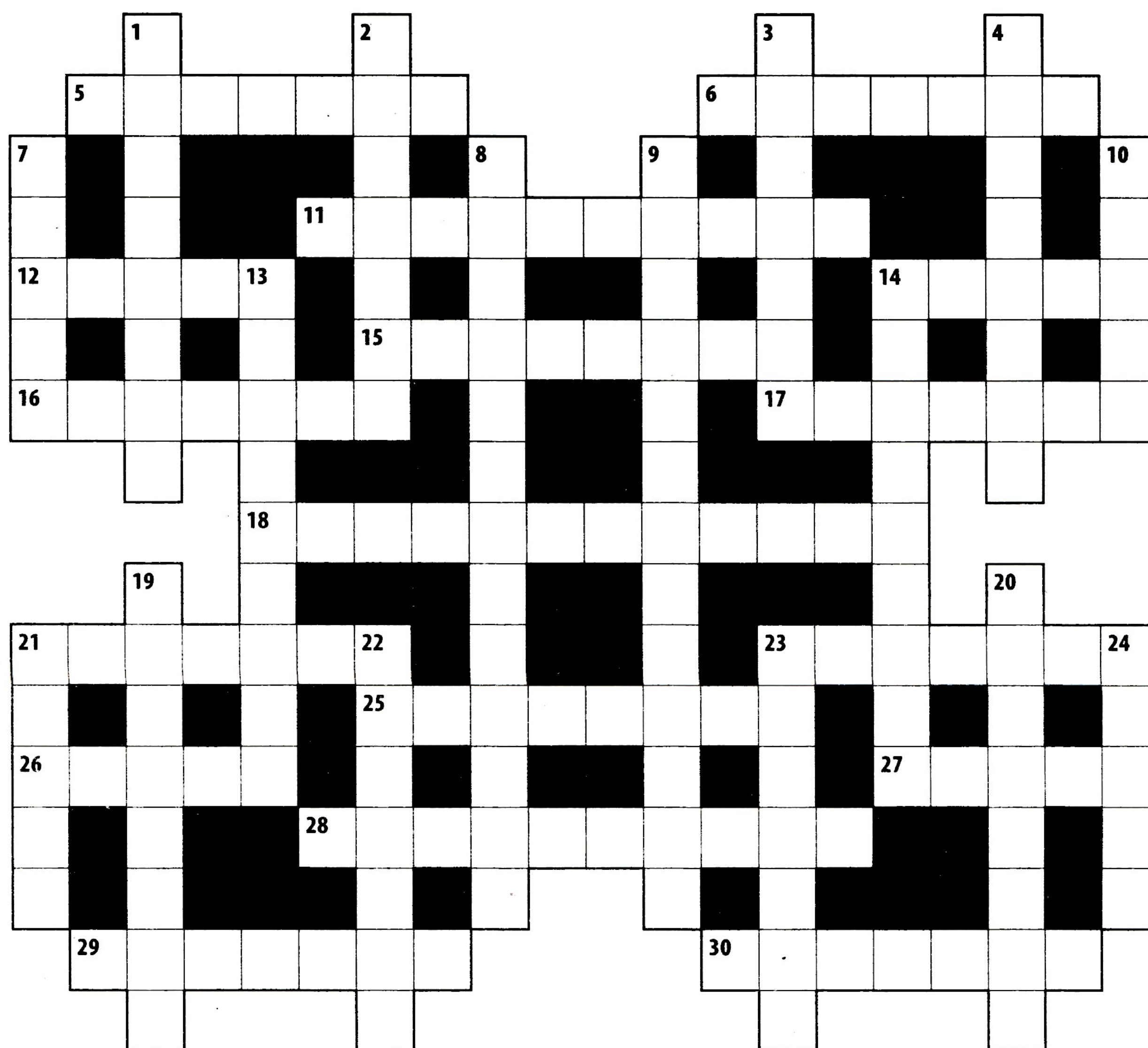

По горизонталі: **2.** Повість Т. Шевченка написана в Новопетровському укріпленні 1855 р. **6.** Персонаж драматичного твору Т. Шевченка «Назар Стодоля». **7.** Словенський історик і публіцист, першим схвально відгукнувся на переклади творів Шевченка хорватською мовою. **8.** Російський художник, водночас із Шевченком вчився в Петербурзькій академії мистецтв. **10.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1983)*. **11.** Український композитор, створив симфонію-думу «Шевченківські образи» *(1964)*, лауреат Шевченківської премії *(2010)*. **14.** Французька поетеса й перекладачка, перекладала твори Т. Шевченка. **15.** Вірменський літературознавець, йому належить праця «Тарас Шевченко» *(1961)*. **19.** Сучасна назва адміністративного поділу території, яка за життя Шевченка називалась повітом. **21.** Український музикознавець і композитор, підготував збірник «За думою дума ... Пісні та романси композиторів XIX ст. на слова Т. Г. Шевченка» *(1967)*. **22.** Грецька письменниця та перекладачка, перекладала твори Т. Шевченка та присвятила поету кілька статей. **23.** Обласний центр України, Шевченко приїжджав у це місто влітку 1845 року.

По вертикалі: 1. Український актор, лауреат Шевченківської премії *(1993)*. 2. Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. 3. Містечко Канівського повіту Київської губернії (тепер Миронівського району Київської області), Шевченко приїжджав сюди в серпні 1845 року. 4. Дівчина, яка виховувалась у сім'ї Щепкіних, проживала у Москві в будинку Щепкіних. Т. Шевченко спілкувався з усіма членами сім'ї, у тому числі і з нею. 5. Російський літературний критик і публіцист, високо оцінював поезію Шевченка підкреслюючи її народність, був особисто знайомий з поетом. 9. «...а в тій горі ... глибока; в ній сидить не звір, не птиця-турецька цариця» *(пропущене слово)*, Т. Шевченко «Назар Стодоля». 12. Український артист, лауреат Шевченківської премії *(2000)*. 13. Командир 2-ї бригади 23-ї піхотної дивізії окремого Оренбурзького корпусу, із Шевченком познайомився в червні 1848 р. під час переходу експедиції О. Бутакова до Аральського моря. 14. Українська художниця декоративного мистецтва, серед творів на шевченківські теми — статуетка «Така її

доля» *(1963)*, «Назар Стодоля» *(1965)* та ін. **16.** Український письменник, шевченкознавець, лауреат Шевченківської премії *(1980)*. **17.** Місто, районний центр Черкаської області, Шевченко бував тут 1843 року та згадує в поемі «Гайдамаки». **18.** Український скульптор, автор пам'ятника Т. Шевченку в Дніпропетровську, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **20.** «...не бийтесь, собака лає, а вітер ... » *(пропущене слово)*. Т. Шевченко, передмова, що її готував поет до другого видання «Кобзаря» *(Седнів, 1847)*.

КРОСВОРД № 92

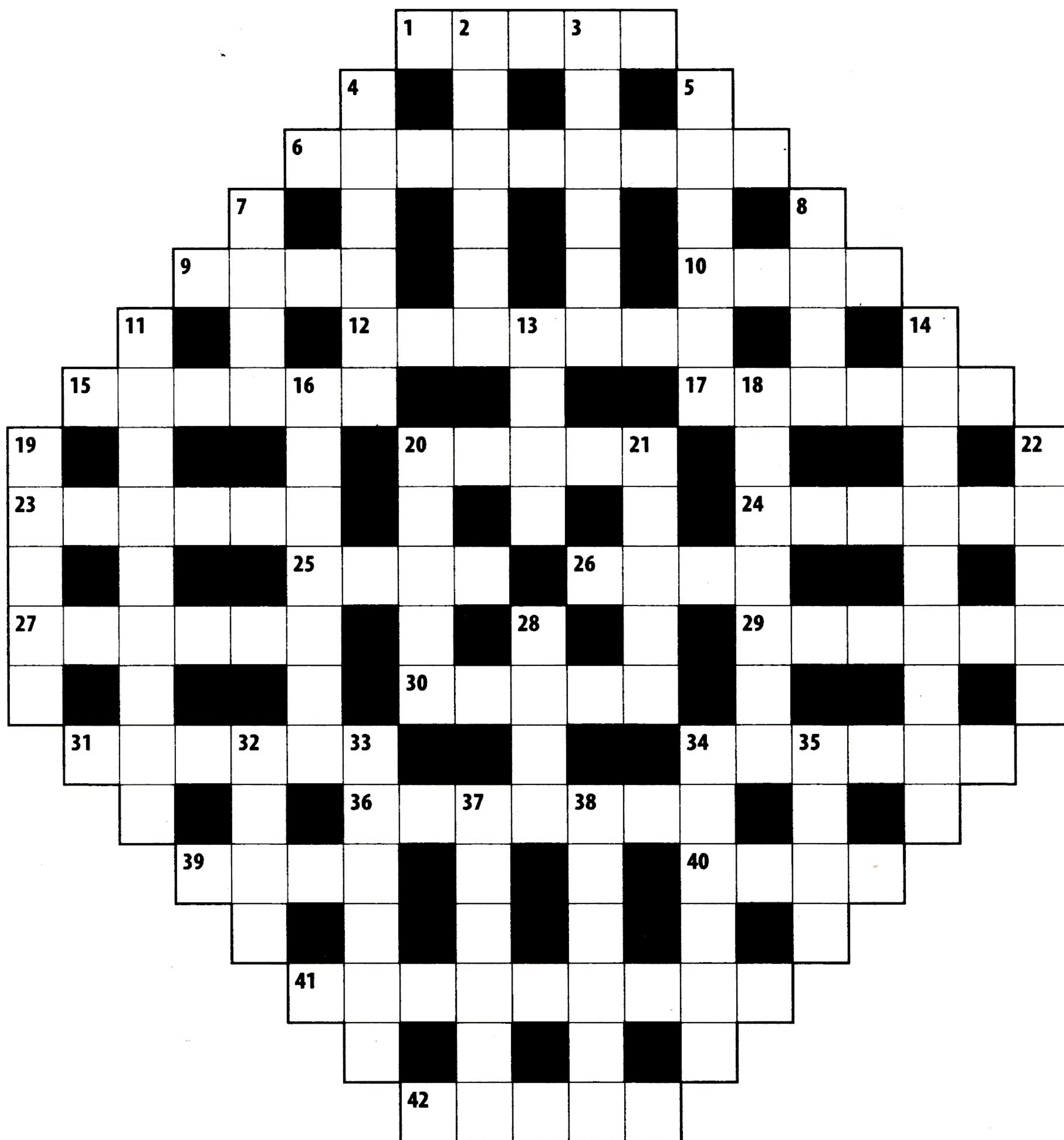
По горизонталі: 5. Чеський і словацький літературознавець, Шевченкові присвятив книжку «Тарас Шевченко у чехів та словаків» *(1961)* та декілька статей. **6.** Вірш Шевченка, написаний 1847 року в Орській фортеці. **11.** Гетьман лівобережної України *(1672–1687)*, Шевченко згадує його у вірші «Заступила чорна хмара», у повістях «Музикант» і «Наймичка». **12.** Латиський письменник, перекладав твори Шевченка та присвятив поету статтю «Два ювілеї» *(1946)*. **14.** Буфетник на пароплаві «Князь Пожарський», Шевченко був у захопленні від його віртуозної гри на скрипці. **15.** Знайомий Т. Шевченка, мешкав у Петербурзі, мав три малюнки Кобзаря й одну фотокартку з дарчим написом поета. **16.** Український народний маляр, іконописець, автор кількох портретів Т. Шевченка. **17.** Церковний діяч, митрополит київський і галицький

(1860–1876), відмовив Шевченку в сприянні поширення «Букваря южнорусского», безкоштовного підручника в школах Київської губернії. **18.** Російський книговидавець і колекціонер, Шевченко познайомився з ним 1858 року в Москві, подарував йому «Кобзар» та декілька офортів. **21.** Український демократичний діяч, Шевченко познайомився з ним 1859 року на Чернігівщині, під впливом «Кобзаря» поета написав кілька віршів, матеріально допомагав поетовим родичам. **23.** Три малюнки Шевченка, виконані 1851 року в горах Каратау. **25.** Російський віолончеліст і композитор, на слова Шевченка написав романс «Утоптала стежечку» *(1871)*. **26.** Український художник театру, лауреат Шевченківської премії *(1971)*. **27.** Поема Т. Шевченка, написана 1847 року в Седневі. **28.** Український художник і письменник, Шевченкові присвятив картину «Шевченко на засланні» *(80-ті рр. XIX ст.)*. **29.** Унтер-офіцер, товариш по службі поета в Раїмському укріпленні *(1848–1849)*, був звільнений зі служби одночасно з Шевченком. **30.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1847 року в Орській фортеці.

По вертикалі: **1.** Українська оперна співачка, створила образи Катерини в однойменній опері М. Аркаса за Шевченком *(1957)* і Рєпніної в опері Г. Майбороди «Тарас Шевченко» *(1964)*. **2.** Українська поетеса, Шевченкові присвятила драматизовану поему «Тернова доля», поезії «Міцні, як Шевченкове слово», «Шевченко й Олдрідж» *(1961)*. **3.** Вірш Шевченка, що є ліричним циклом із трьох частин *(1860)*. **4.** Італійський скрипаль-віртуоз і композитор, Шевченко згадує про нього в «Щоденнику» 27.VIII.1857. **7.** Член Кирило-Мефодіївського товариства, Шевченко познайомився з ним 1846 року. **8.** Штаб-лікар 5-го Оренбурзького лінійного батальйону, лікував Шевченка 1847 року. **9.** Казахський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив йому поезії «В дні ювілею», «Думи на Косаралі» *(1854)*. **10.** Римський історик, Шевченко згадує його в повісті «Близнецы». **13.** Український поет, лауреат Шевченківської премії *(2003)*. **14.** Український художник, лауреат Шевченківської премії *(1998)*. **19.** Російський драматург і актор, автор багатьох популярних водевілів, один із них Шевченко згадав у повісті «Музыкант». **20.** Повість Шевченка, написана 1855 року в Новопетровському укріпленні. **21.** Унтер-офіцер 1-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, Шевченко познайомився з ним в Новопетровському укріпленні, його згадує поет і в «Щоденнику» *(липень, 1857)*. **22.** Німецький славіст, автор низки розвідок про творчість Шевченка та статті «Співець українського народу» *(1961)*. **23.** Український артист, лауреат Шевченківської премії *(1978)*. **24.** «...Встає пожар, і диму ... Святеє сонце покрива» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «У бога за дверима лежала сокира».

КРОСВОРД № 93

По горизонталі: **1.** Містечко Остерського повіту Чернігівської губернії (тепер с. Гоголів Броварського району Київської обл.), Шевченко був тут до заслання. **6.** Поема Т. Шевченка, написана 1848 року на о. Косарал. **9.** Татарський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив йому статтю «Школа кобзаря» *(1961)*. **10.** Місцевість, яку Шевченко згадує у вірші «За байраком байрак» у поемі «Гайдамаки». **12.** Український кобзар, виконував пісні на вірші Шевченка і про нього «На високій дуже кручі» та ін. **15.** Польський поет, перекладач і критик, перекладав твори Шевченка. **17.** Поема Т. Шевченка, написана 1847 року в Седневі. **20.** Французький письменник та історик, у третьому томі своєї книги «Історія соціалізму» *(1884)* характеризував Шевченка як великого поета, співця всіх покривджених. **23.** Фламандський живописець, Шевченко згадував його в повістях «Художник» та «Прогулка с удовольствием и не без морали». **24.** Узбецький письменник і перекладач, переклав узбецькою мовою майже всі поезії Шевченка, створені на о. Косаралі. **25.** «...Витає радість і надія В ... веселих, любо їм» *(пропущене слово)*. Вірш Шевченка «Огні горять, музика грає». **26.** Естонський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка. **27.** Мешканець Орської фортеці, в будинку якого деякий час жив Шевченко 1847 р. **29.** Італійський скульптор, якого Шевченко згадував у повісті «Художник». **30.** Хутір, східніше від с. Наталівки Пирятинського повіту Полтавської губернії (тепер Гребінківського району), Шевченко був тут

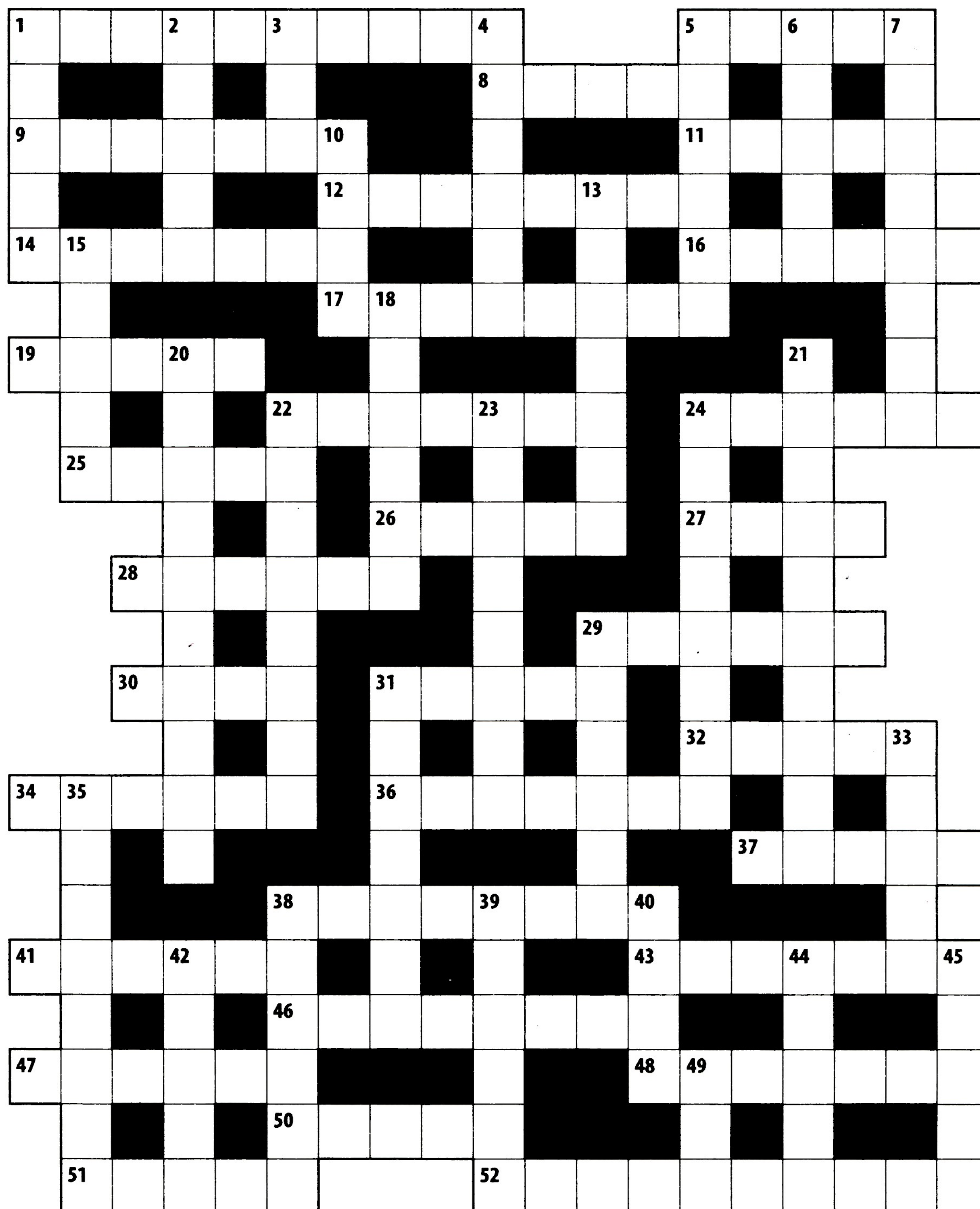
улітку 1843 р. **31.** Село Чорнухінського р-ну Полтавської області, Т. Шевченко зупинявся тут, їдучи з Рамадану через Вороньки на Прилуки *(1845)*. **34.** Рядовий 5-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком був відряджений 1848 року на Аральське море. **36.** «...І світа божого на бачать, не знають, Під землею камінь ламають, Без ... святої умирають, Пропадають» *(пропущене слово)*. Поема Шевченка «Сліпий». **39.** Прапорщик 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком грали в самодіяльному спектаклі в казармі батальйону Новопетровського укріплення. **40.** Малюнок Т. Шевченка, виконаний 1851 року під час Каратауської експедиції. **41.** Останній суддя Запорізького війська, Шевченко згадує його в поемі «Гайдамаки». **42.** Чеський письменник, перекладач і журналіст, перекладав твори Шевченка, автор вірша «Біля могили Шевченка» *(1858)* та низки статей про поета.

По вертикалі: **2.** Знайомий Шевченка, листувався з поетом, зберігся його лист 10.7.1860, де писав про своє захоплення «Кобзарем». **3.** Вірменський літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Тарас Шевченко і Вірменія» *(1972)*, «В сім'ї вольній новій» *(1965)*. **4.** Український театрознавець, автор статті «Театр і Шевченко» *(1923)*. **5.** Український літературознавець і мистецтвознавець, автор книжок «Літопис життя і творчості Т. Шевченка» *(1959)*, «Від підмайстра до академіка» *(1967)*. **7.** Вірш Шевченка, написаний 1848 року на о. Коса-

рал. **8.** Аптекар Оренбурзького військового госпіталю, зустрічався з Шевченком у 1847 та 1849 роках в Оренбурзі. **11.** Каракалпацький письменник і літературознавець, Шевченкові присвятив повість «Тарас на Аралі» *(1964)* та низку статей. **13.** Грузинський поет, образ Шевченка змалював у поемі «Тарас Шевченко» *(1939)* і в багатьох поезіях. **14.** Казахський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **16.** Український бандурист-співак і композитор, у його репертуарі було багато пісень на слова Шевченка, до яких він написав музику. **18.** Вірменський поет, присвятив Шевченку статтю «На могилі Тараса Шевченка» *(1939)*. **19.** Районний центр Львівської області, у якому 1993 року було встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **20.** Італійський письменник і перекладач, 1926 року переклав і підготував до друку збірку з 38 творів Шевченка. **21.** Російський письменник, сходознавець, Шевченко згадує його в «Щоденнику» 20.VII.1857. **22.** Угорський письменник і перекладач, переклав твори Шевченка та присвятив статтю *(1936)*. **28.** Фортеця, яку згадує Шевченко в листі до Я. Г. Кухаренка 10.04.1854. **32.** Чуваський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив йому вірш «Співець свободи» *(1939)*. **33.** Російський і естонський літературознавець, автор статей, присвячених Шевченкові: «Співець України і Естонія» *(1961)*, «Великий український поет і Естонія *(1964)*. **34.** Український художник і скульптор, Шевченкові присвятив картини «Шевченко над Дніпром» *(1973)*, «Тарасик і Оксана» *(1964, скульптурна композиція)* та ін. **35.** Латиський письменник і літературознавець, Шевченкові присвятив статтю «Тарас Григорович Шевченко» *(1914)* та писав про поета в чотиритомній «Історії світової літератури» *(1934)*. **37.** Перший український літературно-мистецький щомісячний журнал, що виходив у 1861–1862 роках у Петербурзі, Шевченко брав безпосередню участь у підготовці цього видання. **38.** Місто, районний центр Одеської області, у якому 1953 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку.

КРОСВОРД № 94

По горизонталі: 1. Поручик 4-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, із яким Шевченко познайомився і підтримував взаємини у 1848–1849 роках у Раїмі. **5.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1990)*. **8.** Ріка в басейні Дніпра, права притока Трубежу, на якій стоїть м. Переяслав-Хмельницький. **9.** Російська оперна співачка, драматична актриса, Шевченко слухав її спів в опері М. Глінки «Іван Сусанін», про це є запис у «Щоденнику» 27.IV.1861. **11.** Український художник, автор багатьох обкладинок до українських книжок, а також плаката «Літературно-художня виставка пам'яті Тараса Шевченка» *(1920)*. **12.** Український мистецтвознавець, перший директор Державного музею Т. Г. Шевченка в Києві та автор багатьох праць, присвячених життю і творчості Шевченка. **14.** Український мовознавець, автор праць про мову і стиль творів Шевченка, редактор «Словника мови Шевченка» *(Т. 1–2. К., 1964)*. **16.** Поема Т. Шевченка на історичну тему, написана 1845 року в Переяславі. **17.** Український бібліограф і критик, працював у Львові в бібліотеці та музеї Наукового товариства ім. Т. Шевченка *(1917)*, друкував статті про Шевченка в «Записках НТШ». **19.** Персонаж поеми Т. Шевченка «Наймичка». **22.** «...А матері на нас дивились Та говорили, що колись Одружимо їх. Не ...» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Ми вкупочці колись росли». **24.** Мешканець с. Келеберди Гельмязівського р-ну Черкаської області, який 1938 року розповів кореспонденту, що чув від свого батька, який особисто зустрічав пароплав у Каневі, на якому привезли Тараса Шевченка. **25.** Польський письменник, у передмові до «Антології сучасних українських поетів» *(1911)*, високо оцінив творчість Шевченка. **26.** «...І ... добра слава, Слава України» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «І мертвим, і живим, і ненародженим...». **27.** «... Через ... іде чорт» (Первісний варіант (містерії) Т. Шевченка «Великий льох»). **28.** Російський поет і публіцист, Шевченко в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали» згадує один із його нарисів. **29.** Чеченський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив поету вірш «Дай руку, Кобзарю» *(1958)*. **30.** «... знову, Поки новинка на основі, Старинку божу лицювать» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка

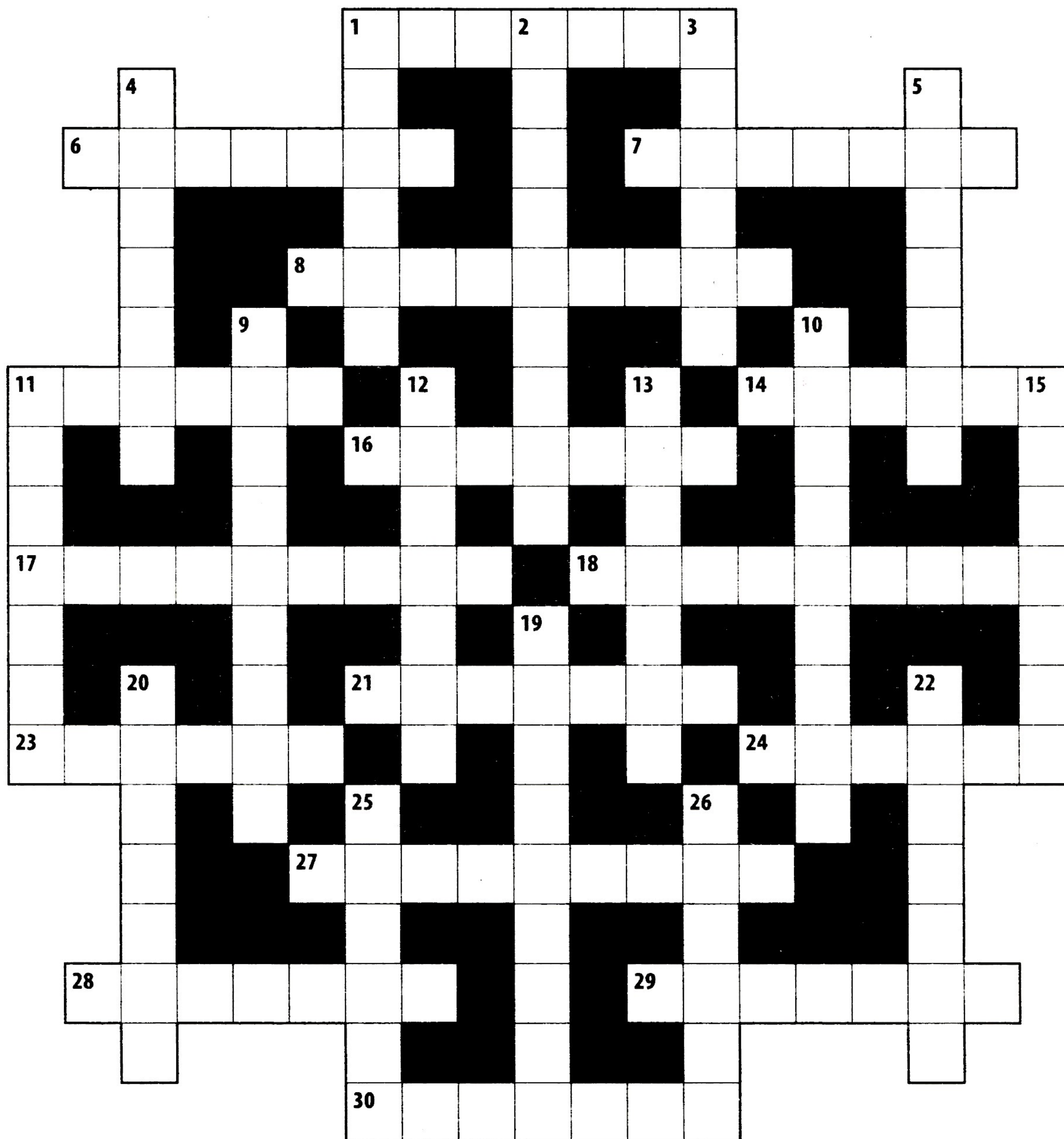
«А нумо знову віршувать». **31.** Український режисер-постановник, лауреат Шевченківської премії *(1970)*. **32.** Нормандський мореплавець, який у X столітті відкрив Гренландію. **34.** Російський історик-славіст, автор статті «Неволя в творчості Шевченка» *(1914)*. **36.** Український демократичний діяч, Шевченко познайомився з ним на Чернігівщині 1859 року; під враженням «Кобзаря» поета написав кілька віршів. **37.** Абхазький поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **38.** Науковий редактор, який брав участь у підготовці видання Шевченківського словника в 2-х книгах *(1978)*. **41.** Гувернантка в родині М. Брилкіна, знайомого Шевченка в Нижньому Новгороді, поет згадує її в «Щоденнику» 28.IX.1857. **43.** Лікар на пароплаві «Куба», Шевченко зустрічався з командою моряків з «Куби» в Новопетровському укріпленні *(1857)*. **46.** Український художник, створив картини на шевченківські теми: «Земляки» *(1960)*, «Мрії про Україну»

(1961) та ін. **47.** Столиця Прибалтійської держави, Шевченко був тут 1842 р. **48.** Французький письменник і філософ, Шевченко згадує його в повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». **50.** Молдавський поет, перекладав твори Т. Шевченка. **51.** Прапорщик 3-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, Шевченко познайомився з ним восени 1849 року, який зробив донос про те, що поет порушує заборону писати й малювати. **52.** Казахський літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Співець свободи» *(1961)*, «Тарас Григорович Шевченко» *(1961)* та ін.

По вертикалі: **1.** Болгарський письменник, Шевченкові присвятив статтю «Вічний, як народ» *(1939)*. **2.** Італійський поет, Шевченко згадує про нього в поемі «Іржавець» та в «Щоденнику» 19.VI. 1857. **3.** Хутір Лебединського повіту Харківської губернії (тепер село Старонове Лебединського р-ну Сумської області) Шевченко був тут 1859 р. **4.** Український літературознавець, авторка праці «Ритміка Т. Г. Шевченка. 14-складовий вірш, чотиристопний ямб» *(1974)*. **5.** Російський письменник і журналіст, у «Літературних спогадах» *(1861)* писав про зустрічі з Шевченком на літературних вечорах у Є. Гребінки. **6.** Російська перекладачка, перекладала твори Шевченка англійською мовою. **7.** Селянин із містечка Вишнівця, Шевченко познайомився з ним **1846** року у Вишнівці. **10.** Син царя Давида, якого Шевченко згадує у вірші «Старенька сестро Аполлона». **13.** Село Пирятинського повіту Полтавської губернії (тепер у складі с. Мар'янівки Гребінківського району Полтавської області), Шевченко був тут 1843 року. **15.** Французький письменник і мандрівник, Шевченко згадує його твір «Путешествие вокруг света» в повісті «Художник». **18.** Каракалпацький актор, створив образ Шевченка у виставі «Бердах» *(1952)*. **20.** Киргизький поет, перекладав твори Шевченка та присвятив поету вірш «Поетові Тарасу» *(1961)*. **21.** Місто, районний центр Харківської області, у якому 1986 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **22.** Український мистецтвознавець, Шевченкові присвятила низку статей «Живописна Україна» Тараса Шевченка», «На малюнку — казахські діти» *(1959)* та ін. **23.** Литовський літературознавець, Шевченкові присвятила працю «Т. Шевченко і Литва». **24.** Російський поет-байкар, Шевченко згадує його в повісті «Художник». **29.** Старший ад'ютант штаба окремого Оренбурзького корпусу, був знайомий із Шевченком та іншими учасниками Аральської експедиції, начальник Раїмського управління. **31.** Український художник, виходець із кріпаків, в 1859–1861 рр. спілкувався з Шевченком, допомагав йому переписувати «Букварь южнорусский». **33.** Лікар, помічник керуючого Нижегородською удільною конторою, знайомий Шевченка, про якого поет згадує в «Щоденнику» 3.XII.1857. **35.** Грузинський поет, перекладач і літературознавець, перекладав твори Шевченка та присвятив поету статті «Великий поет України» *(1936)*, «Тарас Шевченко» *(1939)* та ін. **38.** Містечко Чернігівського повіту Чернігівської губернії (тепер смт Чернігівського р-ну Чернігівської області), Шевченко був тут навесні **1846** року. **39.** Режисер-постановник, лауреат Шевченківської премії *(2008)*. **40.** Фортеця, яку згадує Шевченко в листі до Я. Г. Кухаренка 10.04.1854. **42.** Письменник, перекладач і журналіст, перекладав твори Шевченка та присвятив поету низку статей «Тарас Григорович Шевченко» *(1957)*, «Учитель і брат» *(1964)* та ін. **44.** Велика княгиня київська, Шевченко згадав її в повісті «Несчастный». **45.** «...Із хмари тихо виступають ... високий гай, байрак» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Сон». **49.** «...Чи жива ... Оксаночка? Питаю У брата тихо я» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Ми вкупочці колись росли».

КРОСВОРД № 95

По горизонталі: **1.** Український і російський художник, ілюстрував «Повний збірник творів» Шевченка *(1914)*, автор ілюстрацій до багатьох творів поета та картин на Шевченківську тематику. **6.** Голландський живописець-пейзажист, Шевченко згадував його картини в повісті «Близнецы». **7.** Український літературознавець та історик, автор праці «Чем есть для нас Шевченко?» *(1885)* та кількох статей. **8.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом з Шевченком служив в Новопетровському

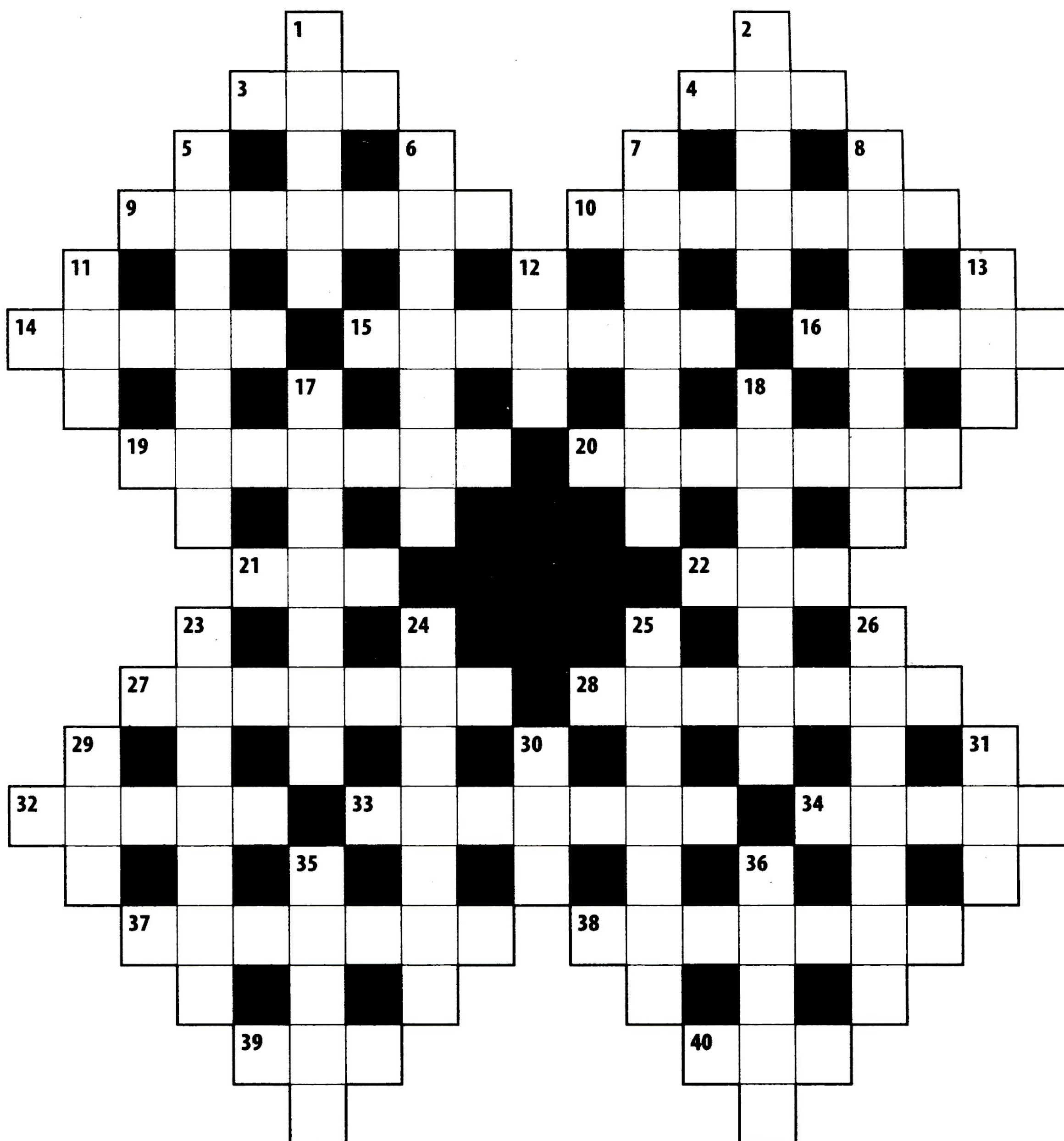

укріпленні. **11.** Столиця держави Американського континенту, у якій 2011 року встановлено пам'ятник Т. Шевченку. **14.** Повість Т. Шевченка, написана в Новопетровському укріпленні. **16.** Російський літературознавець і фольклорист, автор праці «Творчість Шевченка та закономірності розвитку слов'янських літератур» *(1963)* та ін. **17.** Український поет, у його літературно-критичному доробку з питань шевченкознавства — близько 90 публікацій. **18.** Поема Т. Шевченка, написана 1845 року в с. Мар'їнське. **21.** Український хоровий диригент, композитор і педагог, створив близько 90 музикальних творів, серед них низку на вірші Шевченка. **23.** Містечко Рогачівського повіту Могилівської губернії (тепер районний центр Гомельської обл.) Шевченко проїжджав через нього 1829 р. **24.** Літературний критик і публіцист, автор літературно-критичної студії «Тарас Григорович Шевченко, народний поет. Його життя і твори» *(1911)* та низки статей про поета. **27.** Український композитор і хоровий диригент, майстер хорових обробок пісень на слова Шевченка. **28.** Англійський письменник, критик і перекладач, переклав твори Шевченка та присвятив поету низку статей. **29.** Українська письменниця, лауреат Шевченківської премії *(2010)*. **30.** Осавул Уральського козачого війська, начальник міста Гур'єва, в жовтні 1850 року прийняв на три дні і відправив у Новопетровське укріплення рядового Шевченка.

По вертикалі: 1. Російський художній і музичний критик, був особисто знайомий із Шевченком, як він пише у своєму листі до О. Пипіна *(1880)* «багато розмовляв з поетом, глибоко його поважав і цінував». **2.** Українська артистка, лауреат Шевченківської премії *(1981)*. **3.** Українська письменниця, Шевченко присвятив їй свій вірш, згадує її і в «Щоденнику» 18.02.1858. **4.** Поема Т. Шевченка, написана 1857 року в Нижньому Новгороді. **5.** Вірш Т. Шевченка, написаний 1847 року в Орській фортеці. **9.** Польський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка та написав кілька статей про українського поета. **10.** Український художник, автор літографії «Т. Г Шевченко в редакції журналу «Современник» *(1939)*, виконав оправи до «Кобзаря» *(1960)* і «Дневника» *(1963)*. **11.** Негритянський актор-трагік, їхнє знайомство переросло в дружбу, Шевченко нарисував його портрет. **12.** Удмуртський письменник, переклав твори Шевченка. **13.** Український драматичний актор, Шевченко бачив його в ролі Чупруна 1845 року на Іллінському ярмарку в Ромнах, про це він згадував у «Щоденнику» 20.VII.1857. **15.** Українська співачка, лауреат Шевченківської премії *(1989)*. **19.** Повість Т. Шевченка, написана в Новопетровському укріпленні. **20.** Римський поет, Шевченко згадує його в повісті «Близнецы». **22.** Вірменський публіцист, Шевченкові присвятив статтю «Тарас Шевченко — український Прометей» *(1911)*. **25.** Архієпископ Полтавський і Переяславський *(1834–1849)*, Шевченко був знайомий із ним, згадує його поет у повісті «Близнецы». **26.** Російський поет-сатирик, у своїй поезії «Раут» *(1876)* дав високу оцінку творчості Шевченка.

КРОСВОРД № 96

По горизонталі: 3. Український письменник, літературознавець і перекладач, автор книжок: «Шевченківський Петербург» *(1964)*, «Третя зустріч» *(1970)*, «Дума про огонь» *(1985)* та ін. **4.** Український історик і краєзнавець, авторка книжок: «Т. Г. Шевченко на Полтавщині» *(1964)*, «Шевченко і наш край» *(1979)* та низки статей. **9.** Поема Т. Шевченка, написана 1842 р. **10.** Румунський письменник і перекладач, автор статей, присвячених Шевченкові «Син раба» *(1961)*, «Невгасимий огонь» *(1961)* та ін. **14.** Вірш Тараса Шевченка з циклу «В казематі», написаного 1847 р. **15.** Український художник, автор творів на шевченківські теми: «Тарас і чумаки», «В бур'янах» *(1961)* та ін. **16.** Український педагог і краєзнавець, його праці: «Він написав музику до Шевченкового Заповіту» *(2000)*, «Полтавець-автор музики до «Заповіту» *(2000)* та ін. **19.** Російський видавець і книготорговець, власник бібліотеки в Петербурзі, якою користувався Шевченко під час навчання в Петербурзькій академії мистецтв. **20.** Поміщик із Миргородщини, палкий шанувальник поезії Шевченка, виконавець (декламатор) поетичних творів Великого Кобзаря. **21.** Декабрист, служив рядовим в Окремому Оренбурзькому корпусі, після звільнення зі служби жив в Оренбурзькому краї під наглядом, зустрічався з Шевченком. **22.** Чеський письменник, переклав деякі твори Шевченка. **27.** Село Прилуцького повіту Полтавської губернії (тепер Прилуцького р-ну Чернігівської області). Шевченко їздив у це село 1845 року, щоб оглянути і змалювати монастир. **28.** Узбецький філософ і літературознавець, Шевченкові присвятив статті «Т. Шевченко» *(1939)*, «Великий Кобзар» *(1964)* та ін. **32.** Український актор, створив образи Степана й Коваля у «Невольнику» М.Кропивницького за Шевченком *(1916)*, Лейби й Гонти в «Гайдамаках» *(1920)* та ін. **33.** Український театрознавець, автор праці «Т. Шевченко і М. Щепкін» *(1963)*. **34.** Крейдяні гори на Мангишлаці. Перебуваючи в експедиції О. Антипова, Шевченко зробив декілька малюнків цих гір. **37.** Київський військовий губернатор, брав участь у розгромі Кирило-Мефодіївського товариства, Шевченко згадує його в поемі «Юродивий». **38.** Вірш Шевченка, що є ліричним циклом, який складається з трьох частин, написаних 1860 р. **39.** Французький письменник, Шевченко був обізнаний із його творчістю, у повісті «Художник» поет згадує його роман «Брат Яков» *(1831)*. **40.** Український композитор і педагог, за поемою Шевченка «Гайдамаки» створив однойменну оперу *(1941)*.

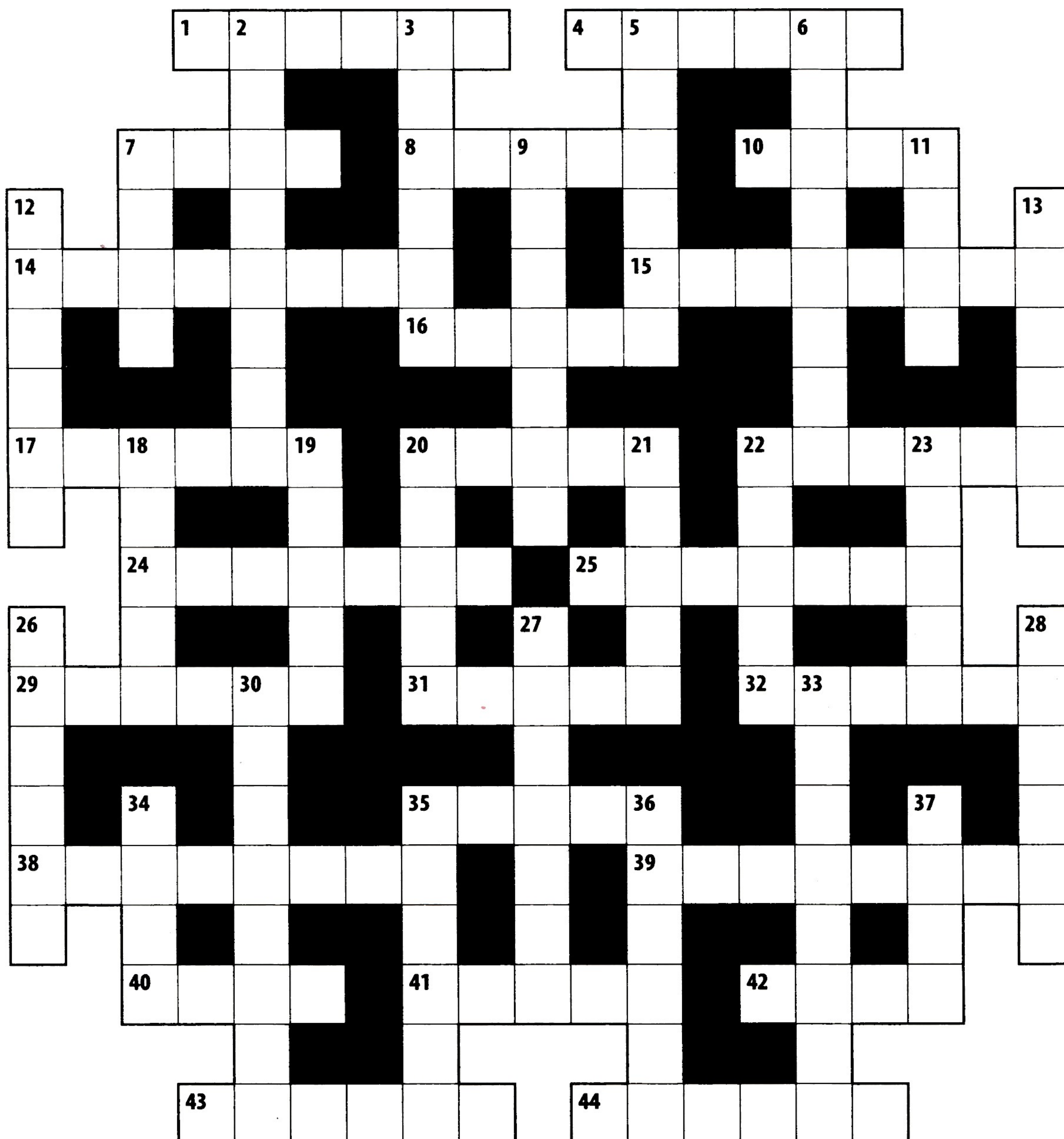
По вертикалі: 1. Молдавський письменник і перекладач, перекладав твори Шевченка та присвятив йому статті «Народний співець», «Голос скривджених» *(1961)*. **2.** Російський письменник-реаліст, перекладав поезію Шевченка, у статті «Пам'яті Тараса Шевченка» *(1891)* назвав поета одним з найталановитіших і найблагородніших людей. **5.** Малюнок Т. Шевченка, виконаний 1857 року в Новопетровському укріпленні. **6.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом із Шевченком служив у Новопетровському укріпленні. **7.** Українська вишивальниця, її робота «Садок вишневий коло хати» *(1989)* на сюжет Шевченкового вірша зберігається в музеї-заповіднику Шевченка в Каневі. **8.** Український режисер, інсценізував поему Шевченка «Сотник» *(1924)*, брав участь у постановці Шевченкового «Назара Стодолі» *(1951)* та ін. **11.** Поема Т. Шевченка, написана 1844 року в Санкт-Петербурзі. **12.** Хутір Лебединського повіту Харківської губернії (тепер село Старонове Лебединського р-ну Сумської обл. Шевченко був тут 1859 року). **13.** Офорт Т. Шевченка, виконаний 1860 року в Петербурзі. **17.** Італійський поет, Шевченко згадував його в повісті «Варнак». **18.** Митрополит київський і галицький (1860–1876), відмовився від пропозиції Шевченка про безкоштовне поширення в школах Київської губернії «Букваря южнорусского» як навчального посібника. **23.** Російський

літературознавець і мистецтвознавець, автор статті «Айра Олдрідж і Шевченко» *(1955)* та «М. К. Заньковецька і Т. Г. Шевченко» *(1955)*. **24.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1983)*. **25.** Російський поет, Шевченко згадує його в повісті «Капитанша». **26.** Українська художниця, створила картини на шевченківську тематику «Т. Г. Шевченко серед казахів» *(1954)*, «Панщина» *(1961)*. **29.** Китайський художник і перекладач, перекладав твори Шевченка, автор одного з найкращих портретів поета. **30.** Австрійський письменник і педагог, 1914 року в збірнику «Тарас Шевченко — найбільший поет України», виданому німецькою мовою у Відні, опублікував 9 перекладів творів Шевченка. **31.** Німецький композитор і органіст, Шевченко згадав його в повісті «Варнак». **35.** Грецький поет і перекладач, один із перших популяризаторів творчості Шевченка в Греції, перекладав його твори та присвятив вірш «Тарасові Шевченку» *(1961)*. **36.** Російський художник, Шевченко разом із ним навчався в Петербурзькій академії мистецтв, згадує його в повісті «Художник».

КРОСВОРД № 97

По горизонталі: **1.** Поема Т. Г. Шевченка, написана в Седневі 1847 р. **4.** Російський і український історик-славіст, автор статей «Неволя» в творчості Т. Г. Шевченка» *(1914)* та «Т. Г. Шевченко і кріпосний лад російського життя» *(1905)*. **7.** Французький славіст, який переклав твори Т. Г. Шевченка; згадує поета в «Історії російської літератури» *(1900)*. **8.** Український кобзар, який виконував народні пісні на слова Т. Г. Шевченка, створив «Думу про великого Кобзаря» *(1964)*. **10.** Лікар, який лікував поета в останні місяці його життя. **14.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1970)*. **15.** Українська майстриня-килимарниця, одна із учасниць виготовлення гобелена під назвою «Народи СРСР вшановують пам'ять Т. Г. Шевченка», за що отримала Державну премію ім. Т. Г. Шевченка *(1986)*. **16.** Повітове місто Київської губернії (тепер районний центр Черкаської обл.), у якому Т. Г. Шевченко був у 1845 та у 1859 роках. **17.** Черговий штаб-офіцер окремого Оренбурзького корпусу, який клопотався про дозвіл Шевченкові писати ікону для церкви в Новопетровському укріпленні, Шевченко згадував його в листах до Б. Залеського 06.06.1854. **20.** Український маляр, кріпак, Шевченко зустрічався з ним у яготинському будинку Рєпніних, де копіював картини західноєвропейських майстрів. **22.** Річка, ліва притока Псла, Шевченко влітку 1845 р., перебуваючи в с. Решетилівка, намалював місток через цю річку. **24.** Чеський і словацький літературознавець, автор книжки «Т. Г. Шевченко — революційний поет України» *(1960)* та багатьох досліджень про поета. **25.** Український художник, лауреат Шевченківської премії *(1981)*. **29.** Словенський поет і перекладач, який переклав твори Т. Г. Шевченка та присвятив декілька статей поету. **31.** Карачаєвський поет, переклав поему Т. Г. Шевченка «Кавказ» *(1939)*. **32.** Український художник, автор трьох портретів Т. Г. Шевченка *(1914 і 1926)*. **35.** Латиський письменник, який присвятив Шевченкові статтю «Кілька зустрічей з Тарасом Шевченком» та вірш «Вічно великий» *(1964)*. **38.** Українська письменниця, автор книги про Шевченка в п'яти частинах «Тарасові шляхи» *(1961)*. **39.** Свідок відвідання Шевченком с. Сорочинці 1845 р. **40.** Сестра няні дочок коменданта Новопетровського укріплення І. Ускова, відома картина поета з її зображенням. **41.** Шеф жандармів і головний начальник «Третього відділу», керував слідством у справі Кирило-Мефодіївського товариства й сам допитував Т. Г. Шевченка. **42.** «...А ... косу несе в росу, За ними співає» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Г. Шевченка «Іван Підкова». **43.** Український майстер декоративного-ужиткового мистецтва, серед його творів — панно на шевченківську тему «Сичі в гаю перекликались...» *(1964)*, «Ярема і Оксана» та ін. **44.** Міфічний давньогрецький мисливець, син Арістея, Шевченко згадує його в повісті «Музикант».

По вертикалі: **2.** Село Прилуцького повіту Полтавської губернії (тепер Ічнянського р-ну Чернігівської обл.), Шевченко був тут навесні 1843 р. **3.** Центр Мінської

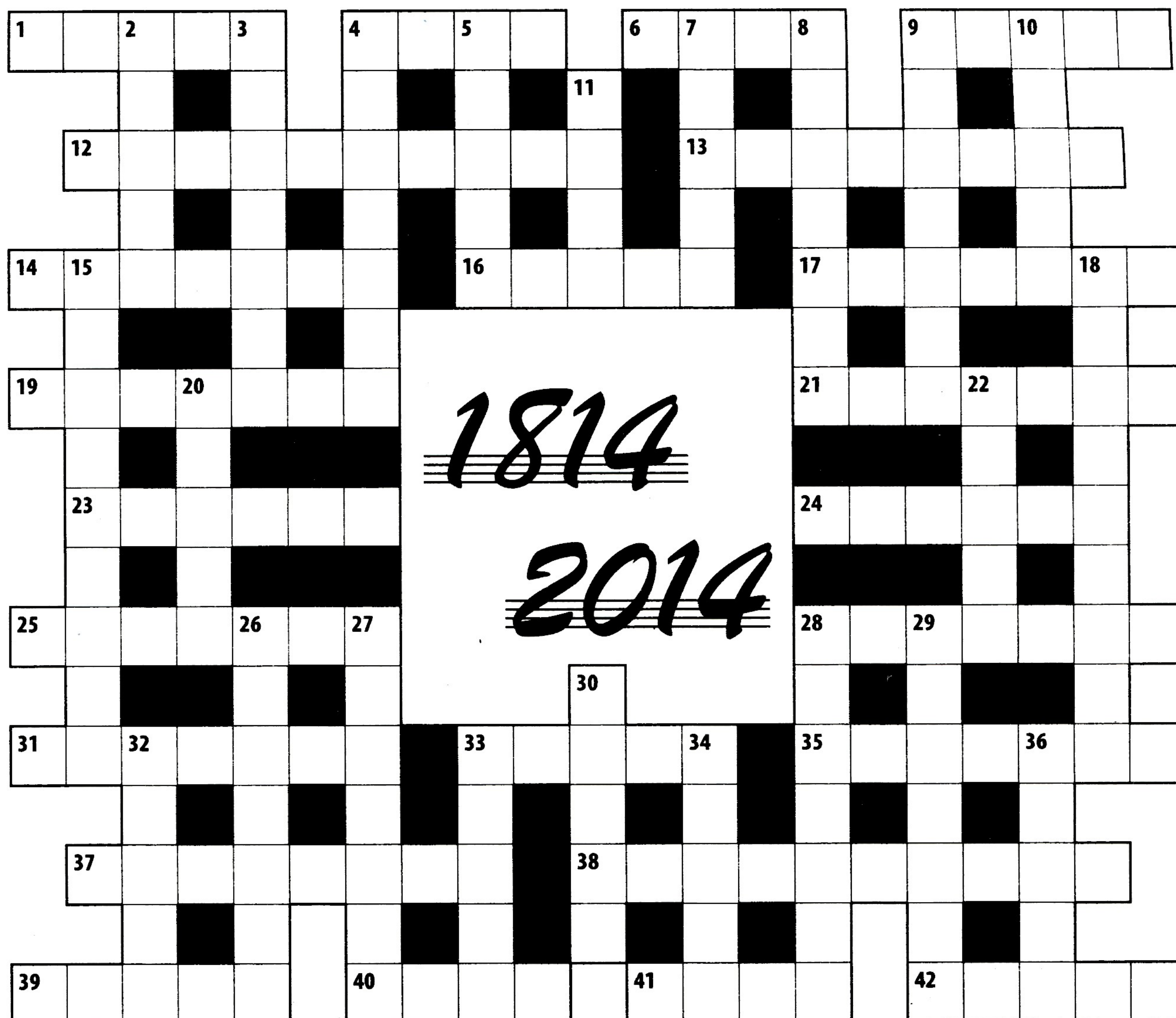

губернії (тепер столиця Білорусії), Шевченко був тут 1829 р. **5.** Болгарський літературознавець, у журналі «Друг учнів» надрукував статтю «Тарас Григорович Шевченко. Біографічні нотатки» *(1898)* та декілька інших. **6.** Український історик, автор статей «Шевченківські місця на Київщині» *(1941)*, «Шевченко мандрівник» *(1942)* та низку інших. **7.** Угорська письменниця і перекладачка, перекладала твори Шевченка та присвятила статтю «Тарас Шевченко» *(1947)*. **9.** Громадський і політичний діяч, маляр, автор портрета Шевченка, знав і любив твори Кобзаря. **11.** Ім'я великого князя київського, якому Шевченко присвятив вірш «З передсвіта до вечора». **12.** Прапорщик корпусу топографів на шхуні «Константин», із Шевченком жили в одній каюті на шхуні. **13.** Повість Т. Г. Шевченка, написана в Новопетровському укріпленні 1854 р. **18.** Швейцарський письменник, із яким листувалась В. Рєпніна і якому розповідала про свої почуття до Шевченка. **19.** Римський імператор *(54–68 рр. до н. е.)*, якого Шевченко згадує в поемі «Неофіти» та в поезії «Холодний Яр». **20.** Український письменник і літературознавець, одна з основних тем його досліджень — джерела історичної творчості Т. Г. Шевченка, 1968 року захистив дисертацію «Літопис Самійла Величка і творчість Тараса Шевченка». **21.** Болгарський письменник, під враженням поеми

Шевченка «Катерина» написав поему «Громада» *(1880 р.)*, вплив творчості поета відчувається і в його наступних творах. **22.** Чеський етнограф і літературознавець, до 125-річчя з дня народження поета опублікував статтю «Шевченко і слов'янство». **23.** «...В сльозах удов'їв. А дівочих, Пролитих ... серед ночі.!» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Кавказ». **26.** Районний центр Тернопільської області, у якому 1994 року встановлено пам'ятник Шевченку. **27.** Український бандурист — співак і композитор, у його репертуарі було багато пісень на слова Шевченка і до деяких із них сам писав музику. **28.** Російський драматург, у повісті «Художник» Шевченко згадував його трагедію «Едіп в Афінах». **30.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1986)*. **33.** Український літературознавець і педагог, автор праці «Шевченко і світова література» *(1939)*. **34.** Український актор, один із кращих виконавців ролі Шевченка в п'єсі «Поетова доля» С. Голованівського *(1939)*. **35.** Вірш Шевченка, написаний 1844 року в Петербурзі. **36.** Український кобзар, знав і виконував пісні на слова Т. Шевченка. **37.** Українська художниця, виконала оправи до багатьох видань Шевченкових творів: «Кобзаря» *(1960)*, «Дневника» *(1963)* та інших творів.

КРОСВОРД № 98 «ЮВІЛЕЙНИЙ»

По горизонталі: 1. Вінницький полковник, герой визвольної боротьби українського народу проти Польщі. Шевченко згадує про нього в поемі «Гайдамаки» і в трагедії «Никита Гайдай». **4.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1976)*. **6.** Український літературний альманах, який видав 1860 року П. Куліш у Петербурзі, у якому були надруковані поезії Шевченка. **9.** «...Диво дивнеє на світі з тим серцем ...!» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Титарівна». **12.** Повітове місто Полтавської губернії (тепер районний центр Черкаської обл.), згадки про це місто є в повістях «Наймичка» та «Близнецы». **13.** Український кінооператор, зняв 1958 року кінобалет «Лілея» за поемою Шевченка. **14.** Український живописець, графік і мистецтвознавець, роботи на Шевченківську тему — «Осінь тільки починається» (на бульварі Шевченка в Києві) *(1959)*, «Київський бульвар Шевченка і будинок музею Кобзаря» *(1961)*. **16.** Маєток генерала Д. Селецького, знаходився поблизу с. Малютинці на Пирятинщині, Шевченко бував тут і намалював картину «На пасіці» *(1843)*. **17.** Англійський письменник і публіцист, популяризував творчість Шевченка у Великобританії, брав участь у відзначенні шевченківських ювілеїв 1961 і 1964 роках у Великобританії. **19.** Українська балерина, лауреат Шевченківської премії *(1986)*. **21.** Український історик і фольклорист, автор книги «Шевченко і Прикарпаття» *(2001)*, присвятив Шевченкові низку статей. **23.** Український літературознавець, авторка книги «Ритміка Т. Г. Шевченка. 14-складовий вірш, чотиристопний ямб» *(1974)*. **24.** Ілюстрація Шевченка до однойменного твору Г. Квітки-Основ'яненки, виконана в Петербурзі 1841 року. **25.** Рядовий, товариш по службі поета в Раїмському укріпленні (1848–1849), був звільнений зі служби одночасно з Шевченком. **28.** Прапорщик 4-го Оренбурзького лінійного батальйону, знайомий Шевченка, із якого він намалював портрет *(1848)*. **31.** Український бібліограф, критик і фольклорист, автор нарису «Про життя і пісні кобзаря Т. Шевченка» *(1881)* та склав «Библиографический указатель материалов для изучения жизни и произведений Т. Шевченко» *(1886)*. **33.** Український письменник, Шевченкові присвятив поезії «Пам'яті Т. Г. Шевченка», «Канів» *(1921)* та кілька статей. **35.** Казахський поет, перекладав твори Шевченка. **37.** Рядовий 1-го Оренбурзького лінійного батальйону, разом з Шевченком служив в Новопетровському укріпленні. **38.** Український педагог, шанувальник творчості Шевченка, 1861 року підписав колективного листа до поета з подякою за надіслані для недільної школи «Кобзарі», що вийшли 1860 року. **39.** Польський письменник, автор статті про Шевченка «Дума про генія» *(1961)*. **40.** Азербайджанський літературознавець і критик, брав участь у підготовці видання «Кобзаря» азербайджанською мовою (Баку, 1934),

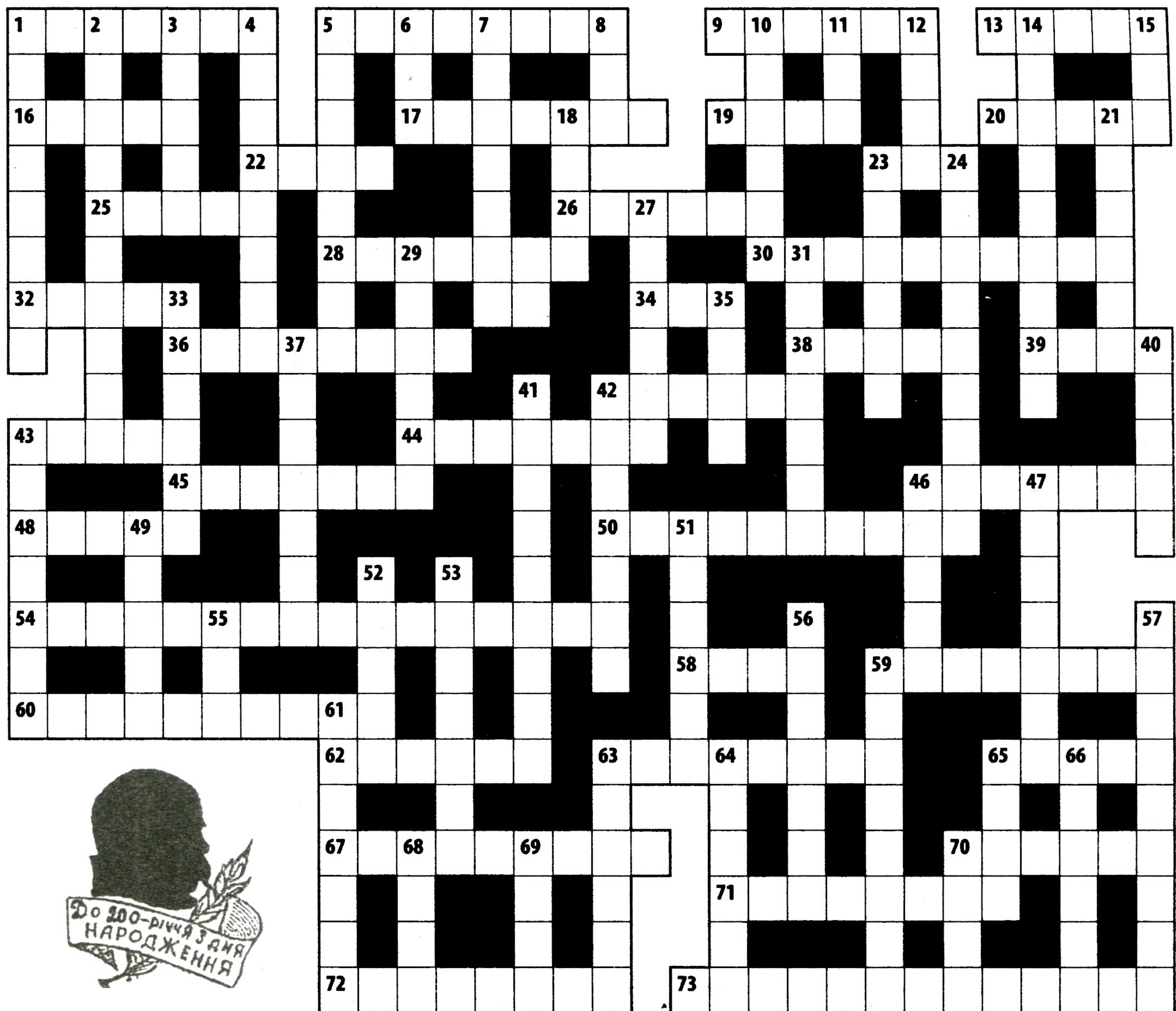
написав до нього передмову. **41.** Український письменник, лауреат Шевченківської премії *(1993)*. **42.** «...Не злодії з Гамалієм ... мовчки сало» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «Гамалія».

По вертикалі: **2.** Польський письменник, його поема «Перша покута Залізняка» тісно переплітається з поемою Шевченка «Гайдамаки». **3.** Поема Т. Шевченка, написана 1857 року в Нижньому Новгороді. **4.** Маловідомий полтавський художник 1920-х років, автор портрета Т. Г. Шевченка. **5.** Латиський журналіст, критик і бібліограф, автор статті «Тарас Григорович Шевченко» *(1900)*. **7.** Ім'я дружини І. Ускова, коменданта Новопетровського укріплення. **8.** Донька хазяїна дому, у якому знімала кімнату сім'я М. Щепкіна, Шевченко спілкувався з всіма членами сім'ї, у тому числі й із нею. **9.** Датський літературознавець, у книзі «Російські враження» *(1888)* вмістив нарис про Шевченка — «найбільшого поета, якого дав світові український народ». **10.** Вірш Шевченка, вперше надрукований у книжці «Поезії Тараса Шевченка» *(Львів, 1867)*. **11.** Словенський поет і перекладач, переклав словенською мовою 18 творів Шевченка. **15.** Український художник декоративно-ужиткового мистецтва, твори на шевченківську тематику: фарфорові вази — з портретом молодого Шевченка, таця з портретом Шевченка *(1939)* та ін. **18.** Управитель контори маєтків пана Енгельгардта у с. Вільшани, який забороняв Шевченку займатися малюванням. **20.** Латиська письменниця і перекладачка, Шевченкові присвятила вірш «На могилі Тараса Шевченка» *(1965)* та статтю «Художник, борець, гуманіст» *(1961)*. **22.** Давньогрецький драматург,

гуманістичний зміст його творчості яскраво виявився в трагедії «Прометей закутий», відтоді Прометей став символом борця — мученика, образ цей використовував Шевченко в своїй творчості. **26.** Річка, ліва притока Дніпра, Шевченко бачив цю річку в різних куточках Полтавщини. **27.** Український народний маляр, іконописець, автор декількох портретів Т. Г. Шевченка. **28.** Білоруський поет, Шевченкові присвятив статті «Відомий світові», «Уста народу» *(1961)* та ін. **29.** Послідовники релігійно-політичної течії, що виникла в Іудеї в середині II ст. до н. е., Шевченко згадав їх у поемі «Неофіти». **30.** Велика княгиня київська, Шевченко згадує її в повісті «Несчастный». **32.** Італійський письменник і перекладач, 1926 року переклав і підготував до друку збірку з 38 творів Шевченка. **33.** Канадський англомовний перекладач, одним із перших у Канаді переклав «Заповіт» Шевченка *(1926)*. **34.** Український художник, із Шевченком познайомився під час перебування в Петербурзькій академії мистецтв, у 1844–1845 роках жив разом із ним на квартирі на Василевському острові. **36.** Надбудова біля сільського будинку, яку Т. Шевченко згадує в містерії «Великий льох».

КРОСВОРД № 99 «ДО 200-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ»

По горизонталі: 1. Повітове місто Київської губернії (тепер районний центр Черкаської області), Шевченко бут тут у 1843 і 1845 роках, цьому місту поет присвятив вірш та згадує в поетичних творах «Княжна» та ін. **5.** Український художник, автор картин на Шевченківські теми: «Пани горять» *(1961)*, «Шевченко серед селян» *(1966)*. **9.** Село Уманського повіту Київської губернії (тепер село Звенигородського району Черкаської області). Шевченко був тут до заслання, згадує це село поет і в «Щоденнику» 29.VII.1857. **13.** Містечко Черкаської області, куди Шевченко їздив на базар у дитинстві, коли був наймитом у попа Г. Кошиця. **16.** Український письменник і журналіст, у 1960-х роках був членом Комітету з присудження Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка. **17.** Український режисер, лауреат Шевченківської премії *(1973)*. **19.** Український поет-аматор і фольклорист, інсценізував поему Т. Шевченка «Гайдамаки». **20.** Поема Т. Шевченка, написана 1847 року в Седневі. **22.** Ім'я героя поеми І. Котляревського, якого згадує Т. Шевченко у вірші «На вічну пам'ять Котляревському». **23.** Французький письменник, Шевченко був обізнаний із його творчістю, герої Шевченкової повісті «Художник» згадали його роман «Брат Яков». **25.** Український художник, лауреат Шевченківської премії *(1979)*. **26.** Древній музичний інструмент, що нагадує литаври, який Шевченко згадує в поезії «Давидові псалми». **28.** Конторник князя П. Лопухіна, Шевченко познайомився з ним улітку 1859 року в Корсуні, коли гостював у свого родича В. Г. Шевченка. **30.** Український письменник, педагог, журналіст, 1860 року звернувся з листом до Шевченка з проханням допомогти в роботі недільних шкіл, доглядав могилу поета в Каневі. **32.** Іудейський пророк, який жив у VIII ст. до н. е. Шевченко згадував його в поемах «Марія» і «Гайдамаки» та написав вірш з однойменною назвою. **34.** «...Як калина при долині Вранці під росою, ... Ганнуся червоніла, Милася сльозою» *(пропущене слово)*. Балада Шевченка «Утоплена». **36.** «...Змія хату запалила, Дітям каші ...» *(пропущене слово)*. Соціально-побутова поема Т. Шевченка «Сова». **38.** Французький художник, у листі з Орської фортеці до І. Фундуклея 1847 року Шевченко писав, щоб йому повернули оригінал малюнка цього художника. **39.** Фортеця, про яку згадує Шевченко в листі до Я. Г. Кухаренка 16.IV.1854. **42.** Річка, ліва притока Псла. Відвідавши влітку 1845 року с. Решетилівку, Шевченко намалював плесо і місток через цю річку. **43.** Марійський письменник і літературознавець, присвятив Шевченкові статті: «Велике братерство» *(1954)*, «Добре слово Шевченко в марійській поезії» *(1961)* та ін. **44.** Литовський письменник, автор книжки «Тарас Шевченко» *(1954)*. **45.** Миргородський козак, знайомий Шевченка, 1845 року в його хаті, що стояла на правому березі річки Хорол, на кілька днів зупинявся поет. **46.** Село Оренбурзького повіту Оренбурзької губернії (тепер смт,

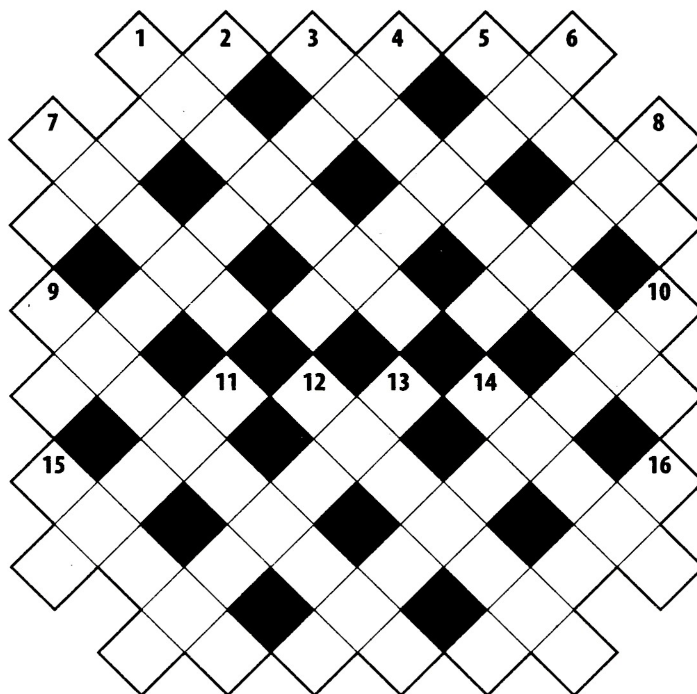
підпорядковане районній раді Промислового р-ну м. Оренбург), про це село є згадка в повісті Шевченка «Близнецы». **48.** Чиновник, Шевченко познайомився з ним 1860 року в Петербурзі, відомий його лист до Шевченка 7.X.1860. **50.** Туркменський учений, геолог, Шевченкові присвятив статтю «Тарас Шевченко серед туркменів» *(1961)*. **54.** Наука про сукупність літературознавчих, мистецтвознавчих, мовознавчих та історичних досліджень про життя і творчість Шевченка. **58.** «...Що тут робить? ...Батька нема, А він занедужав, Та ще й ...! ...О боже мій!» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Сліпий». **59.** Український живописець і графік, 1898 року на прохання О. М. Лазаревського створив портрет Тараса Шевченка. **60.** Українська скульпторка, Шевченкові присвятила роботи: «Кріпачка» *(1935)*, «Могила Т. Г. Шевченка» *(1938)*, «Наймичка» *(1940)* та ін. **62.** Районний центр Вінницької області, у якому 1964 року було встановлено пам'ятник Т. Шевченку, реконструйовано 1990 р. **63.** Лікар, німець за походженням, після відставки оселився в с. Заїчинцях поблизу с. Веселого Подолу, де в маєтку поміщиків Родзянків в липні 1845 року кілька днів жив Шевченко, тут поет з ним і познайомився. **65.** Румунський літературознавець, авторка праць про Шевченка «Народний поет України Тарас Шевченко румунською мовою» *(1952)*, «Шевченко в Румунії» *(період до 23 серпня 1944 р.)* та ін. **67.** Російський зоолог і публіцист, Шевченко познайомився з ним 1858 року

в Москві, згадує про нього поет в «Щоденнику» 24.III.1858. **70.** Вождь гунів із 445 р., Шевченко згадав його в поемі «Єретик». **71.** Український історик, Шевченкові присвятив статті «Шевченківські місця на Київщині» *(1941)*, «Шевченко — мандрівник» *(1942)*, «Шевченко в Москві» *(1944)* та низку інших. **72.** Український письменник і журналіст, автор вірша «Кобзар (на свято Т. Шевченка)» *(1920)* та реферату «Життя Тараса Шевченка і доля України» *(1920)*. **73.** Російський поет, Шевченкові присвятив вірш «Крізь стрій» *(1972)*.

По вертикалі: **1.** Український архітектор, лауреат Шевченківської премії *(1981)*. **2.** Італійський поет, літературознавець і драматург, видав «біографічний словник сучасних письменників» *(1879)*, у якому вмістив довідку й про Шевченка. **3.** Український земський статистик і фольклорист, Шевченкові присвятив статтю «Коллекция рисунков Т. Г. Шевченко» та брав участь у підготовці до друку «Кобзар» поета у двох книжках *(Прага, 1876)*. **4.** Російський поет і перекладач, перекладав твори Шевченка. **5.** Найпоширеніша посада, яку Шевченко згадує в листі до М. С. Щепкіна 10.II.1858. **6.** Господарська рослина, яку Шевченко згадує в поемі «Тарасова ніч». **7.** Ад'ютант 4-го лінійного батальйону окремого Оренбурзького корпусу, прапорщик, був одним із близьких приятелів Шевченка в Раїмі. **8.** «...Бо невчене ... Загляне їм в саму душу Глибоко! Глибоко!» *(пропущене слово)*. Вірш Т. Шевченка «І мертвим, і живим, і ненародженим...». **10.** Американський письменник-романтик, його «Історію життя й мандрівок Христофора Колумба» Шевченко згадує в повісті «Художник». **11.** «...Доле моя, доле! Де тебе шукать? Вернися до мене, до моєї хати, ...хоч приснися ...» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Гайдамаки». **12.** Французька письменниця, більшу частину нарису «Російські селянські поети» *(1882)* присвятила аналізові життя і творчості Шевченка. **14.** Російський художник, автор малюнка «Т. Г. Шевченко і Айра Олдрідж» *(1915)*. **15.** Туркменський народний поет, автор поеми «Народе мій» *(1939)*, присвяченої Шевченку, та вірша «Тарас Шевченко» *(1951)*. **18.** Ангольський поет, державний і політичний діяч, лауреат Міжнародної Ленінської премії *(1977)*, автор збірки «Вірші» *(1961)*, в одній зі своїх поезій згадує Шевченка. **21.** Український педагог і краєзнавець, Шевченкові присвятив десятки статей «Перебування Т. Г. Шевченка на Глухівщині» *(1956)*, «Невідомий автограф Т. Г. Шевченка» *(1959)* та ін. **23.** Український кінооператор-постановник, лауреат Шевченківської премії *(2000)*. **24.** Грецький поет і перекладач, перший переклав румейською мовою «Заповіт» Шевченка *(1933)* та опублікував статтю «Несколько слов о стихотворении «Сон». **27.** Українська письменниця, лауреат Шевченківської премії *(2005)*. **29.** Український диригент і педагог, диригував операми «Наймичка» М. Верківського та «Катерина» М. Аркаса, сюїту Б. Лятошинського до кінофільму «Тарас Шевченко» *(1951)* та ін. **31.** Американсько-польська письменниця й перекладачка, перекладала англійською мовою твори Шевченка. **33.** Український художник-портретист, Шевченко зустрічався з ним на літературно-музичних вечорах у Петербурзі, згадує його поет у повісті «Художник». **35.** Сестра няньки дочок коменданта Новопетровського укріплення І. Ускова, відома картина Шевченка з її портретом. **37.** Італійський поет доби Відродження, Шевченко згадує його в повісті «Варнак». **40.** Бельгійський скрипаль і композитор, Шевченко з захопленням згадував про його майстерність у повісті «Музикант». **41.** Український режисер-постановник, лауреат Шевченківської премії *(1982)*. **42.** Російський письменник, історик літератури, знайомий Шевченка, 1860 року брав участь у спробі визволити з кріпацтва рідних поета. **43.** Український скульптор, лауреат Шевченківської премії *(1982)*. **46.** Вірш Т. Шевченка з циклу «В казематі», написаний 1847 р. **47.** Російський публіцист, Шевченко зустрічався з ним у Петербурзі, про що записав у «Щоденнику» 15.IV.1958. **49.** Український поет і літературознавець, лауреат Шевченківської премії *(1995)*. **51.** Молдовський і румунський письменник, публіцист і перекладач, перекладав твори Шевченка, писав про поета в книжці «На засланні» *(1896)*. **52.** Назва місяця на листі Т. Шевченка до М. К. Чалого, який він пише на початку 1861 року. **53.** Український літературознавець і історик, автор праці «Чем есть для нас Шевченко?» *(1885)*. **55.** Хутір Лебединського повіту Харківської губернії (тепер село Старонове Лебединського району Сумської області), Шевченко був тут 1859 р. **56.** Український військовий і політичний

діяч, публіцист і літературознавець, до творчості Шевченка ставився як до джерела формування свідомості українців, уривки з творів поета використовував у публіцистичних статтях і виступах. **57.** Кошовий отаман Чорноморського козацького війська *(1797)*, Шевченко згадує його в поемі «Невольник». **59.** Знайома Шевченка, у 1838–1839 роках жила в Петербурзі на квартирі у своєї тітки на Василевському острові, у цьому будинку в той час жив і Шевченко у І. Сошенка. **61.** Українська художниця, створила картини на шевченківську тематику: «Т. Г. Шевченко серед казахів» *(1954)*, «Панщина» *(1961)*. **63.** Рядовий 5-го Оренбурзького лінійного батальйону, у 1847–1848 і 1850 роках служив в Орській фортеці в одній роті з Шевченком. **64.** Український скульптор, автор погруддя Т. Г. Шевченка для пам'ятників у Києві *(1920)* та Харкові *(1921)*. **65.** Пора року, про яку Т. Шевченко згадує в поемі «Сліпий», «Сотник» та ін. **66.** Український кобзар, виконував українські народні пісні на слова Т. Г. Шевченка. **68.** «...То реве, то виє, Як та ... у таборі» *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Єретик». **69.** Учитель французької мови в Нижегородському дворянському інституті, Шевченко познайомився з ним 1857 року в Нижньому Новгороді, згадує його поет у «Щоденнику» 19.XII.1857. **70.** Поет-імпровізатор і виконавець пісень у казахів, киргизів та деяких інших народів, Шевченко слухав їх, перебуваючи на засланні на Мангишлаці.

КРОСВОРД № 100 «ДІАГОНАЛЬ»

Зверху вниз направо: 1. Повітове місто Київської губернії (тепер районний центр Черкаської області), Шевченко був тут у 1843 і 1845 роках. **3.** Поема Т. Шевченка, написана 1841 року в Петербурзі. **5.** Російський гравер, Шевченко зустрічався з ним, про що згадує в «Щоденнику» 5.V.1858 р. **7.** Український письменник, автор статті «Вічна Шевченкова слава» *(1938)* та оповідання «Остання ніч» *(1939)*. **9.** Український актор і драматург, поставив п'єси «Невольник» та «Назар Стодоля» за творами Т. Шевченка. **12.** Оренбурзький і самарський генерал-губернатор, командир окремого Оренбурзького корпусу з квітня 1857 року, Шевченко згадав його в «Щоденнику» 21.VI.1857 р. **14.** «А він, ман-

друючи, співа, Як Наливайко з ... бився». *(пропущене слово)*. Поема Т. Шевченка «Гайдамаки». **15.** Український композитор і оперний співак, на слова шевченкових творів написав кілька романсів, солоспіви та пісні Галі *(1939)* і Стехи *(1940)*.

Зверху вниз наліво: 2. Хорунжий Уральського козачого війська, Шевченко познайомився з ним під час експедиції на Аральському морі. **4.** Повість Т. Шевченка, написана в Новопетровському укріпленні 1855 року. **6.** Український актор і режисер, ставив Шевченкового «Назара Стодолю» *(1911)* та оперу «Катерина» *(1902)*. **8.** Український режисер-постановник, лауреат Шевченківської премії *(1996)*. **10.** Український письменник, на біографічних матеріалах про Шевченка написав оповідання «Ярина» і «Сторож великої могили» *(1939)*. **11.** Російський філософ-ідеаліст, Шевченко згадав його в «Щоденнику» 5.VII.1857 р. **13.** Український письменник і літературознавець, Шевченкові присвятив праці «Шевченко і Марко Вовчок», «Шевченко і Марко Черемшина». **16.** Містечко Конівського повіту Київської губернії (тепер село Миронівського району Київської області), Шевченко був тут у серпні 1845 року.

ВІДПОВІДІ

КРОСВОРД № 56

По горизонталі: 5. Фреліх. 6. Івашин. 7. Фільц. 10. Нагаєв. 11. «Основа». 12. Лукім'я. 15. Ручйов. 17 Стеха. 18. Чобану. 19. Маняк.

По вертикалі: 1. Щербина. 2. Іхчієв. 3. Віцько. 4. Рилєєв. 8. Васін. 9. «Вночі». 13. Ушаков. 14. Яструн. 15. Рахімі. 16. Одарка.

КРОСВОРД № 57

По горизонталі: 5. Залізняк. 6. «Юродивий». 8. Лермонтов. 11. Бруні. 14. Зеров. 15. Малишев. 16. Петрак. 17. Ревека. 20. «Русалка». 22. Дамис. 23. Пипін. 26. «Титарівна». 27. Катерина. 28. Гверчіно.

По вертикалі: 1. Манжура. 2. Інбер. 3. Мороз. 4. Миронов. 7. Дончик. 9. Яновський. 10. Бенькевич. 12. Паранук. 13. Цешейко. 18. Дандре. 19. Шаповал. 21. Діккенс. 24. Тихий. 25. Єнсен.

КРОСВОРД № 58

По горизонталі: 1. «Кавказ». 3. Суворов. 7. «Швачка». 9. Лаврик. 10. «Тополя». 12. Олендер. 13. Робсон. 15. Аврора. 18. Белла. 20. Отаров. 21. Тальне. 22. Колас. 23. Абашелі. 25. Брагаля. 28. Актеон. 30. Будище. 31. Нечепа. 32. Мовчун. 35. Корсунь. 38. Рибалко. 41. «Грека». 45. Зленко. 46. Маілян. 48. Тассо. 49. Гедеон. 53. Тичина. 54. Уварова. 55. Елькан. 56. Нехода. 57. Вургун. 58. Новиков. 59. Вирган.

По вертикалі: 1. «Катерина». 2. Зарян. 3. Сокол. 4. Вечеренко. 5. Роздільна. 6. «Ватра». 7. Шопша. 8. Атанасов. 9. Лобанова. 11. Яковлєва. 14. Остаде. 16. «Відьма». 17. Кроніа. 19. Граббе. 23. Атаманюк. 24. Шрейдерс. 26. Гудзівка. 27. Яременко. 29. Нева. 30. Блюм. 33. Дьяков. 34. Бртань. 36. Размадзе. 37. Усенко. 39. Білики. 40. «Лунатика». 42. Рамазанов. 43. Краснощок. 44. Тургенєв. 47. Карамзін. 50. Никон. 51. Лунін. 52. Канів. 53. Тихов.

КРОСВОРД № 59

По горизонталі: 1. Доможаков. 5. Бас. 7. Вакс. 8. Іваненко. 10. Корбу. 11. Луценко. 12. Свіфт. 13. Барда. 18. Савенко. 20. «...окови». 21. Петренко. 22. Шамо. 23. «...він». 24. «Гайдамаки».

По вертикалі: 1. «...довіку». 2. Макаров. 3. Ковель. 4. Венеціанов. 5. Бунін. 6. Слонов. 9. Ауффенберг. 14. Дробаха. 15. Юсупов. 16. Тоцкий. 17. Пироги. 19. Вєтан.

КРОСВОРД № 60

По горизонталі: 3. Копаєв. 5. Стуруа. 7. Катря. 8. Абрам. 10. Кларк. 11. Левін. 12. Лангбард. 16. Різник. 17. Абель. 18. Галкін. 19. «...влад». 20. «...адже». 22. Нудьга. 24. Гурло. 25. Скорик. 27. Воронько. 29. Биков. 31. Стерн. 32. Важик. 33. Рибас. 34. Курода. 35. Ашинов.

По вертикалі: 1. Бабак. 2. Гуцал. 3. Коллар. 4. «Варнак». 5. Собор. 6. Авріль. 7. Крузе. 9. Медем. 12. Литвинов. 13. «...град». 14. Алкіда. 15. Данченко. 18. Гайдар. 20. Агін. 21. Орлов. 23. Гротс. 24. Гмирак. 25. Сквира. 26. Карпов. 28. «Осика». 30. Валов. 31. Сажин.

КРОСВОРД № 61

По горизонталі: 3. Пассек. 7. Ванаг. 8. Міллер. 9. Халіл. 11. Нерон. 14. Дулова. 18. Воробкевич. 22. Балей. 23. Рустам. 25. Пожарський. 26. Гордєєв. 27. Шпак. 30. Яремча. 31. Танк. 32. Гессе. 35. Солов'яненко. 36. Кодьєв. 37. Хома.

По вертикалі: 1. Бажан. 2. Разін. 4. Анісов. 5. Сула. 6. Карл. 10. Лебедєв. 12. Норов. 13. Копач. 14. Дорош. 15. Луста. 16. «...враг». 17. Макдональд. 19. «Косар». 20. «...віком». 21. Чайка. 24. Мостиськ. 28. Верне. 29. Усенко. 33. «...двоє». 34. «Сова».

КРОСВОРД № 62

По горизонталі: 3. Волков. 6. Панченко. 8. Шашаурін. 10. Літовченко. 11. Якобі. 13. «...вміло». 15. Грабянка. 17. Васильківський. 20. Яковлева. 23. Ярина. 25. Ячная. 26. Герасимчук. 27. Яблуневе. 28. Наумено. 29. Скидан.

По вертикалі: 1. Дорохова. 2. Гофштейн. 4. Самокиш. 5. Пігуляк. 7. Еулі. 9. Азов. 12. Балабан. 14. Межиріч. 15. Гмиря. 16. Альта. 18. Заремба. 19. Франько. 21. Одаренко. 22. Ерменжар. 24. Агін. 25. Яким.

КРОСВОРД № 63 «Ювілейний»

По горизонталі: 1. Гандзя. 4. Даврон. 7. Гіра. 8. Ілич. 9. Андріяшик. 12. Титов. 14. Рулін. 15. Ярема. 19. Ісус. 20. Цисс. 21. Цунк. 22. Бібл. 25. Серве. 27. Гафез. 28. Габор. 33. Контський. 34. Лані. 35. Юдін. 36. Росава. 37. Яструн.

По вертикалі: 1. Гогарт. 2. Нарбут. 3. Ярина. 4. Демич. 5. Рільке. 6. Нечепа. 10. Реус. 11. Янів. 13. Осінцов. 16. «Русалка». 17. Лубни. 18. Липін. 23. Гарт. 24. Сень. 25. Седляр. 26. Райніс. 29. Бондар. 30. Рєпнін. 31. Богза. 32. Вишня.

КРОСВОРД № 64

По горизонталі: 1. Гандзя. 3. Габор. 5. Богза. 8. Маслюк. 10. «Муза». 11. Оксана. 16. Чобану. 17. Грунден. 20. Дюма. 25. Коні. 28. Антонюк. 30. Левада. 35. Сениця. 37. Терм. 38. Наумов. 39. Вавра. 40. Гроза. 41. Сльота.

По вертикалі: 2. «Доля». 3. Гомер. 4. Бузько. 6. Гнат. 7. Аразі. 8. Миронов. 9. Корсун. 15. Седнів. 16. Чамата. 18. Нехода. 19. Матіос. 24. Светлов. 26. Хнкоян. 31. «Дерево». 32. Русов. 33. Бумба. 34. Янів. 36. Дузь.

По дугах: 12. Ражба. 13. Нугман. 14. Дрозд. 21. «Кавказ». 22. Ревека. 23. Анісов. 27. Халіл. 29. Тихов.

КРОСВОРД № 65

По горизонталі: 5. «Катерина». 8. Алексеєв. 13. «... Амоне». 14. Мінін. 15. Рибас. 17. «Циган». 18. «...арена». 19. «...стало». 20. Маслов. 24. Львов. 26. Лобода. 29. Шуберт. 30. Зборів. 32. Лагода. 36. Нятко. 39. Саєнко. 43. Обзів. 45. Бюрно. 47. «...стара». 48. Носко. 49. Тарла. 51. Кочур. 53. Арабажин. 54. Делакруа.

По вертикалі: 2. Гавана. 3. Магера. 5. Кривцова. 6. Рєпін. 7. «Діоген». 9. Колас. 10. Вишгород . 14. Марко. 16. «..Стехо». 22. Лобко. 23. Варга. 24. Лафон. 25. «...вікно». 26. Лобас. 27. Барбє. 33. Арконада. 35. Дудін. 40. Альта. 41. Курашова. 42. Грачов. 44. Волга. 45. Бокань. 46. Отрада. 47. «Слава».

По дугах: 1. Стешин. 4. Лемеші. 11. Вишнівець. 12. Глибченко. 21. Старицька. 28. Івахненко. 34. Гордієнко. 31. Небольсін. 37. Явленська. 38. Кобзарева. 50. «Варнак». 52. Сосюра.

КРОСВОРД № 66

По горизонталі: 5. «Утоплена». 8. Плеханов. 9. «Думка». 10. Йокемура. 11. Солонина. 12. Косарал. 13. Янів. 17. Труш. 19. Великанович. 21. Бергем. 22. Кетчер. 25. Герасименко. 26. Ірод. 29. «...мова». 31. Забашта. 33. Іасамані. 34. Карпенко. 35. Нятко. 36. Чиковані. 37. Внучкова.

По вертикалі: 1. Стронін. 2. Апрелєв. 3. Капніст. 4. Корняну. 6. Адамович. 7. Сміла. 8. Пасхалов. 14. Івченко. 15. Тетерев. 16. Жиленко. 18. Руденко. 20. Абази. 23. Паганіні. 24. Сейтаков. 27. Рогатин. 28. Деларош. 29. Меженко. 30. Волкова. 32. Альта.

КРОСВОРД № 67

По горизонталі: 7. Галайда. 8. «Невеста». 9. Ерменжар. 10. Минаєв. 12. Аралов. 14. Авраам. 16. Скорік. 17. Ускова. 18. Дехоті. 20. Нудьга. 22. Наруга. 25. Рустам. 27. Снятин. 28. «Актумсук». 29. «Андруші». 30. Орлівна.

По вертикалі: 1. Зайцев. 2. Севера. 3. Паранук. 4. Наумов. 5. «Княжна». 6. Стеблів. 11. Єфремова. 13. Рекордон. 14. Акутін. 15. Мухіна. 19. Ейсмонт. 21. Гатчина. 23. Антків. 24. Гуссон. 26. Масумі. 27. Скалон.

КРОСВОРД № 68

По горизонталі: 7. Альмамбек. 8. Полуботок. 10. Студинський13. Тихонов. 15. Миценко. 16. Федькович. 17. Вележева. 19. Атанасов. 20. Іасамані. 21. Оленівка. 24. Мокрицька. 26. Башилов. 27. Олексій. 30. Лопатинська. 31. Скобликов. 32. Жиліцький.

По вертикалі: 1. Хлєбников. 2. Шмитгоф. 3. Верді. 4. Боньє. 5. Кулинич. 6. Хостікоєв. 9. Онипко. 11. Ковалевський. 12. Берестовська. 14. Венеціанов. 15. Михайленко. 18. Айні. 19. Арно. 20. Ігнатенко. 22. Архімович. 23. Мирний. 24. «Молодик». 25. Алексіу. 28. Мазон. 29. «ясний...».

КРОСВОРД № 69

По горизонталі: 6. Скоропадський. 8. Зидаров. 10. Карюк. 11. Ярина. 12. Балабан. 17. Ротчев. 18. Бентлі. 19. Овчар. 20. Юсупов. 21. Мишуга. 23. Раяметс. 28. Жижка. 29. Швидь. 30. Вишталь. 31. Прудентополіс.

По вертикалі: 1. Скицюк. 2. Мотика. 3. Балада. 4. «Основа». 5. «Ликері». 7. Маяковський. 9. Енгельгардт. 13. Лохвиця. 14. Беранже. 15. Бекон. 16. Шевич. 22. Сквира. 24. Акишев. 25. Матуте. 26. Тулюпа. 27. Аверін.

КРОСВОРД № 70

По горизонталі: 5. Симонов. 6. Пименов. 9. «Гайдамаки». 12. Хорол. 13. Істру. 14. Халіл. 17. Гротс. 18. Томенко. 20. Смірдін. 21. Тіссо. 25. Кіосе. 26. Козик. 27. Чехов. 30. Надірадзе. 31. Діккенс. 32. Зброжек.

По вертикалі: 1. Тиранов. 2. Богач. 3. Чишко. 4. Романін. 7. Одеса. 8. Смирнов. 10. Добромисл. 11. Ланкастер. 15. Стерн. 16. Децій. 19. Білодід. 22. Зіньків. 23. Рибак. 24. Почешев. 28. Ганна. 29. Дзюба.

КРОСВОРД № 71

По горизонталі: 5. Грачов. 6. Рубенс. 10. Нордстрем. 11. Перебендя. 13. Бійма. 14. Цицилін. 15. Ісаія. 18. Актау. 19. Бош. 20. Аркас. 23. Пономаренко. 26. Єршов. 27. Фок. 28. Белий. 33. Гессе. 34. Башилов. 35. Мороз. 38. Тимошенко. 39. Гонибесов. 40. Яготин. 41. Жовква.

По вертикалі: 1. «Гайдамаки». 2. Гонта. 3. Губер. 4. Переяслав. 5. Громів. 7. Седнів. 8. Шевич. 9. зеліб. 12. Милорадович. 16. Жароков. 17. Брюкнер. 21. Сон. 22. Шер. 24. Краснощок. 25. Сидоренко. 29. Сениця. 30. «Казка». 31. Дорош. 32. Сорока. 36. Демич. 37. Чижов.

КРОСВОРД № 72 «Ювілейний»

По горизонталі: 1. Стешенко. 4. Лохвиця. 8. Кавалерідзе. 10. Геродот. 12. Іскаков. 14. Капутікян. 17. Солов'яненко. 20. Ашкаренко. 21. Малишко. 22. «...Старче». 23. Апстолес. 25. Баканідзе. 26. Жникруп. 30. Глибоке. 31. Каналетто. 32. «...наливку». 35. Тольба . 36. Наливайко. 39. Аренс. 40. Паламарчук. 44. Канді. 45. Овечкін. 46. Турівка. 48. «...льоди». 49. Чурай. 51. Арик. 53. Рождественський. 55. Каланчак. 56. «...время». 57. Куланди. 58. Андервуд. 59. Литвиненко. 60. «...світе».

По вертикалі: 1. Сергієнко. 2. Шамо. 3. Крат. 5. Одеса. 6. «...вміло». 7. Ярема. 8. Колесник. 9. Аксьонова. 11. Рустемас. 13. Константинівська. 14. Красножон. 15. Турно. 16. Конотоп. 18. Нірод. 19. Оберемeнко. 23. Адикліте. 24. Есмань. 25. Болтін. 27. Ровинський. 28. Іасамані. 29. Деркач. 33. Утюпін. 34. Айзеншток. 35. Леонідзе. 38. Васовчик. 41. «...Литви». 42. Урал. 43. Бігдай. 47. Владіміров. 50. Ананасов. 51. Абашидзе. 52. Кривенко. 54. Тохадзе. 57. Карл.

КРОСЧАЙНВОРД № 73 «Медальйон»

По дугах: 1. Арконада. 2. Андрусяк. 3. Корсаков. 4. Варнак. 5. Кукуруза. 6. Араго. 7. Оксентюк. 8. Кравцов. 9. Вазарі. 10. Імедадзе. 11. Ейсмонт. 12. Тулуб.13. Барда. 14. Азов. 15. Внучка.

По колу: 1. Росава. 2. Андріївка. 3. Абашелі. 4. Іасамані. 5. Ірвінг. 6. Гончар.

КРОСВОРД № 74

По горизонталі: 1. Запоріжжя. 5. Глєбка. 6. Ірвінг. 9. Сень. 10. Антипов. 11. Удай. 15. Меано. 16. Гмиря. 18. Ріцос. 19. Городовенко. 22. Носко. 23. Стеха. 24. Васін. 25. Осія. 26. Гаркуша. 29. Арно. 32. Неофіт. 33. Бровун. 34. Кривошеїн.

По вертикалі: 1. Зуєв. 2. Пекін. 3. Жарко. 4. Янів. 5. Гончар. 7. Гудець. 8. Ничипоренко. 9. Симоненко. 12. Йосипенко. 13. Воронов. 14. Грекова. 16. Гротс. 17. Ярема. 20. Оссіан. 21. Яструн. 27. Афіни. 28. Шарце. 30. Роїк. 31. Іван.

КРОСВОРД № 75

По горизонталі: 1. Вендзилович. 6. Шапурма. 7. Бажанов. 11. Гафез. 12. Енвальд. 13. Серве. 16. Котельников. 17. Драк. 19. Куба. 20. Кислякова. 21. Каїрбеков. 23. Ісус. 26. Нурі. 27. Милорадович. 30. Биков. 31. Зброжек. 32. Марія. 33. «Княгиня». 34. Беседін. 35. Славинський.

По вертикалі: 2. Домінчен. 3. Онацький. 4. Балей. 5. Копец. 8. Паторжинський. 9. Шанько. 10 автобіографія. 14. Новакович. 15. Которович. 18. Колас. 19. Клейн. 22. Аладов. 24. Горбунов. 25. Козелець. 28. Ромни. 29. Палій.

КРОСВОРД № 76

По горизонталі: 3. Гнат. 5. Тарасівка. 10. Стус. 15. Марина. 18. Трунов. 19 . Турно. 20. Оркан. 21. Янів. 22. Воронов. 26. Анка. 27. Лизогуб. 28. Вересай. 29. Ткач. 31. Черкаси. 32. Драч. 34. Аріосто. 36. Іванников. 37. Шинкуба. 41. Радо. 43. Крузе. 44. Реута. 45. «Нива». 47. Матіос. 48. Гавриш. 51. «муза». 52. еньки. 53. Лукич. 54. Адам. 56. Підкова. 58. Синькевич. 62. Брилкін. 66. Амон. 69. Стоянов. 71. Івко. 73. Феденко. 74. Бутенас. 75. Юнак. 77. Романів. 81. Дейч. 82. Лілея. 83. «...Отака». 84. Білики. 85. Вернер. 86. Крек. 87. Лазаренко. 88. «хата».

По вертикалі: 1. «Варнак». 2. Київ. 3. Гаврилко. 4. Актеон. 6. Азов. 7. Агар. 8. Іван. 9. «..кров». 11. Теннер. 12. Степанюк. 13. «Чума». 14. Москва. 16. Арбуре. 17. «...склепу». 23. Одеса. 24. Оскин. 25. Орськ. 29. Тудор. 30. Чернов. 32. Дубина. 33. Чайка. 35. Сиротенко. 38. «Натурщики». 39. Левстик. 40. Брагаля. 42. Актау. 46. Вавра. 49. Касіян. 50. Рахімі. 51. Марта. 55. Мізко. 57. Колеснік. 59. Нятко. 60. Княжа. 61. «Вночі». 63. Лобанова. 64. Вакула. 65. Шкурат. 67. Манзій. 68. Перлее. 70. Левада. 72. Кайзер. 76. Крим. 77. Ряса. 78. «...мила». 79. «Нене». 80. Вовк. 81. Дар'я.

КРОСВОРД № 77

По горизонталі: 5. Бурячок. 9. Дрозд. 10. Сірко. 11. Медвідь. 12. Дефо. 15. Амон. 16. Станкович. 19. Янкевич. 20. Галайда. 23. Йосип. 24. Кусенко. 25. «Неофіти».

По вертикалі: 1. Маяковський. 2. Бурцев. 3. Лобода. 4. Бузько. 6. Пчілка. 7. Крушельницька. 8. Скоропадський. 13. Стрий. 14. Рибак. 17. Некрасов. 18. Паганіні. 21. «Гоголю». 22. Мисник.

КРОСВОРД № 78

По горизонталі: 1. Аспасія. 4. Шкурган. 10. Ірва. 11. Хома. 12. Разуманов. 15. Козак. 18. Биков. 19. Тимашев. 20. Франко. 21. Рубчак. 24. Колесса. 26. Чишко. 27. Йосип. 31. Макферсон. 33. Галя. 34. Яким. 35. Шмитгоф. 36. Іваничі.

По вертикалі: 2. «Сова». 3. Судак. 5. Услон. 6. Амон. 7. Дімакіс. 8. Чамата. 9. «Заповіт». 13. Гайдамака.14. Пильчиков. 16. Миронов.17. «Петрусь». 22. Кочерга. 23. Шапурма. 25. Еггерт. 28. Заріг. 29. Гонта. 30. Блюм. 32. Ткач.

КРОСВОРД № 79

По горизонталі: 1. Синьогуб. 7. Самотос. 8. Лебедин. 9. Карл. 10. Чишко. 12. Тячів. 14. Август. 16. «Саул». 17. «...одах. 18. Алістратов. 19. Юдін. 21. Лемм. 23. Вінтер. 26. Йориш. 28. Авель. 29. Адам. 30. Фенелон. 31. Акерман. 32. Ковальов.

По вертикалі: 1. Сітко. 2. Носков. 3. Гілліс. 4. Бабст. 5. «Марина». 6. Нивіна. 11. Куланди. 13. Яковлев. 14. Алієв. 15. Титар. 20. Діоген. 22. Молнар. 24. Іванов. 25. Есмань. 27. Шуляк. 28. Асеєв.

Кросвод № 80

По горизонталі: 3. Мікеланджело. 7. Дягутите. 8. Леджинов. 10. «...вина». 11. Китастий. 13. Угла. 14. Возницин. 15. Скрипник. 16. Сластьон. 1б. Хургінас.

22. «Нива». 23. Аполлона. 24. Ролл. 25. Оксентюк. 27. Карташов. 29. Анадольський.

По вертикалі: 1. Альберті. 2. Адикліте. 3. «Мурували...». 4. «...кари». 5. Етюд. 6. «...одкинути». 7. Довгополенко. 9. Владиславлєв. 11. Кривцова. 12. Йокемура. 17. Трапезна. 19. «...горбатий». 20. Толкунов. 21. Конквест. 26. Тула. 28. Роїк.

кросворд № 81 «Літературний».

По горизонталі: 1. Золотаренко. 2. Куделя. 9. Авраам. 12. «Варнак. 13. Умань. 14. Аладов. 17. Еккельн. 18. Асонанс. 19. Білюнас. 21. Землякін. 23. «Невеста». 25. Оксана. 26. Еділов. 27. Нікітін. 29. Аксаков. 31. Дорошко. 32. Косарик. 35. «Русалки». 38. Хохлов. 39. «Косар». 40. «...знайде». 41. Ветров. 42. «...вдовою». 43. Чужбинський.

По вертикалі: 2. Овечкін. 3. Агумаа. 4. Каргала. 5. Журнал. 6. Бакало. 8. Якушкін. 9. Альтман. 10. «Кавказ». 11. Лопата. 15. Нечипорнко. 16. Островський. 19. Білодід. 20. Семенко. 22. Маняк. 24. Сідак. 27. Нестор. 28. Новиков. 29. Акбаров. 30. Вільде. 33. Рилєєв. 34. Каверау. 35. «...Розколи». 36. Стасов. 37. Єсенін.

кросворд № 82 «Ялинка»

По горизонталі: 2. Слава. 3. Рупов 5. «..ямі». 6. Ата. 8. Панов. 9. Вовк. 10. Радо. 11. «Осика».12. «...коли». 13. Гюго 15. Шмідт. 17. «...правди». 18. «рваних». 19. Шопша. 20. Яненко. 21. Вітрик. 22. «...внеси». 23. Кіркор. 27. «...встала». 30. Охтирка. 31. Авраам. 32. Краббе. 33. Білюнас. 36. Чендей. 37. Дундер. 38. Манжура. 39. Рай.

По вертикалі: «На панщині пшеницю жала». 3. Ріпко». 4. Вавра. 5. Ярославенко. 7. Андзюлайтіс. 12. Кірхнер. 14. Оживила... 15. Шишов. 16. Трави. 24. Ірвінг. 25. Каалеп. 26. Ромб. 27. Вакс. 28. Ткачук. 29. Лобода. 34. Івах. 35. Айра.

кросворд № 83

По горизонталі: 1. Степняк. 7. Євдокименко. 10. Гриць. 11. Шпиль. 16. Липа. 17. Осінцов. 18. Амон. 19. Палаузов. 20. Волненко. 22. Цисс. 23. Білокур. 24. Мішо. 27. Скляр. 28. Малон. 31. Білозерська. 32. Ляшенко.

По вертикалі: 2. Троя. 3. «Причинна». 4. Яшек. 5. Швець. 6. Шкупь. 8. Трипільська. 9. Плем'янніков. 12. Сліпець. 13. Істомін. 14. Колодуб. 15. Антонов. 21. Гоголеве. 25. Тячів. 26. Гаско. 29. Боня. 30. Усик.

кросворд № 84

По горизонталі: 4. «Москвитянин». 7. Бжоза. 8. Номис. 9. Шеноа. 12. Огризко. 15. Євсевій. 17. Радкліф. 18. Асаналієв. 19. Стефанчук. 21. Носенко. 22. Гирявка. 24. Венелін. 28. Кебер. 29. Клодт. 30. Лавро. 31. Богуславець.

По вертикалі: 1. Молодик. 2. Сизоненко. 3. Бикмаєв. 5. Кваша. 6. Ячная. 10. Огінський. 11. Мірмухсін. 13. Зидаров. 14. Орлівна. 15. Єфремов. 16. Самарін. 20. Теребовля. 23. Кешоков. 25. Ерявець. 26. Актау. 27. Юрлов.

кросворд № 85 «За творами Т. Г. Шевченка»

По горизонталі: 7. «Музикант». 8. «Юродивий». 9. «Капитанша». 13. Єнсен. 16. Вишня. 17. Араго. 18. «...уклоном». 19. Ліпатов. 20. Бальзак. 23. Кржічка. 25. «Осика». 26. Лисик. 27. «...знать». 30. «Гайдамаки». 33. «Утоплена». 34. «Катерина».

По вертикалі: 1. «Художник». 2. Назар. 3. «...утни». 4. Цюпа. 5. Шопша. 6. Тимчнко. 10. Туфан. 11. «Невольник». 12. «Титарівна». 14. Шамуков. 15. «Полякам». 21. Адикліте. 22. Жижка. 24. «Катерина». 28. Балей. 29. Скотт. 31. Драч. 32. «...муки».

кросворд № 86 «Діагональ»

Зліва направо: 1. «Циган». 3. Мисак. 5. Гарасевич. 7. Рупов. 9. Філіпенко. 11. Інбер. 13. «Лілея». 15. Рибачек. 17. Акерман. 20. Буанє. 22. Станкович. 24. Бекон. 25. Гутенберг. 27. Сколе. 29. Оскин. 31. Патик.

Зправа наліво: 2. Ривін. 4. «Титарівна». 6. Назар. 8. Гулак. 10. Голенищев. 12. «Веселка». 14. Мізко. 16. Шираз. 18. Березне. 19. Браун. 21. Кухаренко. 23. Тонь. 26. Головатий 28. Абель. 30. Іскра. 32. Тихий.

кросворд № 87

По горизонталі: 1. «Перебендя». 8. Конквест. 9. Нєженцев. 11. Багачка. 12. Троцина. 13. Бодиско. 17. Роговцева. 19. Бедзик. 20. Марина. 22. Хомяков. 23. Почешев. 27. Частій. 28. Актеон. 29. Порцьяно. 32. Юрченко. 35. Петрова. 36. Брандес. 37. Краулінь. 38. Дятленко. 39. Здоровило.

По вертикалі: 2. Рустам. 3. Наєнко. 4. Сковорода. 5. Оксана. 6. Анісов. 7. Іванський. 10. Заповіт. 14. Шодикулов. 15. Іванченко. 16. Тимохін. 18. Мащенко. 19. Бутич. 21. Аарон. 24. Осадченко. 25. Альбоні. 26. Лермонтов. 30. Ткачук. 31. Бергем. 33. Франко. 34. «Селяни».

кросворд № 88

По горизонталі: 5. «Титарівна». 6. Юнак. 7. Маяк. 10. Ата. 14. Сейго. 17. Рубан. 18. «Гамалія». 19. Калам. 21. Бажан. 22. Адам. 23. Цюпа. 24. «Циган». 27. Хакім. 29. Йофанов. 30. Гюден. 31. Гаско. 33. Шік. 36. «Дума». 37. Обер. 38. Ємельянов.

По вертикалі: 1. Вишня. 2. Ганка. 3. Бійма. 4. Андял. 8. Герасим'юк. 9. Угла. 11. Ткач. 12. Тула. 13. Тарасівка. 15. Макаров. 16. Мілюков. 20. Ман. 21. Бах. 25. Арей. 26. Царі. 28. Агар. 32. Бучма. 33. Шавли. 34. Коряк. 35. Бекон.

кросворд № 89

По горизонталі: 1. Верьовка. 7. Корреджо. 11. «Петрусь». 12. Плотніков. 14. Прибитков. 19. Зініна. 20. Свида. 21. Гуссон. 24. Божій. 25. Ставассер. 26. Дунай. 31. «Слепая». 32. Поліба. 33. Дузь. 35. Ліст. 37. Кніппер. 39. Боньє. 41. Бровари. 42. Баттал. 43. Вазарі. 44. Голота. 45. Ірвінг.

По вертикалі: 2. Ехо. 3. Овідій. 4. Кроніа. 5. «Невеста». 6. Асонанс. 8. Обріст. 9. Робсон. 10. Жук. 13. Ласло.

15. «Осика». **16**. Вакс. **17**. «Титарівна». **18**. Ігор. **22**. Мінськ. **23**. Пухали. **27**. Перікл. **28**. Карпов. **29**. Сорока. **30**. Віталі. **34**. Угла. **36**. Саїн. **38**. Риза. **39**. Берг. **40**. Єжов. **41**. Блох.

кросворд № 90

По горизонталі: **5**. Коконін. **9**. Аспасія. **12**. Лівій. **14**. Головачов. **15**. Ходорович. **16**. Фодор. **18**. Бібіков. **19**. Коробка. **22**. Азов . **23**. Бунін. **26**. Алга. **28**. Милорадович. **30**. Кроніа. **31**. «варнак». **33**. Мишанич. **35**. Косарик. **37**. Багалій. **38**. Марко. **40**. Волик. **41**. Потік. **43**. Обзів. **44**. Нірод. **45**. Собор. **47**. Софія. **50**. Селівачов. **53**. Геродот. **54**. Страхов. **56**. Уткін. **60**. Перебийніс. **61**. Оберемeнко. **62**. Лобас. **63**. Шеноа. **64**. Дефо. **65**. Орел. **66**. Шавли. **67**. Норов.

По вертикалі: **1**. Зотов. **2**. Щоголів. **3**. Закорка. **4**. Кірич. **6**. Івакін. **7**. Білокур. **8**. Білодід. **10**. Слонов. **11**. Волошин. **13**. Роговий. **17**. Барка. **18**. Богомолов. **20**. Аленніков. **21**. Панко. **23**. Бодиско. **24**. «...наша». **25**. Новиков. **27**. Дімакіс. **29**. «Гамалія». **32**. Рим. **34**. Рак. **36**. Кавос. **37**. Биков. **39**. Обріст. **40**. Віталі. **42**. Коротич. **44**. Ністерм. **46**. «...рек». **47**. «Сон». **48**. Тетерев. **49**. Польовой. **51**. Каверау. **52**. К. Ошкуль. **55**. Єнсен. **56**. Услон. **57**. Кебер. **58**. Носов. **59**. Кепеш.

кросворд № 91

По горизонталі: **2**. «Капитанша». **6**. Стеха. **7**. Барле. **8**. Агін. **10**. Шкляр. **11**. Колодуб. **14**. Жакамон. **15**. Карінян. **19**. Район. **21**. Кауфман. **22**. Алексіу. **23**. Полтава.

По вертикалі: **1**. Ступка. **2**. Каварзін. **3**. Потік. **4**. Аралова. **5**. Шелгунов. **9**. «...нора». **12**. Шкурган. **13**. Шрейбер. **14**. Жникруп. **16**. Жур. **17**. Сміла. **18**. Зноба. **20**. «...несе».

кросворд № 92

По горизонталі: **5**. Мольнар. **6**. «Полякам». **11**. Самойлович. **12**. Ванаг. **14**. Панов. **15**. Трофимов. **16**. Чеверда. **17**. Арсеній. **18**. Солдатьонков. **21**. Кречмер. **23**. «Сюнкукх». **25**. Альбрехт. **26**. Лисик. **27**. «Осика». **28**. Устиянович. **29**. Миліцер. **30**. «Хустина».

По вертикалі: **1**. Лобанова. **2**. Забашта. **3**. Молитва. **4**. Паганіні. **7**. Савич. **8**. Богославський. **9**. Токмагомбетов. **10**. Лівій. **13**. Герасимюк. **14**. Пасивенко. **19**. Ленський. **20**. «Музикант». **21**. Куліх. **22**. Райснер. **23**. Стригун. **24**. «..хмара».

кросворд № 93

По горизонталі: **1**. Оглав. **6**. «Титарівна». **9**. Нурі. **10**. Степ. **12**. Ляшенко. **15**. Пехаль. **17**. «Відьма» **20**. Малон. **23**. Рубенс. **24**. Ахунді. **25**. «...очах». **26**. Юрна. **27**. Даутов. **29**. Канова. **30**. Обзів. **31**. Ковалі. **34**. Внуков. **36**. «...сповіді». **39**. Угла. **40**. «Тріо». **41**. Головатий. **42**. Балла.

По вертикалі: **2**. Гладиш. **3**. Аміряи. **4**. Кисіль. **5**. Анісов. **7**. «Чума». **8**. Шейд. **11**. Бекбаулов. **13**. Еулі. **14**. Аманжолов. **16**. Лісовол. **18**. Ісаакян. **19**. Броди. **20**. Меано. **21**. Норов. **22**. Гідаш. **28**. Азов. **32**. Алга. **33**. Ісаков. **34**. Вітрик. **35**. Упіт. **37**. «Основа». **38**. Ізмаїл.

кросворд № 94

По горизонталі: **1**. Богданович. **5**. Пушик. **8**. Альта. **9**. Леонова. **11**. Нарбут. **12**. Мацапура. **14**. Ващенко. **16**. «Єретик». **17**. Назаріїв. **19**. Настя. **22**. Вгадали. **24**. Харлай. **25**. Оркан. **26**. «... оживе». **27**. «... міст». **28**. Ротчев. **29**. Еділов. **30**. «... нумо». **31**. Сміян. **32**. Ейрік. **34**. Пічета. **36**. Кречмер. **37**. Аджба. **38**. Складана. **41**. Шауббе. **43**. Зимодро. **46**. Довженко. **47**. Таллін. **48**. Вольтер. **50**. Істру. **51**. Ісаєв. **52**. Нурмаханов.

По вертикалі: **1**. Белєв. **2**. Данте. **3**. Нов. **4**. Чамата. **5**. Панаєв. **6**. Шарце. **7**. Кружилка. **10**. Амон. **13**. Убіжище. **15**. Араго. **18**. Аралов. **20**. Токтомушев. **21**. Красноград. **22**. Внучкова. **23**. Адикліте. **24**. Хемніцер. **29**. Енгман. **31**. Соколов. **33**. Кебер. **35**. Іасамані. **38**. Седнів. **39**. Дзекун. **40**. Азов. **42**. Балла. **44**. Ольга. **45**. «...обрив». **49**. «...ота».

кросворд № 95

По горизонталі: **1**. Смирнов. **6**. Рейсдал. **7**. Свистун. **8**. Коновалов. **11**. Оттава. **14**. «Варнак». **16**. Кравцов. **17**. Рильський. **18**. «Невольник». **21**. Попадич. **23**. Жлобин. **24**. Русова. **27**. Леонтович. **28**. Ліндсей. **29**. Пагутяк. **30**. Назаров.

По вертикалі: **1**. Стасов. **2**. Роговцева. **3**. Вовчок. **4**. «Неофіти». **5**. «Хустина». **9**. Яворський. **10**. Фатальчук. **11**. Олдрідж. **12**. Архипов. **13**. Соленик. **15**. Крюкова. **19**. «Капитанша». **20**. Горацій. **22**. Соловян. **25**. Гедеон. **26**. Минаєв.

кросворд № 96

По горизонталі: 3. Жур. **4**. Жук. **9**. Гамалія. **10**. Камілар. **14**. «Косар». **15**. Філонов. **16**. Сакун. **19**. Смірдін. **20**. Акерман. **21**. Фок. **22**. Чех. **27**. Густиня. **28**. Західов. **32**. Калин. **33**. Волошин. **34**. Актау. **37**. Бібіков. **38**. «Молитва». **39**. Кок. **40**. Тіц.

По вертикалі: 1. Лупан. **2**. Бунін. **5**. «Казарма». **6**. Нікітін. **7**. Закорка. **8**. Балабан. **11**. «Сон». **12**. Нов. **13**. «Дуб». **17**. Аріосто. **18**. Арсеній. **23**. Дурилін. **24**. Антонов. **25**. Давидов. **26**. Волкова. **29**. Ман. **30**. Бош. **31**. Бах. **35**. Ріцос. **36**. Липін.

кросворд № 97

По горизонталі: **1**. «Відьма». **4**. Пічета. **7**. Леже. **8**. Носач. **10**. Барі. **14**. Канівець. **15**. Єфремова. **16**. Канів. **17**. Екельн. **20**. Диков. **22**. Говтва. **24**. Невролий. **25**. Озерний. **29**. Бордон. **31**. Алієв. **32**. Ксьонз. **35**. Гротс. **38**. Іваненко. **39**. Панченко. **40**. Катя. **41**. Орлов. **42**. «... внук». **43**. Скицюк. **44**. Актеон.

По вертикалі: **2**. Іржавець. **3**. Мінськ. **5**. Іхчієв. **6**. Ткаченко. **7**. Лані. **9**. Слинько. **11**. Ігор. **12**. Акишев. **13**. «Варнак». **18**. Ейнар. **19**. Нерон. **20**. Дзира. **21**. Вазов. **22**. Горак. **23**. «... тайно». **26**. Зборів. **27**. Лісовол. **28**. Озеров. **30**. Оксентюк. **33**. Савченко. **34**. Маяк. **35**. «Гоголю». **36**. Співак. **37**. Юнак.

кросворд **№ 98 «Ювілейний»**

По горизонталі: **1**. Богун. **4**. Драч. **6**. «Хата». **9**. «... буває». **12**. Золотоноша. **13**. Ананасов. **14**. Піаніда. **16**. Утіха. **17**. Олдрідж. **19**. Таякина. **21**. Арсенич. **23**. Чамата. **24**. «Знахар». **25**. Янкевич. **28**. Лифлянд. **31**. Комаров. **33**. Кулик. **35**. Жароков. **37**. Машкарін. **38**. Горонескул. **39**. Бжоза. **40**. Аріф. **41**. Гоян. **42**. «...ідять».

По вертикалі: **2**. Гроза. **3**. «Неофіти». **4**. Дробаха. **5**. Арону. **7**. Агата. **8**. Аралова. **9**. Брандес. **10**. «Вночі». **11**. Шалі. **15**. Іванченко. **18**. Дмитренко. **20**. Кемпе. **22**. Есхіл. **26**. Ворскла. **27**. Чеверда. **28**. Лужанін. **29**. Фарисеї. **30**. Ольга. **32**. Меано. **33**. Канді. **34**. Карпо. **36**. Клуня.

кросворд **№ 99**
«До 200-річчя з дня народження»

По горизонталі: **1**. Чигирин. **5**. Домненко. **9**. Різана. **13**. Шпола. **16**. Рибас. **17**. Косинов. **19**. Івко. **20**. «Осика». **22**. Еней. **23**. Кок. **25**. Ривін. **26**. Тимпан. **28**. Тетянко. **30**. Гнилосиров. **32**. Ісаія. **34**. «... Так». **36**. «... наварила». **38**. Ватто. **39**. Азов. **42**. Говтва. **43**. Васін. **44**. Бутенас. **45**. Коробка. **46**. Каргала. **48**. Лобко. **50**. Аманнязов. **54**. Шевченкознавство. **58**. «...умре». **59**. Єременко. **60**. Кудрявцева. **62**. Оратів. **63**. Дрекслер. **65**. Ласло. **67**. Кронеберг. **70**. Аттіла. **71**. Ткаченко. **72**. Атаманюк. **73**. Вознесенський.

По вертикалі: **1**. Чернодід. **2**. Губернатіс. **3**. Русов. **4**. Нєженцев. **5**. Директор. **6**. Мак. **7**. Ейсмонт. **8**. «...око». **10**. Ірвінг. **11**. «...або». **12**. Арно. **14**. Пастернак. **15**. Ата. **18**. Нето. **21**. Кривко. **23**. Калюта. **24**. Костоправ. **27**. Матіос. **29**. Тольба. **31**. Новацкі. **33**. Яненко. **35**. Катя. **37**. Аріосто. **40**. В'єтан. **41**. Терентьєв. **42**. Галахов. **43**. Вільшук. **46**. «Косар». **47**. Громека. **49**. Кочур. **51**. Арбуре. **52**. Январ. **53**. Свистун. **55**. Нов. **56**. Петлюра. **57**. Головатий. **59**. Європеус. **61**. Волкова. **63**. Дарчюк. **64**. Кратко. **65**. Літо. **66**. Співак. **68**. «...орда». **69**. Брон. **70**. Акин.

кросворд **№ 100 «Діагональ»**

Зверху вниз направо: **1**. Чигирин. **3**. «Гайдамаки». **5**. Уткін. **7**. Рибак. **9**. Ашкаренко. **12**. Катенін. **14**. «...ляхом». **15**. Чишко.

Зверху вниз наліво: **2**. Жигин. **4**. «Капитанша». **6**. Стадник. **8**. Бійма. **10**. Скляренко. **11**. Галич. **13**. Засенко. **16**. Потік.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Біографія* Т. Г. Шевченка. — К. : Наукова думка, 1984.
2. *Большаков Л.* Оренбурзька шевченківська енциклопедія. — Оренбург : П. Д. «Димур», 1997.
3. *Довідник.* Лауреати національної премії України імені Т. Шевченка. — Київ : Криниця, 2007.
4. *Жур П.* Дума про огонь. — Київ: Дніпро, 1985.
5. *Орел Л.* Шевченків край. — К. : Музей І. Гончара, 2005.
6. *Останнім* шляхом Кобзаря. — К. : Український літопис, 1994.
7. *Ротач П.* Полтавська шевченківська енциклопедія : в 2-х томах. — Полтава : Дивосвіт, 2009.
8. *Сергієнко Г.* Шевченко і Київ. — К. : Дніпро, 1987.
9. *Словник* мови Шевченка: У 2-х т. — К. : Наукова думка, 1964.
10. *Українська* літературна енциклопедія: Том 1, 2, 3. — К. : Головна редакція української енциклопедії, 1988–1990–1995.
11. *Український* радянський енциклопедичний словник: У 3-х т. — Київ : Головна редакція української енциклопедії, 1988–1989–1995.
12. *Шевченківський* словник : У 2-х т. — Київ : АН УРСР, 1973.
13. *Шевченківські* місця України. — Київ : Академія наук, 1957.
14. *Шевченківська* енциклопедія. *(Робочий зошит. А.)* — Київ : Академія наук, 2004.
15. *Шевченківський* краєзнавчий альманах. — Київ : Альвія *(річник — з 2007 р.)*.

20 грн. 00 коп

ПРО АВТОРА

Микола Петрович Семенюк народився 21 листопада 1941 року в селі Шевченкове (раніше Гацьківка) Володарськ-Волинського району Житомирської області. 1959 року закінчив 10 класів Кропивнянської середньої школи (того самого району). Після школи поїхав на заробітки до Казахстану, у Карагандинську область. У Казахстані, попрацювавши чотири місяці на будові в радгоспі, вступив навчатись до Карагандинського гірничо-промислового училища. Після його закінчення 1960 року працював на будівництві металургійного комбінату в м. Темир-Тау.

У листопаді 1961 року був призваний на строкову військову службу, яку проходив на атомному полігоні в Казахстані. Згодом вступив до військового училища, після закінчення якого до самого звільнення проживав поблизу Новосибірська. Обіймав різні командні посади, зокрема, й політрука. Відслуживши в збройних силах 26 років, переїхав до Харкова на постійне місце проживання *(1987)*.

Іще під час служби почалося це чудове захоплення — збирання матеріалів, пов'язаних із життям та творчістю великого Кобзаря. Так, у далекому Новосибірську чотири «Кобзарі» започаткували нині велику його шевченкіану. Квартира автора — це невеличкий музей Тараса Шевченка.

За цей час М. Семенюк організував 35 виставок, присвячених Т. Шевченку, які експонували в бібліотеках і книжкових магазинах, у вищих навчальних закладах, школах, будинках культури, парках відпочинку і військових частинах.

Автор багатьох публікацій у пресі та книжок: «Т. Шевченко і Харківщина» *(2005)*, «Т. Шевченко і Житомирщина» *(2007)*, «Скульптурна Шевченкіана: пам'ятники Т. Шевченку, встановлені за кордоном» *(2007)*, «Монументальна Шевченкіана України: історія і сучасність» *(2012)*, «Т. Г. Шевченко. Життя і творчість у запитаннях і відповідях» *(2012)*. Ще дві книжки у видавництвах. Член Наукового товариства імені Т. Шевченка з 2003 року та Харківського товариства «Просвіта».

Веб-конференція для вчителів — якісна освіта без меж!

Запрошуємо вчителів-предметників та адміністративний склад середніх шкіл узяти участь у спеціалізованих професійних веб-конференціях*, присвячених різним аспектам сучасної педагогічної діяльності.

Веб-конференції для вчителів від КЦ «Перспектива» — це:

Просто! Вам не потрібно встановлювати жодних додаткових програм.

Комфортно! Брати участь у семінарі можна просто на робочому місці.

Ефективно! Ви маєте можливість мінімізувати свої запізнення та пропуски занять.

Зручно! Немає необхідності витрачати сили і час на виснажливі переїзди.

Економно! Вам не доведеться витрачати зайві гроші на дорогу.

Ми пропонуємо:

- інтерактивне спілкування з доповідачем в режимі реального часу;
- доступні ціни за участь у лекціях;
- презентацію по закінченню;
- подарунок РМК або школі – диск із презентаціями ВГ «Основа»;
- бонус методисту/РМК або директору/школі за подання колективної заявки;
- сертифікат!

Теми заходів шукайте на нашому сайті:
www.perspektiva.osnova.com.ua

Якщо ви бажаєте отримати додаткову інформацію, зателефонуйте за вказаними телефонами або надішліть нам електронного листа. Ми оперативно відреагуємо на ваше звернення.

Колективні заявки просимо надсилати за адресою: perspektiva@osnova.com.ua

Довідкова інформація за тел.: (066) 18-00-115 или (067) 540-14-11

Обирайте теми та замовляйте веб-конференції!
Ми допоможемо вашому педагогічному росту!

*Веб-конференція – це індивідуально підібраний під свої потреби онлайн-семінар з урахуванням особистих побажань замовника. Замовником може бути окремий навчальний заклад, або міський (районний) відділ освіти.

9 786170 020437